Bundel - Beeldvormende vergaderingen 2022-2026 van 20 mei 2025

Agenda bijlagen

- Informatieblad beeldvormende vergadering 20 mei 2025
- 2025016 management rapportage Rapport De Liemers - Samenleven met vluchtelingen v0.2 (Management samenvatting)
- Rapport PWE-raadpleging De Liemers - Samenleven met vluchtelingen (v250131)
- 20250520 Presentatie PWE gemeenteraden DWZ
- 20250520 Verslag beeldvormende raadsbijeenkomst DWZ
- 20250520 Mentimeter PWE gemeenteraden DWZ

Beeldvormende vergadering Gemeenteraad

Onderwerp

Liemerse beeldvormende raadsbijeenkomst Inwonerraadpleging 'samen leven met vluchtelingen'

Datum
20 mei 2025

Tijdstip
van 19.30 tot 20.30 uur

Gemeentehuis Westervoort
Dorpsplein 1, 6931 CZ Westervoort

Voor wie
Commissie- en raadsleden

Waarover

De Liemerse gemeenten hebben in 2024 een inwonerraadpleging gehouden over 'samen leven met vluchtelingen' . De resultaten zijn in februari 2025 bekend gemaakt.

Met welk doel

Doel van de bijeenkomst is om de deelnemers:

- op hoofdlijnen te informeren over de resultaten en belangrijkste prioriteiten van inwoners
- de gelegenheid te geven om vragen te stellen en
- de mogelijkheid te bieden om bij de uitwerking van de plannen uitgangspunten aan het bestuur mee te geven.

Opzet van de bijeenkomst

Na een korte presentatie over de uitkomsten en prioriteiten gaan we interactief aan de slag om aan de hand van stellingen de prioriteiten en uitgangspunten van de deelnemers te peilen.

Bijlage(n) ter voorbereiding

De raadsleden hebben in januari 2025 de managementsamenvatting en het eindrapport ontvangen. Ter informatie worden deze beide rapportages bijgevoegd.

Ga voor meer informatie naar
zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl

Resultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met vluchtelingen

Een onderzoek voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

CONCEPT

Alleen management samenvatting

Januari 2025

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Deze raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.

Auteurs

Mark Beumer (mark@populytics.nl)
Tom Geijsen (tom@populytics.nl)
Jetske Mulder (jetske@populytics.nl)

Datum

Januari 2025

Versie

0.2 (concept 99% - alleen management samenvatting)

Contact

Populytics b.v.
Frambozenweg 139
2321 KA Leiden
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Photo by Sander Weeteling on Unsplash

In één oogopslag: een raadpleging onder ruim 2.500 inwoners over het samenleven met vluchtelingen laat brede steun zien voor drie beleidsdoelen

- **Raadpleging over samenleven met vluchtelingen:** In november en december 2024 hebben 2.562 inwoners van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar deelgenomen aan een raadpleging volgens de methode PWE (Participatieve Waarde Evaluatie). Zij hebben hun gemeenten geadviseerd over het vraagstuk hoe inwoners en vluchtelingen goed samen kunnen leven. De kern van de raadpleging was dat zij prioriteiten konden stellen tussen tien mogelijke beleidsdoelen van de gemeenten voor het samenleven bij vluchtelingen. Dit deden zij door 50 punten te verdelen over de tien doelen. De uitkomsten zijn representatief voor de drie gemeenten op de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding en woonplaats. De uitkomsten verschillen niet substantieel tussen de drie gemeenten. Het volledige rapport bevat de uitkomsten per gemeente, hier laten we de resultaten voor de drie gemeenten bij elk aar zien.

- **Houding tegenover vluchtelingen vergelijkbaar met landelijk:** De raadpleging stelde de vraag '*Hoe kijk je aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?*' Deelnemers konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer. De deelnemers aan de raadpleging bevonden zich over het hele spectrum. Daarmee was een grote diversiteit aan perspectieven op het thema vertegenwoordigd. De houding van inwoners in de drie gemeentes is vergelijkbaar met een landelijke referentie.

- **Uitkomst – Brede steun voor drie hoogste prioriteiten:** De raadpleging laat zien dat verschillende (groepen) inwoners soms verschillende prioriteiten stellen op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Daar waar prioriteiten verschillen blijkt hun houding tegenover vluchtelingen het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Negatieve inwoners stellen soms andere prioriteiten dan positieve inwoners. Maar de drie doelen met de hoogste prioriteit worden gedeeld door alle inwoners, ongeacht hun houding (positief, negatief of daartussenin) en ongeacht hun migratieachtergrond (ook vluchtelingen delen deze drie doelen). De drie doelen die gemiddeld het hoogste prioriteit krijgen zijn '*Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren*' (gem. 8,6 punten), '*Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*' (gem. 6,7 punten) en '*Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt*' (gem. 6,6 punten).

- **Gedeelde visie – Zorg dat vluchtelingen op eigen benen kunnen staan en een bijdrage kunnen leveren:** Dat betekent dat er een brede gedeelde basis is in 'het hoe' van samenleven met vluchtelingen. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde. Daarnaast moet de opvang van vluchtelingen gericht zijn op zo snel mogelijk zelfstandig mee kunnen draaien en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving. Dat moet bereikt worden door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk te gaan. Inwoners met verschillende houdingen hebben wel andere redenen voor hun prioriteiten en andere verwachtingen over de verantwoordelijkheid hiervoor.

- **Verschillen (1) – Extra informeren:** Op twee doelen zien we een duidelijk andere prioritering (puntenverdeling) tussen inwoners met een positieve en negatieve houding. De eerste is '*Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen*'. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (meestal meer dan 10 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (circa 2,5 punten). Het 'waarom' achter dit verschil is genuanceerd en werken we in het rapport uit.

- **Verschillen (2) – Meer woningen:** Een tweede verschil betreft de optie '*Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen*'. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft (gem. 2,0 punten). Inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma ('ook voor vluchtelingen'). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. Inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen, vooral jongeren. Veel inwoners met een positieve houding vinden dat er een 'eerlijke' verdeling gemaakt mag worden.

1. Management samenvatting

De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar willen met inwoners en vluchtelingen nadenken over de vraag hoe zij willen samenleven

Over de aanleiding en hoofdvraag

- *Aanleiding:* Elk jaar komen er vluchtelingen naar Nederland. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar willen helpen bij het opvangen van deze mensen. En bij het zorgen dat zij mee kunnen doen in onze gemeenten: in één woord, samenleven.

- *Participatie*: Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het realiseren van een opvanglocatie voor vluchtelingen, heeft Populytics een raadpleging uitgevoerd in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deze raadpleging volgt de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)-methode.

- *Hoofdvraag van de raadpleging*: De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met vluchtelingen. Wat moet er bijvoorbeeld geregeld worden bij opvanglocaties, en om opvanglocaties heen?

- *Buiten scope*: De raadpleging ging niet over de vraag hoeveel vluchtelingen er komen en waar ze worden opgevangen. Over de keuze voor locaties en het aantal op te vangen vluchtelingen beslissen uiteindelijk de burgemeester en wethouders. Deze informatie is in de raadpleging gedeeld met deelnemers.

- *Deelname*: 2.562 inwoners hebben meegedaan aan de raadpleging. Deelnemers gaven de raadpleging gemiddeld het rapportcijfer 6,9.

Over de methode PWE

- *Wetenschappelijk gevalideerd*: De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een participatiemethode die Populytics vaak inzet om mensen te betrekken bij beslissingen die hen gaan raken. De methode is ontwikkeld en gevalideerd door wetenschappers, onder andere van de TU Delft.

- *Op de stoel van*: De essentie van een PWE-raadpleging is om deelnemers in een online omgeving 20 minuten op de stoel van een beleidsmaker of politicus te zetten, in dit geval van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deelnemers krijgen een zogeheten *keuzetaak* te zien. Deze keuzetaak modelleert de situatie van beleidsmakers die bezig zijn met het vormen en uitvoeren van migratie- en vluchtelingenbeleid. Deelnemers zien realistische beleidsopties die de beleidsmakers overwegen en ze zien dat er beperkingen zijn. Zij ervaren zodoende dezelfde keuze. Wat adviseren ze vervolgens als zij in de schoenen van een beleidsmaker staan? Deelnemers kunnen hun advies motiveren.

- Door mee te doen aan een PWE-raadpleging begrijpen deelnemers beter de complexiteit van de beleidskeuze. En de resultaten stellen beleidsmakers in staat om hun keuzes beter aan te laten sluiten op voorkeuren, waarden en zorgen van deelnemers. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar hadden ieder een eigen versie van deze keuzetaak. Deze waren grotendeels hetzelfde, maar verschilden van elkaar in de toelichting die bij de verschillende doelen werd gegeven. Elke toelichting was gemeente-specifiek.

De raadpleging kende twee varianten: de eerste variant had als doel om representatieve uitspraken te kunnen doen, de tweede om de inclusiviteit van het traject te verhogen

Kaart met code

- Meer dan 20.000 inwoners uit de drie gemeenten zijn willekeurig geselecteerd en proactief benaderd middels een ansichtkaart met code. Op iedere kaart stond een uitnodiging om deel te nemen en een unieke code, om te garanderen dat iedere deelnemer maar één keer mee kan doen. Deze proactieve benadering voorkomt selectiebias: een oververtegenwoordiging van inwoners met een uitgesproken mening over het onderwerp en een ondervertegenwoordiging van deelnemers met een minder uitgesproken mening of die aan zelfselectie doen ('mijn mening telt toch niet'). Naar 1.800 adressen in Zevenaar is een papieren versie van de raadpleging gestuurd. En de raadpleging is in alle drie de gemeenten op straat afgenomen.

- Samen vormen deze deelnemers een groep die op leeftijd, gender en opleidingsniveau ongeveer representatief is voor de bevolking in de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Een belangrijk doel is om hiermee **representatieve** conclusies te kunnen trekken voor de bevolking in de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.

- Er hebben **1.457 mensen** meegedaan aan deze raadpleging van kaart met code. Hiervan hebben 2 mensen aangeven jonger te zijn dan 16 jaar. En 19 deelnemers kwamen van buiten een van de drie gemeenten. Deze konden de raadpleging wel invullen, maar zijn niet meegenomen in de analyses.

- De resultaten die we laten zien die gemarkeerd zijn met het label 'kaart met code' zijn representatief voor de bevolking in de gemeenten Duiven, Westervoort of Zevenaar, afhankelijk van welke gemeente we op dat moment behandelen.

Open raadpleging

- De open raadpleging stond open voor alle inwoners van de drie gemeenten die ouder zijn dan 16. Daarmee verhoogt de open raadpleging de **inclusiviteit** van dit traject.

- Een open raadpleging is per definitie niet representatief. Een open raadpleging trekt typisch gezien meer deelnemers met een uitgesproken mening en/of een expliciet belang/interesse bij het onderwerp. Naast de verhoogde inclusiviteit is een belangrijke positieve bijdrage van de open raadpleging dat deelnemers vaak veel uitgebreidere onderbouwingen bij hun keuzes geven. Dit geeft meer inzicht in de waarden die achter voorkeuren liggen.

- Er hebben **1.086 mensen** deelgenomen aan de open raadpleging verdeeld over de drie gemeenten. Hiervan kwamen 31 deelnemers van buiten een van de drie gemeenten. Deze konden de raadpleging wel invullen, maar zijn niet meegenomen in de analyses.

- Omdat de open raadpleging geen representatieve uitkomsten biedt, laten we in deze rapportage voornamelijk de kwantitatieve resultaten zien van de kaart met code. Waar wij deelnemers citeren kunnen deze uit zowel de open raadpleging komen, als uit de versie kaart met code.

De raadpleging bestond uit vier delen

Deel 1. Over de deelnemers	Vragen over de deelnemers zelf, inclusief hun houding tegenover vluchtelingen. Wie hebben er meegedaan?
Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen	Vragen over samenleven met vluchtelingen (de keuzetaak). Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?
Deel 3. Overige vragen	Aanvullende vragen. Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
Deel 4. Over de raadpleging	Vragen over de raadpleging zelf. Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

We vatten hierna de hoofduitkomsten samen per Deel. We sluiten af met mogelijke handelings-perspectieven op basis van de resultaten.

Overzicht deelnemers

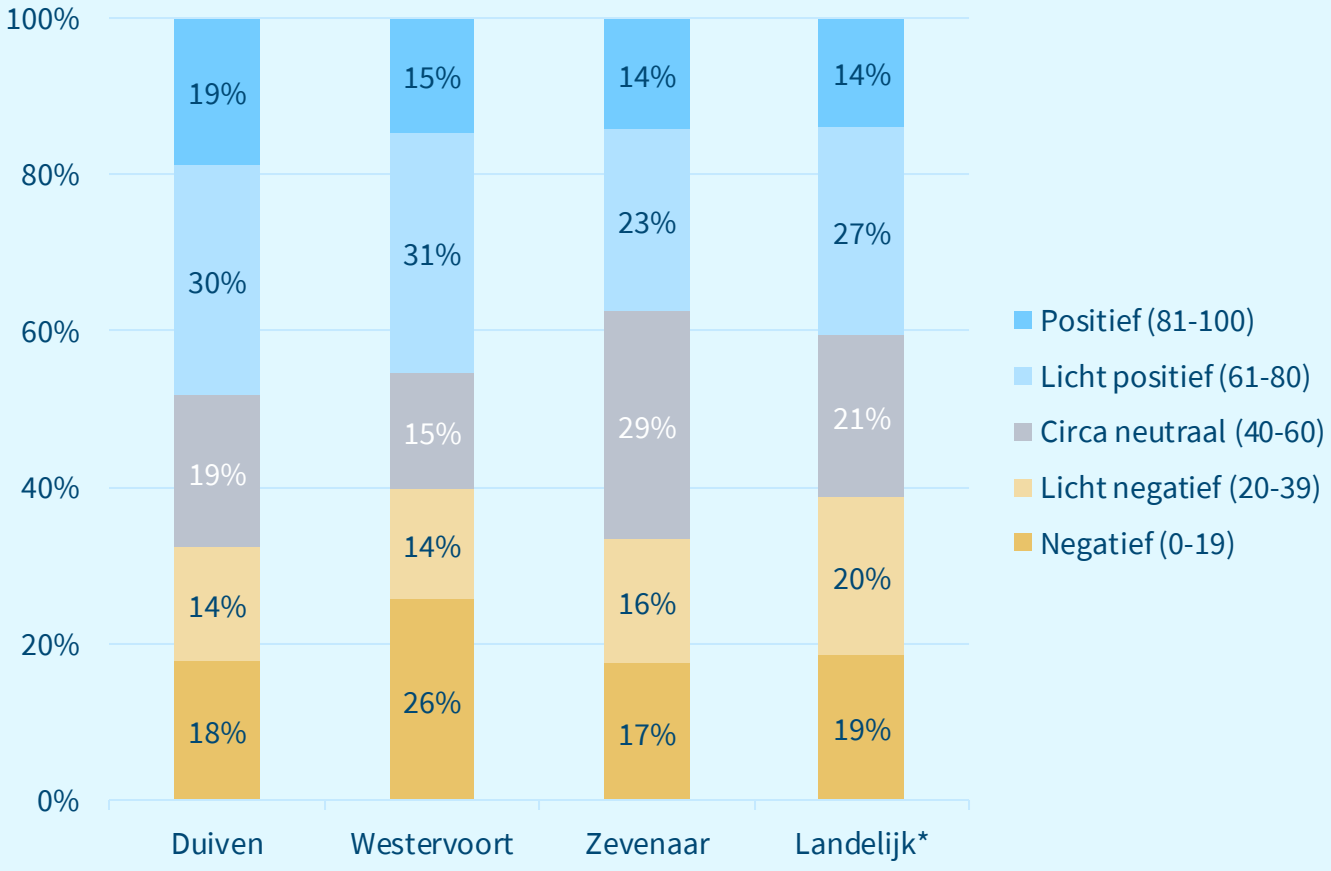
Samenstelling van de respondenten naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau

	Duiven			Westervoort			Zevenaar		
Geslacht	**Aandeel gemeente Duiven***	**Kaart met code** (n=565)	**Open raadpleging**** (n=339)	**Aandeel gemeente Westervoort***	**Kaart met code** (n=337)	**Open raadpleging**** (n=232)	**Aandeel gemeente Zevenaar***	**Kaart met code** (n=555)	**Open raadpleging**** (n=484)
Vrouw	50,9%	41,1%	53,4%	51,6%	51,0%	54,3%	50,8%	47,0%	50,2%
Man	49,1%	56,3%	43,1%	48,4%	46,0%	43,1%	49,2%	48,8%	47,5%
Leeftijd									
16 tot 24 jaar	12,2%	5,0%	3,2%	10,5%	2,7%	1,3%	11,0%	2,0%	6,4%
25 tot 44 jaar	24,5%	19,4%	19,5%	28,5%	27,0%	20,3%	26,0%	22,2%	30,8%
45 tot 64 jaar	37,2%	43,9%	45,1%	33,5%	33,8%	41,4%	33,2%	35,7%	31,8%
65 tot 79 jaar	20,2%	28,6%	28,3%	22,3%	31,8%	33,2%	22,6%	33,9%	27,5%
80 en ouder	5,8%	2,8%	2,4%	5,3%	3,9%	3,4%	73%	5,2%	2,9%
Opleiding									
Praktisch	26,7%	7,7%	6,3%	30,7%	7,4%	6,0%	32,0%	7,6%	7,2%
Toegepast	47,1%	25,7%	27,0%	45,9%	24,6%	30,2%	45,6%	27,2%	21,3%
Theoretisch	26,2%	62,4%	61,3%	23,4%	56,7%	53,0%	22,5%	54,6%	59,9%

Er is een grote diversiteit aan perspectieven op het thema vertegenwoordigd in de raadpleging

Kaart met code

Figuur 1. Houding van deelnemers tegenover vluchtelingen
"Hoe kijk jij aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?"

- *Houding*: We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: '*Hoe kijk je aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?*' Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Diversiteit aan perspectieven vertegenwoordigd*: In alle drie gemeenten zijn groepen vertegenwoordigd met een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen, een (licht) negatieve houding, en een ongeveer neutrale positie daartussenin. De verhouding van deze groepen komt overeen met een landelijke referentie*.
- *Houding als belangrijkste voorspellende kenmerk*: Verschillende inwoners stellen verschillende prioriteiten op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Hun antwoord op deze houding-vraag blijkt het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Aanvullende analyses laten zien dat andere kenmerken van inwoners (zoals leeftijd, geslacht en opleiding) geen substantiële voorspellende waarde hebben. Deze laten we verder niet zien in deze rapportage.

*Bron: Cordaid 2023

Binnen de groepen zijn vaak weer deelperspectieven te onderscheiden: positieve en negatieve groepen zijn heterogeen

Kaart met code | Open raadpleging

Duiding bij Figuur 1 (vorige slide)

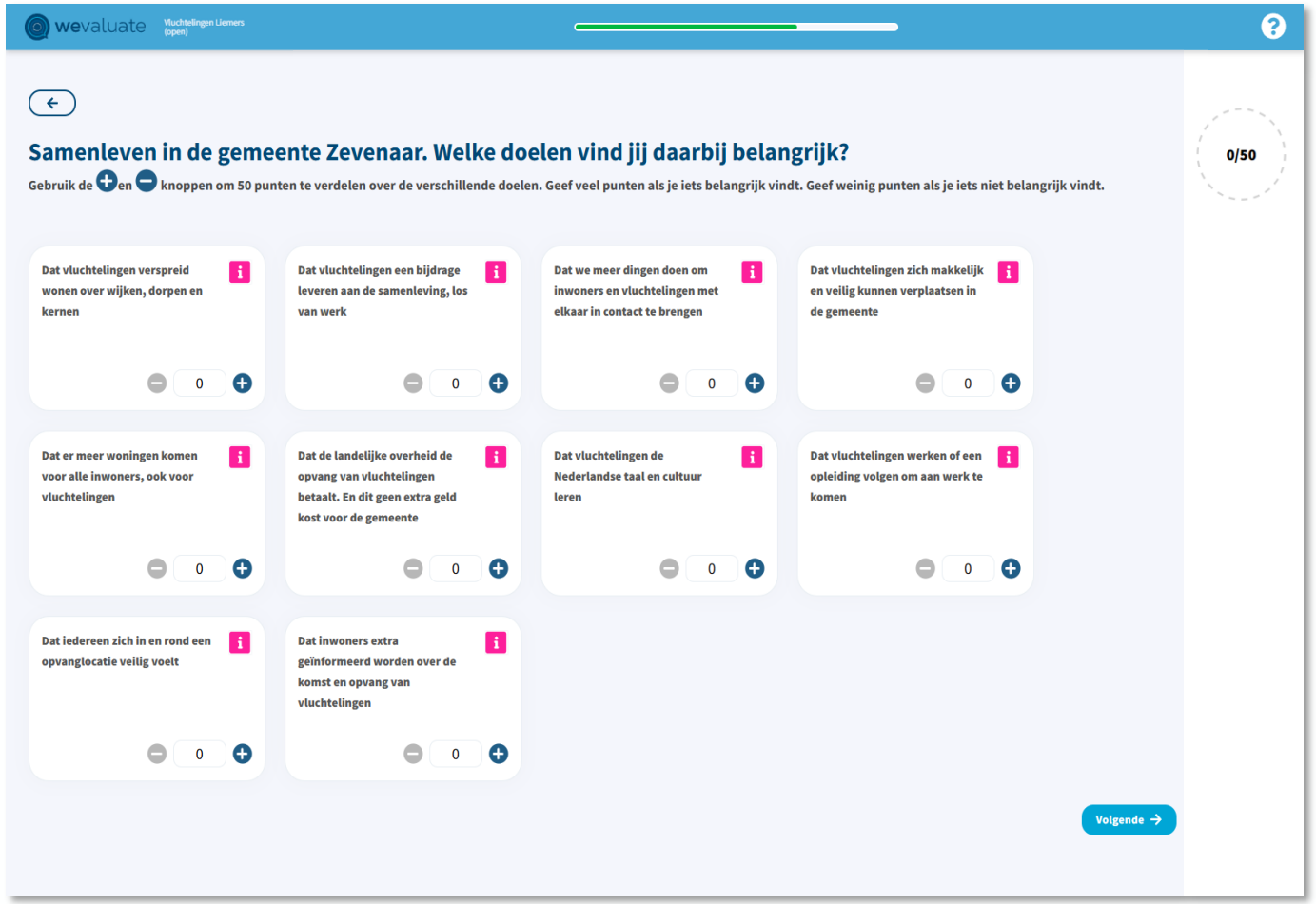
- De groep inwoners die zeggen **negatief** te staan tegen over vluchtelingen is heterogeen: op basis van de motivaties zien we drie (deel)perspectieven op het thema. Een eerste perspectief zien we bij inwoners die de raadpleging hebben voltooid, maar niet inhoudelijk mee hebben willen denken over het onderwerp ‘samenleven met vluchtelingen’. Zij geven veelal aan dat zij geen enkele vorm van opvang willen. Zij doen niet mee met het inhoudelijke deel van de raadpleging omdat zij weinig vertrouwen hebben dat hun deelname invloed heeft op het besluit van de gemeente. Een tweede perspectief is een groep die geen enkele vorm van opvang wil, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Zij zijn vaak uitgesproken tegen opvang en voor remigratie. Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen vluchtelingen (zoals mensen uit oorlogsgebieden). Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken ‘als het dan toch moet’ of mee te denken hoe het beter kan vanuit bepaalde sterk gevoelde zorgen.

- Inwoners die **positief** staan tegen over vluchtelingen lijken in twee subgroepen uiteen te vallen. Er is een groep die wijst op de morele plicht om alle mensen een veilig heenkomen te bieden. Zij wijzen op humanitaire gronden, op fatsoen en op de welvarendheid van ons land. Een andere groep staat ook positief tegenover vluchtelingen, maar maakt wel voorbehouden en heeft duidelijke verwachtingen van vluchtelingen. Een aantal (veel) minder vaak gebruikte argumenten zijn dat we vluchtelingen nodig hebben vanwege arbeidsmarkttekorten, dat vluchtelingen en de cultuur die zij meebrengen een verrijking is voor de Nederlandse cultuur, en dat opvangen en hulp bieden goed is voor een mens als sociaal wezen.

- We zien geen verschillen in de gebruikte argumenten tussen inwoners van de drie gemeenten.

De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met vluchtelingen

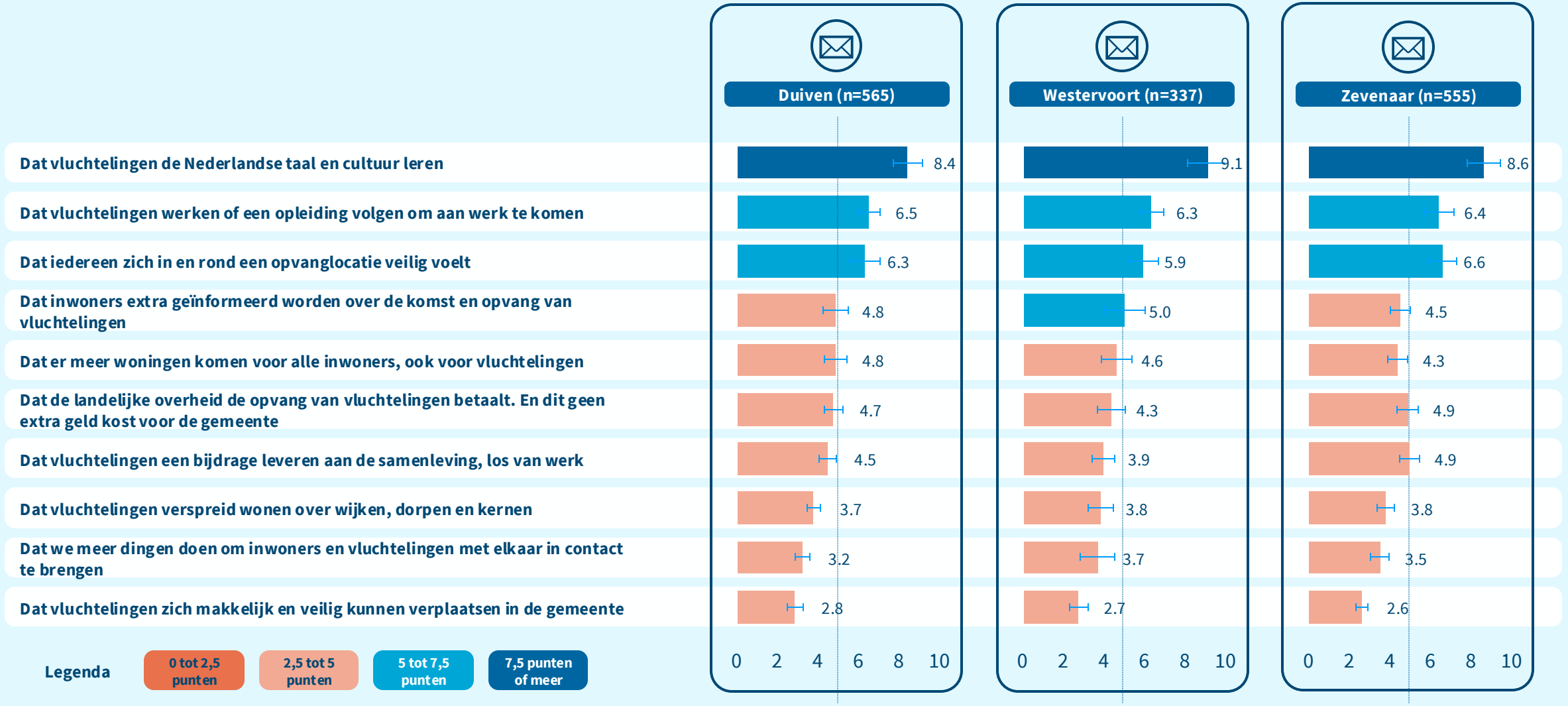

Ontwerp van het beleidsdilemma

- *Doel*: Inzicht krijgen in de waarde die inwoners toekennen aan verschillende beleidsdoelen voor samenleven met vluchtelingen.
- *Keuzesituatie*: Deelnemers verdeelden 50 punten over tien opties. Onder de roze informatieknoppen konden deelnemers aanvullende informatie lezen over ieder doel. Onder de Help-knop rechtsboven konden mensen overige aanvullende informatie lezen, bijvoorbeeld over vluchtelingenopvang in de drie gemeenten, vluchtelingenopvang in het algemeen in Nederland, en verschillende typen vluchtelingen.
- *Motivatie*: Deelnemers konden hun keuzes toelichten.
- *Looptijd*: De PWE-raadpleging stond online tussen 4 november en 1 december 2024. Deelnemers konden meedoen in het Nederlands.
- *Drie gemeenten, één keuzetaak*: De afbeelding hiernaast laat de keuzetaak zien voor de gemeente Zevenaar. De keuzetaken van de gemeenten Duiven en Westervoort waren identiek op enkele specifieke situatiekenmerken na achter de roze informatieknoppen.

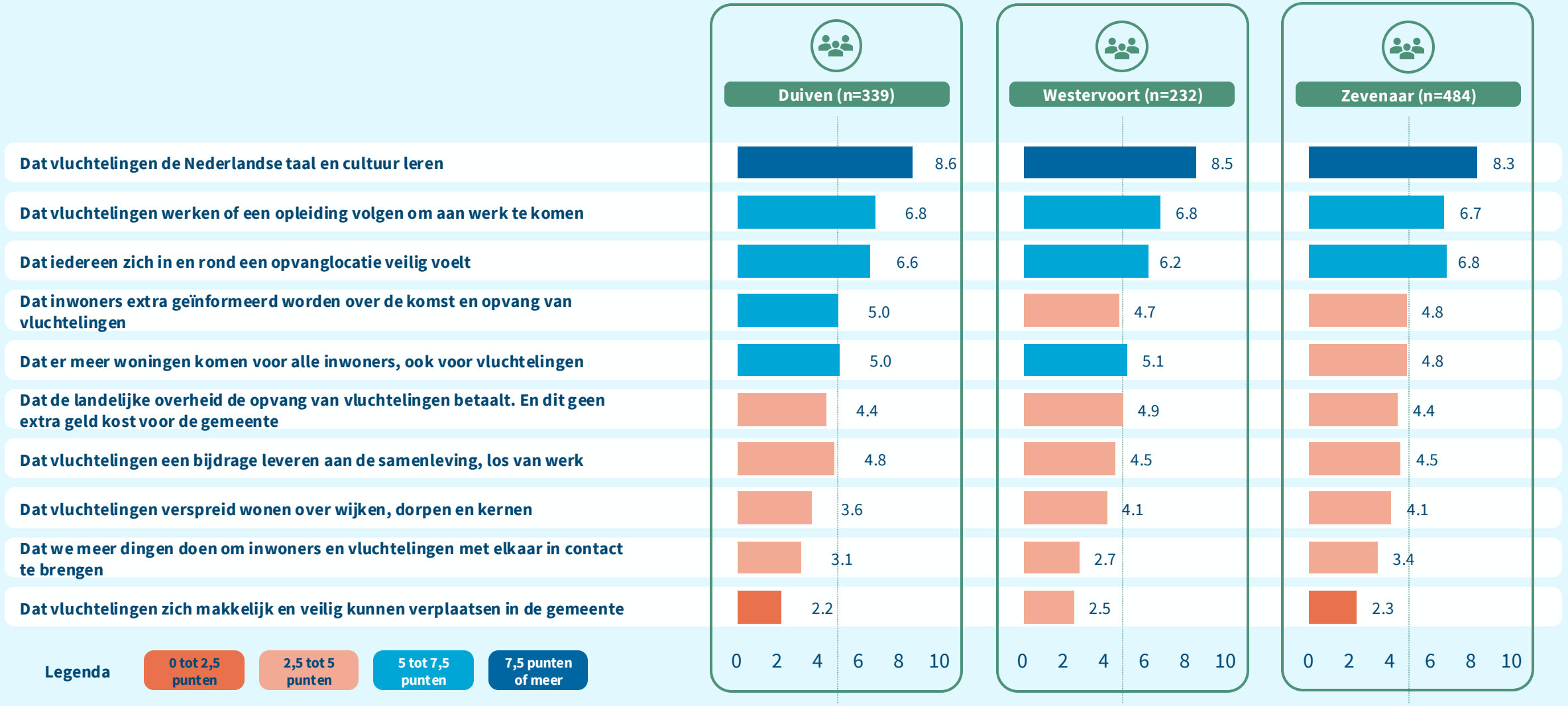
Figuur 2. Prioritering van de doelen – kaart met code

Representatieve uitkomsten Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

Figuur 3. Prioritering van de doelen – open raadpleging

Uitsplitsing Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.055)

De drie opties met gemiddeld genomen de meeste punten krijgen consistent prioriteit van verschillende groepen inwoners. Er is een gedeelde basis voor de vraag ‘hoe samen verder?’

Kaart met code

- *Verschillende houding, verschillende prioriteiten*: Er is geen ‘gemiddelde’ inwoner van Duiven, Westervoort of Zevenaar. Achter de gemiddelde scores van Figuren 2 en 3 zien we verschillende groepen verschillende prioriteiten stellen. In theorie kan het zo zijn dat de hoogste prioriteit voor de ene groep, de laagste prioriteit is voor een andere groep. Het zoeken naar verschillen en overeenkomsten tussen verschillende groepen is een belangrijke stap in het analyseproces. Statistische analyse laat zien dat het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ (op een schaal 0/negatief tot 100/positief) de belangrijkste voorspeller is van verschillen tussen inwoners in hun prioritering van de tien doelen. Andere kenmerken, zoals leeftijd, geslacht en opleidingsniveau, leverden geen substantiële verschillen op in prioritering. Anders gezegd, inwoners met een positieve houding maken andere keuzes dan inwoners met een negatieve houding. Maar hoewel ‘houding’ belangrijke verschillen laat zien tussen inwoners, bestaat over de drie hoogste prioriteiten eensgezindheid.

- *Gedeelde basis – Veilig op weg naar zelfstandigheid*: De opties ‘Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren’, ‘Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen’ en ‘Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt’ krijgen van alle inwoners (hoge) prioriteit, ongeacht of ze een negatieve, neutrale of positieve houding ten aanzien van vluchtelingen hebben. Dat betekent dat er een brede **gedeelde basis** is in ‘het hoe’ van samenleven met vluchtelingen. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde. Daarnaast moet de opvang van vluchtelingen gericht zijn op zo snel mogelijk zelfstandig mee kunnen draaien en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving. Dat moet bereikt worden door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk te gaan. Inwoners met verschillende houdingen hebben wel andere verwachtingen over de verantwoordelijkheid hiervoor. Dit werken we verderop in het rapport nader uit.

- *Verschillen (1) – Extra informeren:* Op twee doelen zien we een duidelijk andere prioritering (puntenverdeling) tussen inwoners met een positieve en negatieve houding. De eerste is ‘Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (meestal meer dan 10 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (circa 2,5 punten). Het ‘waarom’ achter dit verschil is genuanceerd en werken we ook verderop in het rapport uit (*PM, in definitieve rapport paginanummer toevoegen*).

- *Verschillen (2) – Meer woningen*: Een tweede verschil betreft de optie ‘Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen’. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft. Inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. Inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen, vooral jongeren. Veel inwoners met een positieve houding vinden dat er een ‘eerlijke’ verdeling gemaakt mag worden.

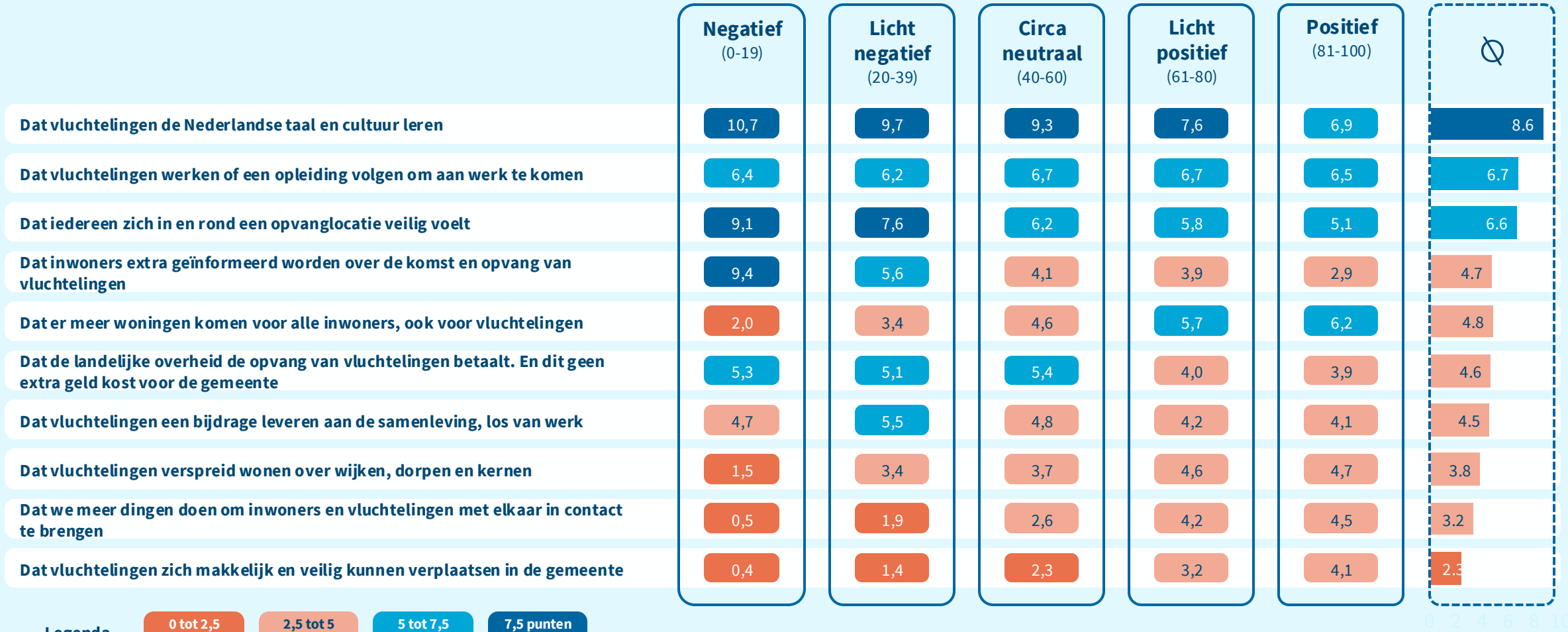
- *Gradaties en tussenposities*: Hoewel we soms spreken in termen van de ‘positieve groep’ of de ‘negatieve groep’ is het belangrijk om in gedachten te houden dat er veel variatie zit *binnen* de groepen en veel overlap *tussen* de groepen. Anders gezegd, de verschillen in houding zijn kenmerkend voor opvattingen en prioriteiten, maar niet stereotypisch. Ter illustratie, we zien in de groep mensen met een negatieve houding als meest voorkomende opvatting dat (autochtone) inwoners voorrang zouden moeten hebben bij woningen. Maar in deze groep zijn ook inwoners die voor gelijke behandeling zijn. En vice versa zien we in de groep mensen met een positieve houding ook inwoners die vinden dat autochtone Nederlanders voorrang zouden moeten hebben bij een woning, hoewel dat niet de kenmerkende houding in die groep is. Deze gradaties en tussenposities zien we bij alle opties. Met citaten van deelnemers brengen we in dit rapport deelperspectieven in kaart.

- *Profielen van de groepen inwoners & Uitwerking per optie*: In dit rapport brengen we verder per gemeente de voorkeuren van mensen met verschillende houding gedetailleerd in kaart. We werken houdingsprofielen uit voor de groep met een negatieve houding ten aanzien van vluchtelingen, die met een neutrale houding en die met een positieve houding. Dat detailleren we nog verder door voor elk van de tien opties (beleidsdoelen) verschillen en deelperspectieven te laten zien tussen deze drie houdingsprofielen.

Kaart met code

Figuur 4. Prioritering van doelen naar houding tegenover vluchtelingen

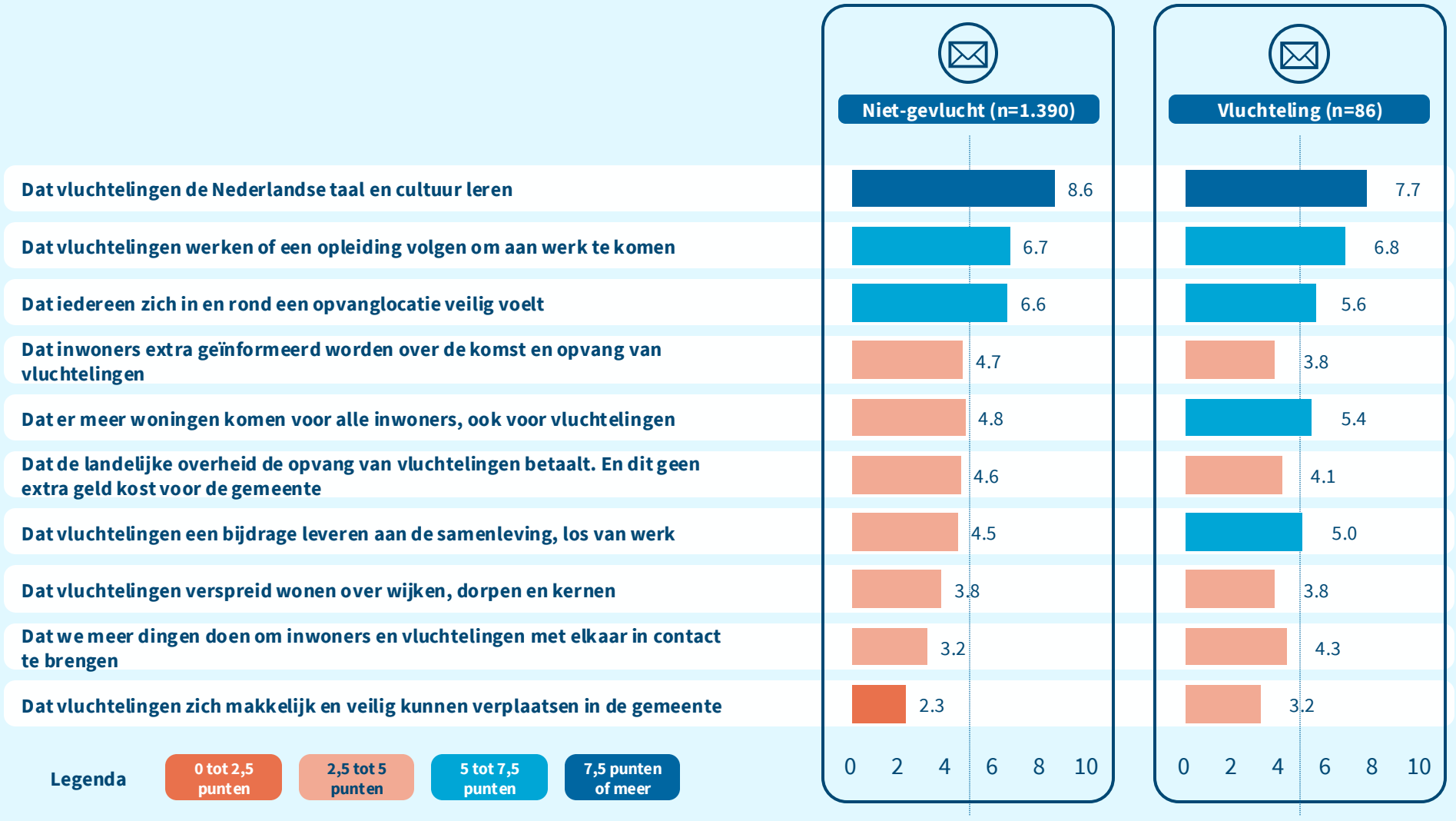
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

Kaart met code

Figuur 5. Prioritering van doelen naar vluchtelingenachtergrond

Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (n= 1.457)

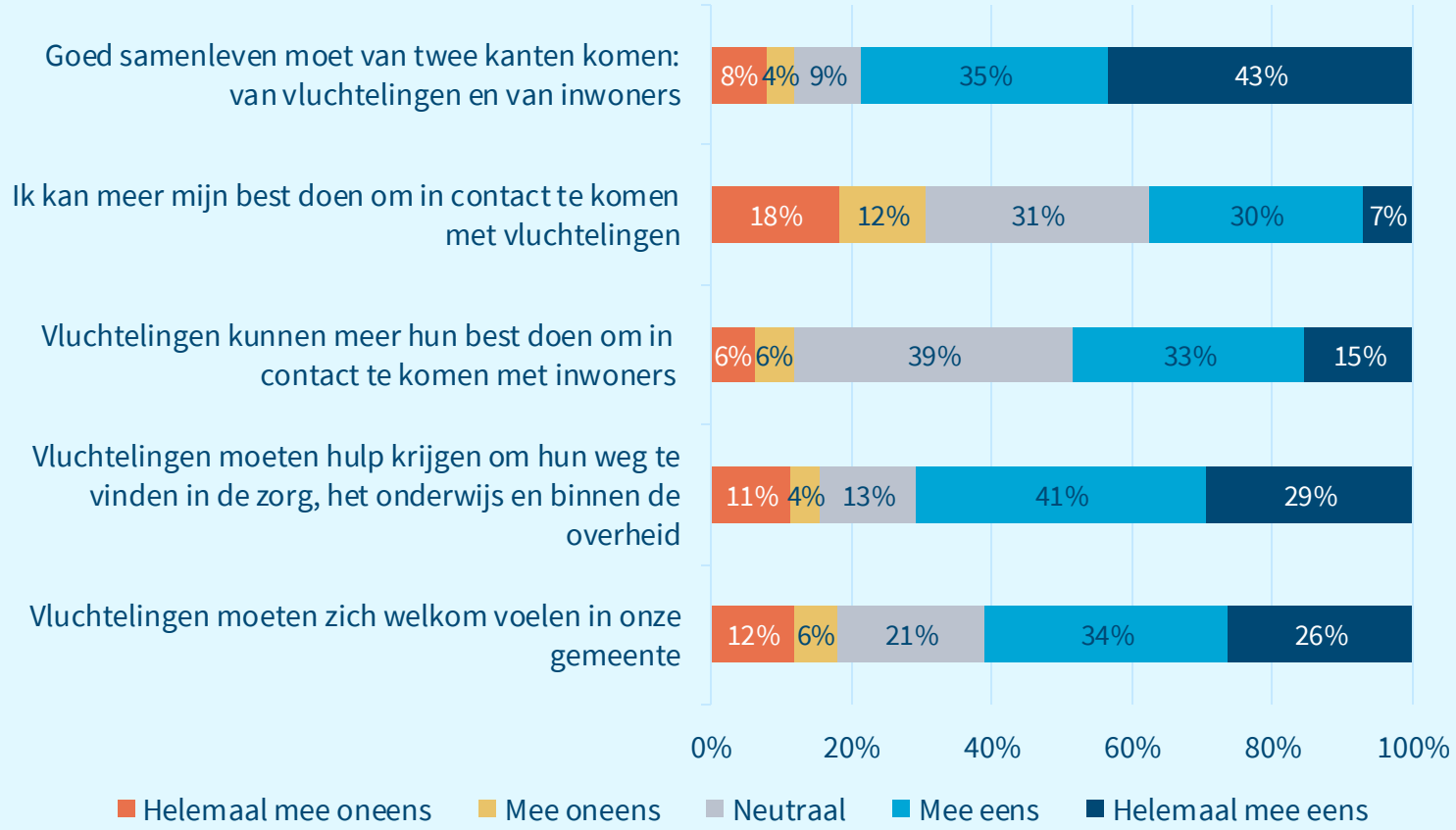

- De raadpleging bevatte de vraag '*Ben jij zelf gevlucht? Of is iemand uit je familie gevlucht?*' Deelnemers konden meerdere antwoorden aanvinken.
- De groep 'Vluchteling' bevat deelnemers die antwoordden 'Ik ben zelf gevlucht' en/of 'Iemand uit mijn familie is gevlucht'.
- Gelijktijdig met de raadpleging heeft Bureau AM gesprekken gevoerd met vluchtelingen. Deze gesprekken geven inzicht in redeneringen en praktische realiteit van vluchtelingen. De resultaten zijn in een separaat rapport gevat.

Enkele aanvullende vragen laten onder andere zien dat bijna 80% van de inwoners vindt dat goed samenleven een kwestie van wederkerigheid is

Kaart met code

Overige stellingen over samenleven met vluchtelingen
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

Bijna 80% van de deelnemers vindt dat goed samenleven van twee kanten moet komen.

Een op de drie inwoners (37%) vindt dat ze meer hun best kunnen doen om in contact te komen met vluchtelingen. Circa 30% ziet geen rol voor zichzelf.

Bijna de helft van de inwoners (48%) vindt dat vluchtelingen meer hun best kunnen doen om in contact te komen met inwoners.

Een meerderheid van inwoners (60%) vindt dat vluchtelingen zich welkom moeten voelen.

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

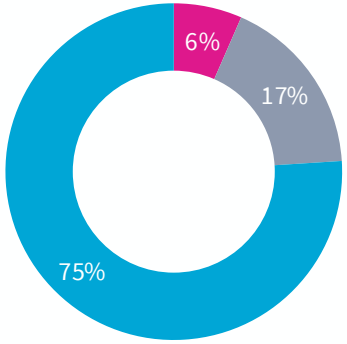
Kaart met code

Toelichting

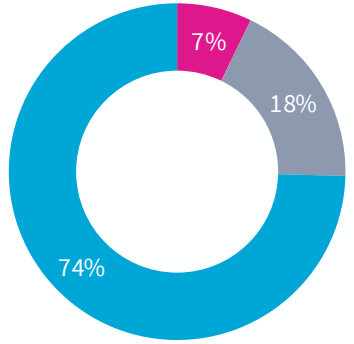
De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van kaart-met-code-deelnemers van alle drie gemeenten samen.

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **87%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers die meededen via de kaart met code beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **6,9**. Dit is vergelijkbaar met andere PWE-raadplegingen.
- Driekwart van de deelnemers (**75%**) geeft aan er op te vertrouwen dat de raadpleging eerlijk is. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's over dit onderwerp. Deelnemers geven bijv. aan het fijn te vinden dat er ruimte was om hun antwoorden toe te lichten.
- Driekwart van alle deelnemers (**79%**) vindt de raadpleging makkelijk te begrijpen. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's over dit onderwerp. Er zijn ook deelnemers die aangeven het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Zij zeggen bijvoorbeeld dat het lastig is de raadpleging online in te vullen, of dat het veel werk is.

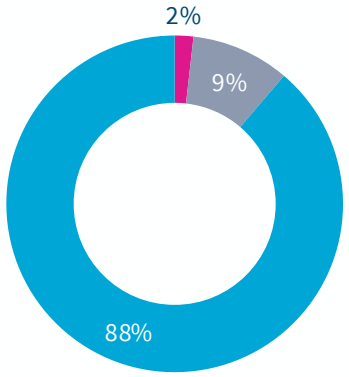
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

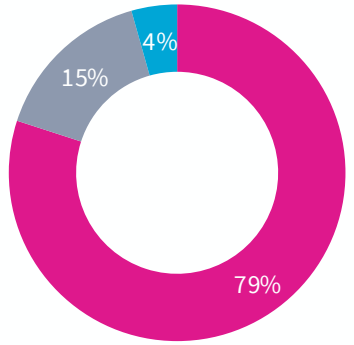
Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

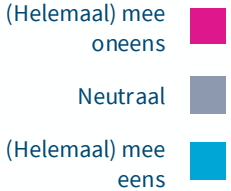

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

Tot slot, de brede basis voor de hoogste prioriteiten biedt handelingsperspectief. Denk ook na over prioriteiten die binnen bepaalde groepen van bijzonder belang zijn

Handelingsperspectief voor gedeelde prioriteiten

De raadpleging laat zien dat er ongeacht houding gedeelde prioriteiten zijn (Figuur 4). En ook vluchtelingen stellen dezelfde hoogste prioriteiten (Figuur 5). Dat biedt **een brede basis** voor verdere beleidsvorming binnen de gemeenten. De visie dat vluchtelingen zelfstandig mee kunnen draaien in de Nederlandse maatschappij is niet alleen op gemeentelijk niveau op te lossen.

- *Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren*: Er zijn diverse opties voor gemeentes, zoals extra taallessen en lessen over leven in Nederland. Ook het stimuleren van 'natuurlijke' momenten om de taal te leren, zoals werk en opleiding, zijn behulpzaam en door veel inwoners genoemd.

- *Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*: Gemeentes kunnen actief bemiddelen om plekken voor opleiding, stage of werk te vinden. Er zijn meerdere praktische obstakels, bijvoorbeeld in het proces van BSN-aanvraag, maar ook een gebrek aan kinderopvangplekken dat sommige statushouders verhindert (voltijds) aan het werk te gaan.

- *Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt*: Voor veel inwoners een randvoorwaarde. In de raadpleging geven weinig tot geen inwoners concrete voorbeelden van onveiligheid in de gemeentes.

- *Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen*: Dit doel is ook een duidelijke gedeelde prioriteit, ondanks het puntenverschil tussen inwoners met een negatieve en positieve houding. Het creëren van extra woonruimte kan een expliciet verdelingsvraagstuk minder scherp maken.

Handelingsperspectief voor prioriteiten van specifieke groepen

Naast gedeelde prioriteiten zijn er ook prioriteiten die vooral binnen specifieke groepen bestaan. Voor deze inwoners zijn ze van **bijzonder belang**. Het kan raadzaam zijn op zoek te gaan naar oplossingen in beleid die ook deze prioriteiten adresseren zonder de verschillen tussen groepen te vergroten.

- Voor de inwoners met een **negatieve** houding is dat met name de optie '*Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen*'. De raadpleging laat zien dat binnen deze groep inwoners verschillend over deze optie nadenken. Er is een groep die aangeeft extra contactmomenten te zien als kans om te protesteren. Er is ook een groep die aangeeft verrast te zijn geweest in het verleden door ontwikkelingen en zorgen te hebben over de huidige situatie. Deze tweede groep hecht hoge prioriteit aan extra informatie. De vraag is of deze groepen te scheiden zijn. Een andere vraag is of de aanwezigheid van de eerste groep een belemmering mag zijn voor de behoefte van de tweede groep.

- Voor de inwoners een **positieve** houding is dat met name de optie '*Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen*'. Nut en noodzaak van contact tussen inwoners en vluchtelingen zijn vrij breed gedeeld over inwoners met verschillende houdingen. De uitvoering is echter belangrijk. De raadpleging wijst op twee uitgangspunten: (1) faciliteer andere organisaties eerder dan dit zelf te doen als gemeente, en (2) hanteer altijd een strikt vrijwillige basis.

populytics.nl

Basisrapport: Hoofdresultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met vluchtelingen

Een onderzoek voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Januari 2025

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Deze PWE-raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Bij dit basisrapport met hoofdresultaten zijn drie bijlages gepubliceerd met resultaten per gemeente.

Auteurs

Mark Beumer (mark@populytics.nl)
Tom Geijsen (tom@populytics.nl)
Jetske Mulder (jetske@populytics.nl)

Datum

Januari 2025

Versie

1.0 (Definitief)

Contact

Populytics b.v.
Frambozenweg 139
2321 KA Leiden
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Photo by Sander Weeteling on Unsplash

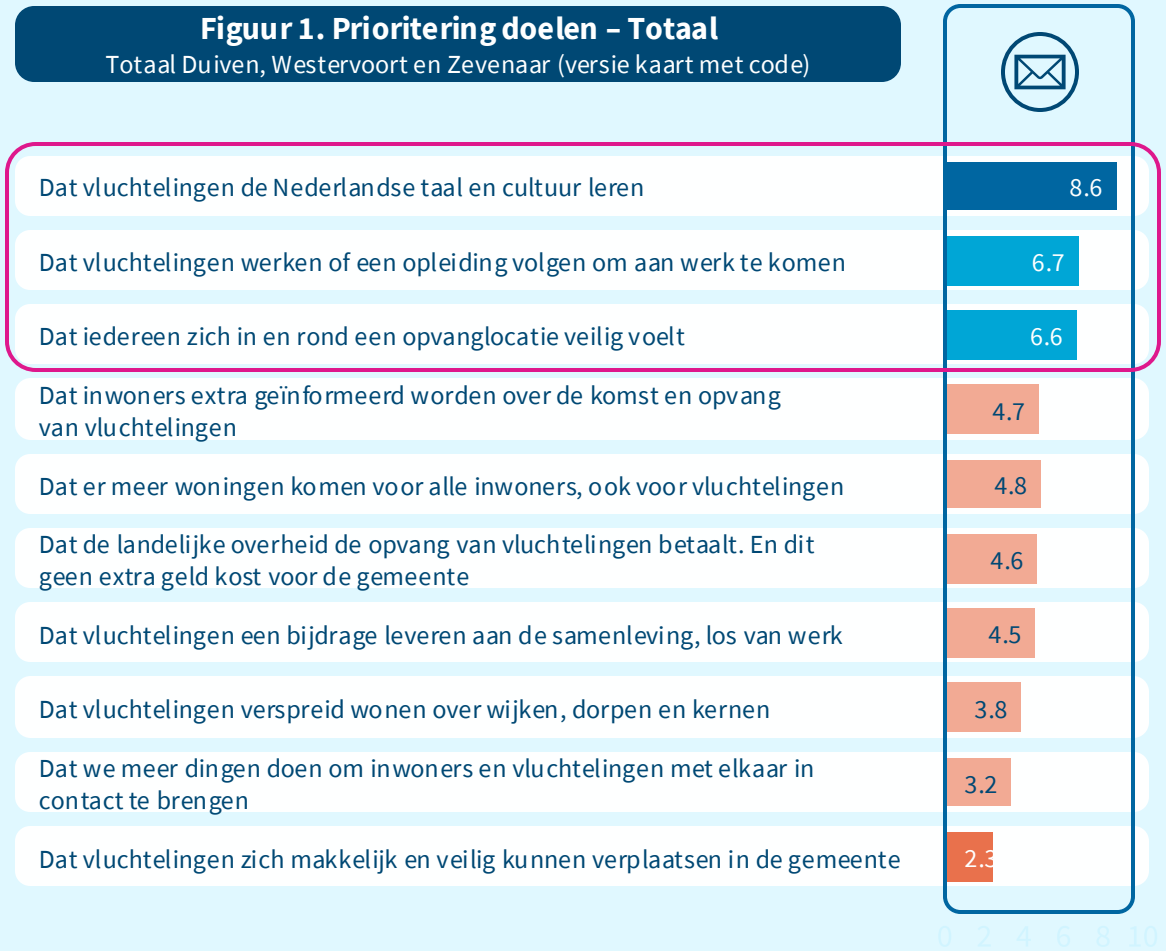
Samenvatting (1/2): Een raadpleging onder inwoners van Duiven, Westervoort en Zevenaar over het onderwerp 'samenleven met vluchtelingen' laat brede steun zien voor drie beleidsdoelen

- **Raadpleging over samenleven met vluchtelingen:** In november en december 2024 hebben 2.562 inwoners van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar deelgenomen aan een raadpleging volgens de methode PWE (Participatieve Waarde Evaluatie). Zij hebben hun gemeenten geadviseerd over het vraagstuk hoe inwoners en vluchtelingen goed samen kunnen leven. De kern van de raadpleging was dat zij prioriteiten konden stellen tussen tien mogelijke beleidsdoelen van de gemeenten bij het samenleven met vluchtelingen. De uitkomsten in Figuur 1 zijn representatief voor de drie gemeenten op de kenmerken leeftijd, gender, opleiding en woonplaats. De algemene uitkomsten verschillen niet substantieel tussen de drie gemeenten. De bijlages bij dit rapport bevatten de uitkomsten per gemeente. Hier laten we de resultaten voor de drie gemeenten bij elkaar zien. De algemene conclusies in dit basisrapport zijn van toepassing op zowel Duiven, Westervoort als Zevenaar.

- **Hoofduitkomst – Brede steun voor drie hoogste prioriteiten:** De raadpleging laat zien dat verschillende (groepen) inwoners soms verschillende prioriteiten stellen op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Maar de drie doelen met de hoogste prioriteit worden gedeeld door alle inwoners, ongeacht hun houding tegenover vluchtelingen (positief, negatief of daartussenin) en ongeacht hun migratieachtergrond (ook vluchtelingen delen deze drie doelen). Het gaat om de doelen 'taal en cultuur', 'werk en opleiding' en 'veiligheid' (Figuur 1).

- **Gedeelde visie – Zorg dat vluchtelingen op eigen benen kunnen staan en een bijdrage kunnen leveren:** Dat betekent dat er een brede gedeelde basis is in 'het hoe' van samenleven met vluchtelingen. De opvang van vluchtelingen moet erop gericht zijn dat zij zo snel mogelijk zelfstandig zijn en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving. Dat moet bereikt worden door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk te gaan. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde.

Figuur 1. Prioritering doelen – Totaal
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code)

Legenda

0 tot 2,5 punten | 2,5 tot 5 punten | 5 tot 7,5 punten | 7,5 punten of meer

Samenvatting (2/2): Naast de gedeelde basis zijn er verschillen tussen inwoners op basis van hun houding tegenover vluchtelingen, en dan met name op twee beleidsdoelen

- **Verschillen (1) – Extra informeren over de komst en opvang van vluchtelingen:** Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (gem. 9,4 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (gem. 2,9 punten). Voor de laatste groep is informeren belangrijk, maar 'extra' hoeft niet. Een deel van de groep met een negatieve houding wil überhaupt geen opvang van vluchtelingen, dus informeren hoeft dan niet. Maar een ander deel met een negatieve houding accepteert opvang 'als het dan moet', op voorwaarde van transparantie.

- **Verschillen (2) – Verdeling van woningen:** Een tweede verschil betreft de optie '*Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen*'. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft (gem. 2,0 punten). Inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma ('*ook voor vluchtelingen*'). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. Inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen op sociale huurwoningen, vooral jongeren. Veel inwoners met een positieve houding vinden dat er een 'eerlijke' verdeling gemaakt mag worden tussen vluchtelingen en autochtone inwoners.

- **Handelingsperspectief voor verdere beleidsvorming:** De raadpleging laat zien dat er gedeelde prioriteiten zijn: taal en cultuur, werk en opleiding, veiligheid – en ook de behoefte aan meer woningen. Dat biedt een **brede basis** voor verdere beleidsvorming binnen de gemeenten. Naast gedeelde prioriteiten zijn er ook prioriteiten die vooral binnen specifieke groepen bestaan. Voor sommige inwoners zijn extra informeren en de verdeling van woningen van **bijzonder belang**. Het kan raadzaam zijn op zoek te gaan naar oplossingen in beleid die ook deze prioriteiten adresseren zonder de verschillen tussen groepen te vergroten.

Figuur 2. Prioritering doelen – Naar houding
Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code)

	Negatief (0-19)	Positief (81-100)
Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren	10,7	6,9
Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	6,4	6,5
Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt	9,1	5,1
Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen	9,4	2,9
Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen	2,0	6,2
Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente	5,3	3,9
Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk	4,7	4,1
Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen	1,5	4,7
Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen	0,5	4,5
Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente	0,4	4,1

Legenda: 0 tot 2,5 punten | 2,5 tot 5 punten | 5 tot 7,5 punten | 7,5 punten of meer

Inhoudsopgave

1	**Aanleiding & Opzet**	Aanleiding voor de raadpleging en beschrijving van de raadpleging. Hoe zag het onderzoek er globaal uit?
2	**Deel 1. Over de deelnemers**	Vragen over de deelnemers zelf, inclusief hun houding tegenover vluchtelingen. Wie hebben er meegedaan?
3	**Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen**	Vragen over samenleven met vluchtelingen. Welke van de tien beleidsdoelen geven inwoners prioriteit? En waarom?
4	**Deel 3. Overige vragen**	Aanvullende vragen. Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
5	**Deel 4. Over de raadpleging**	Vragen over de raadpleging zelf. Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?
6	**Handelings-perspectief**	Handelingsperspectieven bij verdere beleidsvorming. Welke doelen krijgen brede steun? En welke zijn voor specifieke groepen van bijzonder belang?

1

Aanleiding & Opzet

Aanleiding voor de raadpleging en beschrijving van de raadpleging. Hoe zag het onderzoek er globaal uit?

Deel 1. Over de deelnemers

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Deel 3. Overige vragen

Deel 4. Over de raadpleging

Handelings-perspectief

De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar willen samen met inwoners en vluchtelingen nadenken over de vraag hoe zij willen samenleven

Over de aanleiding en hoofdvraag

- *Aanleiding:* Elk jaar komen er vluchtelingen naar Nederland. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar willen helpen bij het opvangen van deze mensen. En bij het zorgen dat zij mee kunnen doen in onze gemeenten. In één woord: samenleven.

- *Participatie*: Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het realiseren van een opvanglocatie voor vluchtelingen, heeft Populytics een raadpleging uitgevoerd in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deze raadpleging volgt de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)-methode.

- *Hoofdvraag van de raadpleging*: De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met vluchtelingen. Wat moet er bijvoorbeeld geregeld worden bij opvanglocaties?

- *Buiten scope*: De raadpleging ging niet over de vraag hoeveel vluchtelingen er komen en waar ze worden opgevangen. Over de keuze voor locaties en het aantal op te vangen vluchtelingen beslissen uiteindelijk de burgemeester en wethouders. Deze informatie is in de raadpleging gedeeld met deelnemers.

- *Deelname*: 2.562 inwoners hebben meegedaan aan de raadpleging. Deelnemers gaven de raadpleging gemiddeld het rapportcijfer 6,9.

Over de methode PWE

- *Wetenschappelijk gevalideerd*: De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een participatiemethode die Populytics vaak inzet om mensen te betrekken bij beslissingen die hen gaan raken. De methode is ontwikkeld en gevalideerd door wetenschappers, onder andere van de TU Delft.

- *Op de stoel van*: De essentie van een PWE-raadpleging is om deelnemers in een online omgeving 20 minuten op de stoel van een beleidsmaker of politicus te zetten, in dit geval van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deelnemers krijgen een zogeheten *keuzetaak* te zien. Deze keuzetaak modelleert de situatie van beleidsmakers die bezig zijn met het vormen en uitvoeren van migratie- en vluchtelingenbeleid. Deelnemers zien realistische beleidsopties die de beleidsmakers overwegen en ze zien dat er beperkingen zijn. Zij ervaren zodoende dezelfde keuze. Wat adviseren ze vervolgens als zij in de schoenen van een beleidsmaker staan? Deelnemers kunnen hun advies motiveren.

- Door mee te doen aan een PWE-raadpleging begrijpen deelnemers beter de complexiteit van de beleidskeuze. En de resultaten stellen beleidsmakers in staat om hun keuzes beter aan te laten sluiten op voorkeuren, waarden en zorgen van deelnemers. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar hadden ieder een eigen versie van deze keuzetaak. Deze bevatten dezelfde vragen en (antwoord)opties, maar verschilden van elkaar in de toelichting die bij de verschillende doelen werd gegeven. Elke toelichting was gemeente-specifiek.

De raadpleging kende twee varianten: de eerste variant had als doel om representatieve uitspraken te kunnen doen, de tweede om de inclusiviteit van het traject te verhogen

Kaart met code

- Deze deelnemersgroep is proactief benaderd, middels een aantal verschillende methoden. Deze proactieve benadering voorkomt selectiebias: een oververtegenwoordiging van inwoners met een uitgesproken mening over het onderwerp en een ondervertegenwoordiging van deelnemers met een minder uitgesproken mening of die aan zelfselectie doen.
  - *Ansichtkaart met code*: In Duiven en Westervoort hebben alle huishoudens een uitnodiging ontvangen middels een ansichtkaart met code. In Zevenaar zijn 12.784 huishoudens willekeurig geselecteerd. Op iedere kaart stond een unieke code, waarmee één keer kon worden deelgenomen aan de raadpleging.
  - *Papieren versie*: In alle gemeenten konden mensen die de kaart met code hadden gekregen, de papieren versie aanvragen. Als pilot is naar 1.800 adressen in Zevenaar proactief een papieren versie van de raadpleging gestuurd.
  - *Op straat*: De raadpleging is in alle drie de gemeenten op straat afgenomen. Inwoners hebben via een tablet deelgenomen aan een verkorte versie van de raadpleging.

- Samen vormen deze deelnemers een groep die op leeftijd, gender en opleidingstype ongeveer gelijk is aan de bevolking in de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Een belangrijk doel is om hiermee **representatieve** conclusies te kunnen trekken voor de bevolking in de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Zie de methodologie voor een verdere toelichting. De resultaten die we laten zien die gemarkeerd zijn met het label ‘kaart met code’ zijn representatief voor de bevolking.

- Er hebben **1.457 mensen** meegedaan aan deze variant. Door de routing in de raadpleging hebben niet alle deelnemers alle vragen beantwoord. Daardoor kunnen de deelnemersaantallen per vraag verschillen.

Open raadpleging

- De open raadpleging stond open voor alle inwoners van de drie gemeenten die ouder zijn dan 16. Daarmee verhoogt de open raadpleging de **inclusiviteit** van dit traject.

- Een open raadpleging is per definitie niet representatief. Een open raadpleging trekt typisch gezien meer deelnemers met een uitgesproken mening en/of een expliciet belang/interesse bij het onderwerp. Naast de verhoogde inclusiviteit is een belangrijke positieve bijdrage van de open raadpleging dat deelnemers vaak veel uitgebreidere onderbouwingen bij hun keuzes geven. Dit geeft meer inzicht in de waarden die achter voorkeuren liggen.

- Er hebben **1.086 mensen** deelgenomen aan de open raadpleging verdeeld over de drie gemeenten. Hiervan kwamen 31 deelnemers van buiten een van de drie gemeenten. Deze konden de raadpleging wel invullen, maar zijn niet meegenomen in de analyses. Er waren geen deelnemers jonger dan 16.

- Omdat de open raadpleging geen representatieve uitkomsten biedt, laten we in deze rapportage voornamelijk de kwantitatieve resultaten zien van de kaart met code. Waar wij deelnemers citeren kunnen deze uit zowel de open raadpleging komen, als uit de versie kaart met code.

Aanleiding & Opzet

2

Deel 1. Over de deelnemers

Vragen over de deelnemers zelf, inclusief hun houding tegenover vluchtelingen. Wie hebben er meegedaan?

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Deel 3. Overige vragen

Deel 4. Over de raadpleging

Handelings-perspectief

Overzicht deelnemers

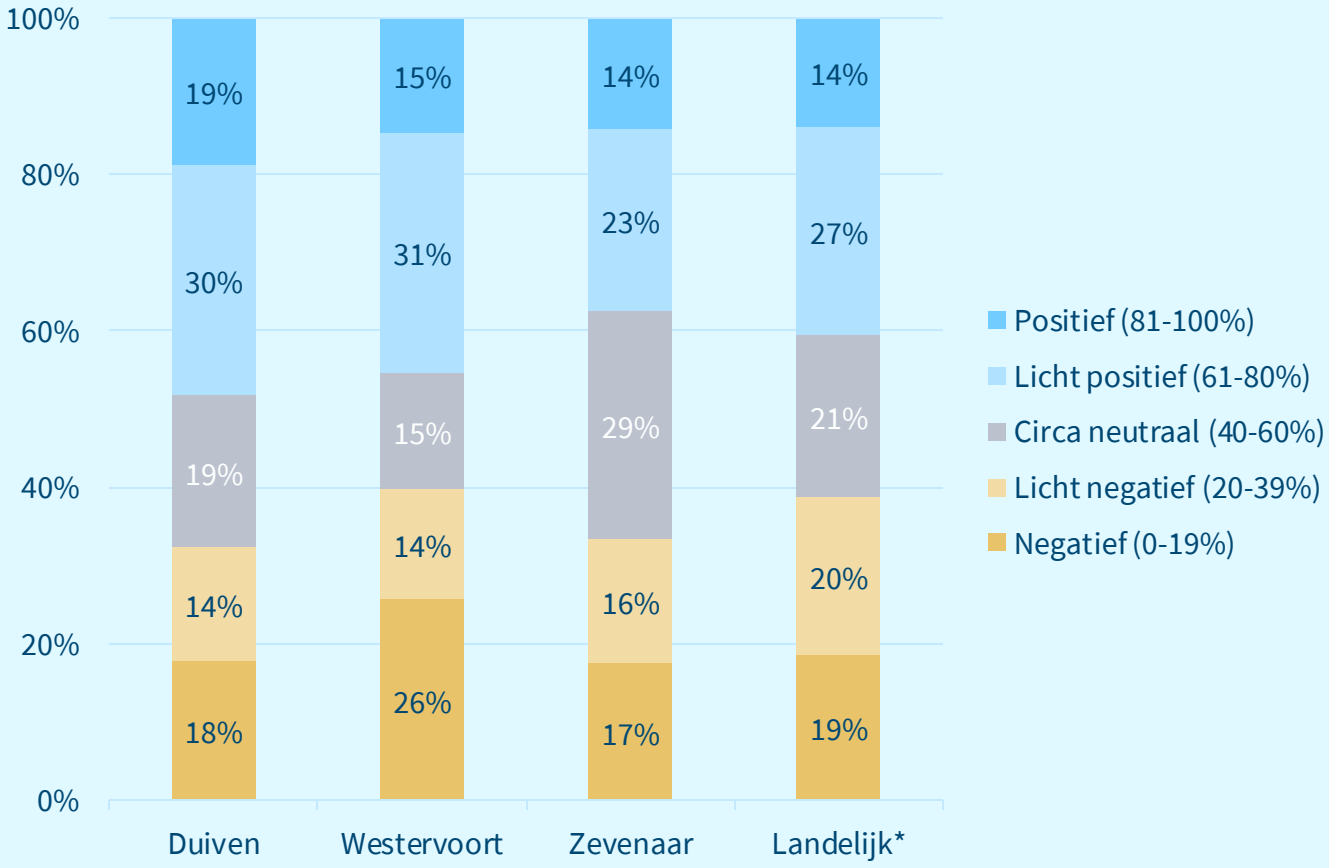
Figuur 3. Samenstelling van de respondenten naar gender, leeftijd en opleidingstype
Uitsplitsing Duiven, Westervoort en Zevenaar

	Duiven			Westervoort			Zevenaar		
Gender	**Aandeel gemeente Duiven***	**Kaart met code** (n=565)	**Open raadpleging**** (n=339)	**Aandeel gemeente Westervoort***	**Kaart met code** (n=337)	**Open raadpleging**** (n=232)	**Aandeel gemeente Zevenaar***	**Kaart met code** (n=555)	**Open raadpleging**** (n=484)
Vrouw	50,9%	41,1%	53,4%	51,6%	51,0%	54,3%	50,8%	47,0%	50,2%
Man	49,1%	56,3%	43,1%	48,4%	46,0%	43,1%	49,2%	48,8%	47,5%
Leeftijd									
16 tot 24 jaar	12,2%	5,0%	3,2%	10,5%	2,7%	1,3%	11,0%	2,0%	6,4%
25 tot 44 jaar	24,5%	19,4%	19,5%	28,5%	27,0%	20,3%	26,0%	22,2%	30,8%
45 tot 64 jaar	37,2%	43,9%	45,1%	33,5%	33,8%	41,4%	33,2%	35,7%	31,8%
65 tot 79 jaar	20,2%	28,6%	28,3%	22,3%	31,8%	33,2%	22,6%	33,9%	27,5%
80 en ouder	5,8%	2,8%	2,4%	5,3%	3,9%	3,4%	73%	5,2%	2,9%
Opleiding									
Praktisch	26,7%	7,7%	6,3%	30,7%	7,4%	6,0%	32,0%	7,6%	7,2%
Toegepast	47,1%	25,7%	27,0%	45,9%	24,6%	30,2%	45,6%	27,2%	21,3%
Theoretisch	26,2%	62,4%	61,3%	23,4%	56,7%	53,0%	22,5%	54,6%	59,9%

Inwoners wijken qua houding tegenover vluchtelingen niet substantieel af van een landelijke referentie. Er is een grote diversiteit aan perspectieven vertegenwoordigd

Kaart met code

Figuur 4. Houding van deelnemers tegenover vluchtelingen
"Hoe kijk jij aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?" Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

- *Houding*: We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: '*Hoe kijk je aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?*' Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Diversiteit aan perspectieven vertegenwoordigd*: In alle drie gemeenten zijn groepen vertegenwoordigd met een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen, een (licht) negatieve houding, en een circa neutrale positie daartussenin. De verhouding van deze groepen wijkt niet substantieel af van een landelijke referentie*.
- *Houding als belangrijkste voorspellende kenmerk*: Verschillende inwoners stellen verschillende prioriteiten op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Hun antwoord op deze houding-vraag blijkt het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Aanvullende analyses laten zien dat andere kenmerken van inwoners (zoals leeftijd, gender en opleiding) geen substantiële voorspellende waarde hebben. Deze laten we verder niet zien in deze rapportage.

*Bron: Cordaid 2023

Er zijn inwoners die negatief staan tegenover vluchtelingen, maar wel mee willen denken over opvang. Ook zijn er positieve inwoners die voorbehouden plaatsen

Kaart met code | Open raadpleging

Motivaties van deelnemers over vluchtelingen
Duiding bij Figuur 4 (vorige slide)

- Binnen de groep inwoners die zeggen **negatief** te staan tegen over vluchtelingen zijn drie (deel)perspectieven op het thema zichtbaar. Een eerste perspectief zien we bij inwoners die de raadpleging hebben voltooid, maar niet inhoudelijk mee hebben willen denken over het onderwerp ‘samenleven met vluchtelingen’. Zij geven veelal aan dat zij geen enkele vorm van opvang willen. Zij doen niet mee met het inhoudelijke deel van de raadpleging omdat zij weinig vertrouwen hebben dat hun deelname invloed heeft op het besluit van de gemeente. Een tweede perspectief is een groep die geen enkele vorm van opvang wil, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Zij zijn vaak uitgesproken *tegen* opvang en *voor* remigratie. Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen vluchtelingen (zoals mensen uit oorlogsgebieden). Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken ‘als het dan toch moet’ of mee te denken hoe het beter kan vanuit bepaalde sterk gevoelde zorgen.

- Bij inwoners die **positief** staan tegenover vluchtelingen bestaan twee perspectieven. Er is een groep die wijst op de morele plicht om alle mensen een veilig heenkomen te bieden. Zij wijzen op humanitaire gronden, op fatsoen en op de welvarendheid van ons land. Een tweede groep staat ook positief tegenover vluchtelingen, maar maakt wel voorbehouden en heeft duidelijke verwachtingen van vluchtelingen voor hun inzet voor de Nederlandse samenleving.

- Inwoners die qua houding tussen positief en negatief zitten gebruiken argumenten van de groep waar zij dichtbij zitten qua houding. Zo gebruiken inwoners met een *licht* negatieve houding vaker argumenten uit de negatieve groep. We zien geen verschillen in de gebruikte argumenten tussen inwoners van de drie gemeenten.

Aanleiding & Opzet

Deel 1. Over de deelnemers

3

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

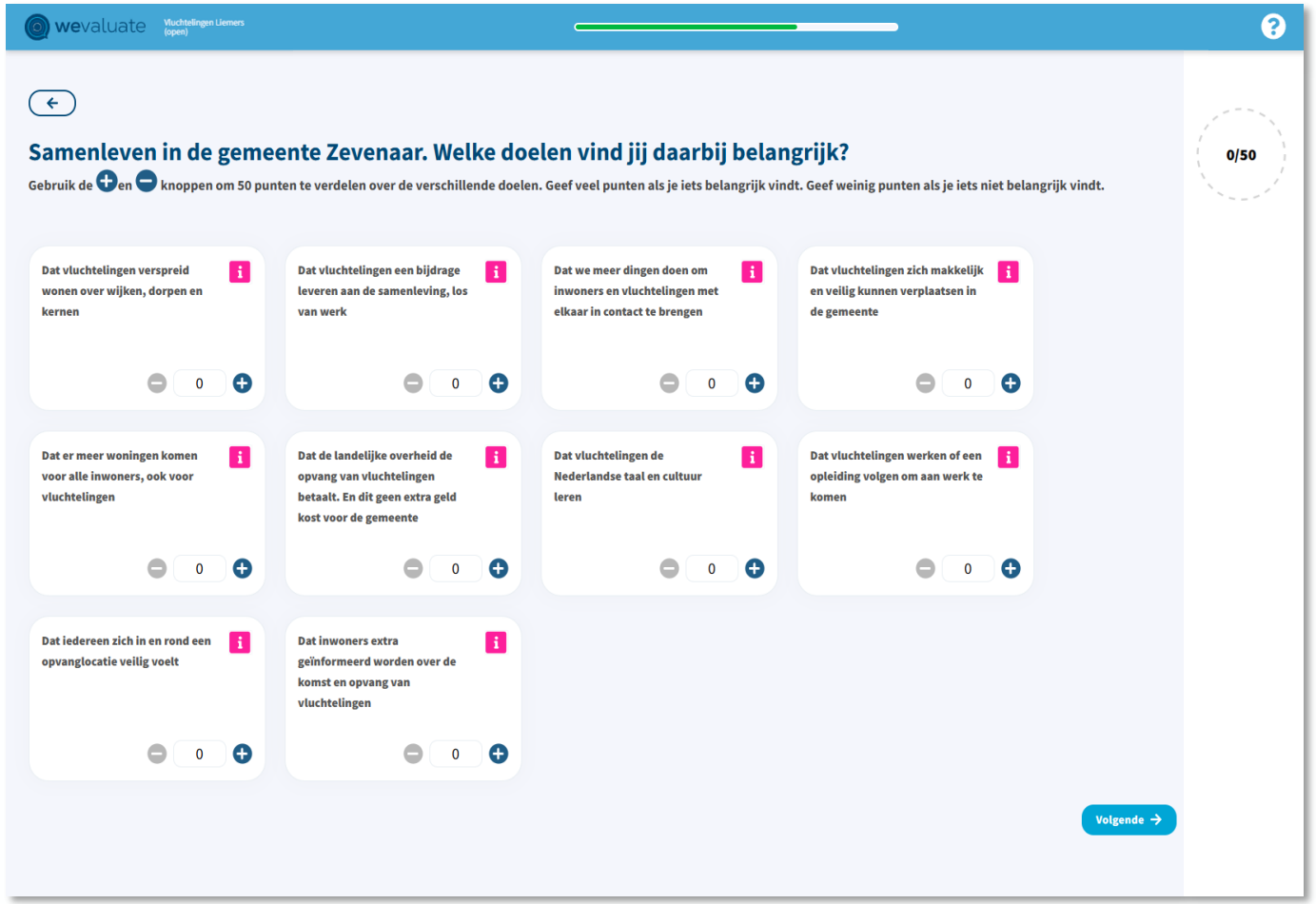
Vragen over samenleven met vluchtelingen. Welke van de tien beleidsdoelen geven inwoners prioriteit? En waarom?

Deel 3. Overige vragen

Deel 4. Over de raadpleging

Handelings-perspectief

De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met vluchtelingen

Ontwerp van het beleidsdilemma

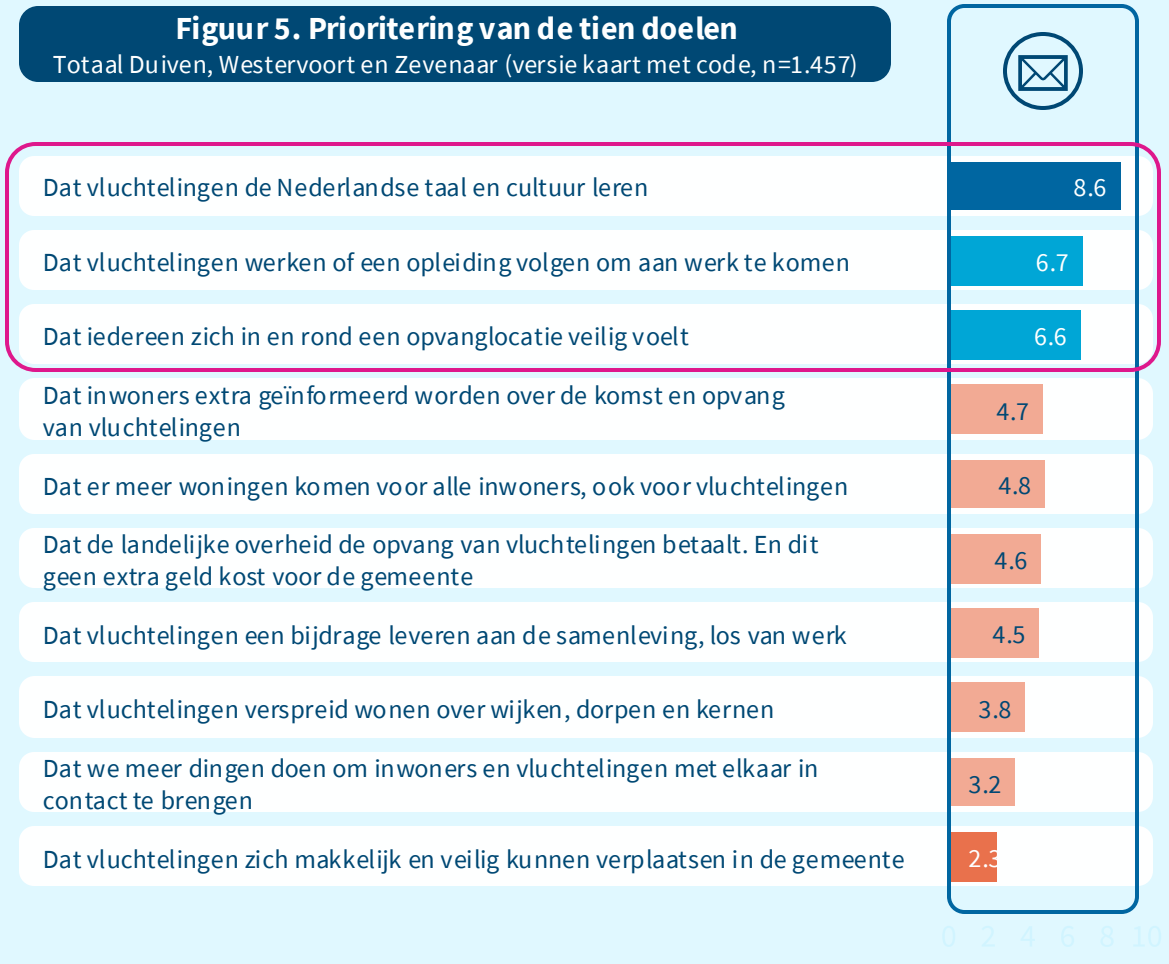
- *Doel*: Inzicht krijgen in de waarde die inwoners toekennen aan verschillende beleidsdoelen voor samenleven met vluchtelingen.
- *Keuzesituatie*: Deelnemers verdeelden 50 punten over tien opties. Onder de roze informatieknoppen konden deelnemers aanvullende informatie lezen over ieder doel. Onder de Help-knop rechtsboven konden mensen overige aanvullende informatie lezen, bijvoorbeeld over vluchtelingenopvang in de drie gemeenten, vluchtelingenopvang in het algemeen in Nederland, en verschillende typen vluchtelingen.
- *Motivatie*: Deelnemers konden hun keuzes toelichten.
- *Looptijd*: De PWE-raadpleging stond online tussen 4 november en 1 december 2024. Mensen konden meedoen in het Nederlands. Mensen konden ook meedoen via een papieren versie van de raadpleging.
- *Drie gemeenten, één keuzetaak*: De afbeelding hiernaast laat de keuzetaak zien voor de gemeente Zevenaar. De keuzetaken van de gemeenten Duiven en Westervoort waren identiek op enkele specifieke situatiekenmerken na achter de roze informatieknoppen.

Drie beleidsdoelen krijgen brede steun van inwoners van alle drie gemeenten. Ongeacht houding of migratieachtergrond. Er is een gedeelde basis voor de vraag ‘hoe samen verder?’

- *Brede steun voor drie hoogste prioriteiten*: De raadpleging laat zien dat drie doelen gemiddeld genomen prioriteit krijgen (meer dan 5 punten). Het gaat om de doelen ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’. We zien dezelfde prioriteiten in de drie gemeenten. En deze prioriteiten worden gedeeld door alle inwoners, ongeacht hun houding tegenover vluchtelingen (positief, negatief of daartussenin) en ongeacht hun migratieachtergrond (ook vluchtelingen delen deze drie doelen). Andere kenmerken, zoals leeftijd, gender en opleidingstype, leverden geen substantiële verschillen op in de prioritering. Wel voeren inwoners verschillende redenen aan voor hun keuzes. Deze werken we uit in de aparte rapportages per gemeente.
  - *Prioriteiten naar gemeente* → *Figuur 6* en *figuur 7*
  - *Prioriteiten naar houding* → *Figuur 8*
  - *Prioriteiten naar migratieachtergrond* → *Figuur 9*

- *Gedeelde visie – Zorg dat vluchtelingen op eigen benen kunnen staan en een bijdrage kunnen leveren:* Dat betekent dat er een brede gedeelde basis is in ‘het hoe’ van samenleven met vluchtelingen. De opvang van vluchtelingen moet erop gericht zijn dat zij zo snel mogelijk zelfstandig zijn en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving. Dat moet bereikt worden door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk te gaan. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, voor veel deelnemers een randvoorwaarde.

Figuur 5. Prioritering van de tien doelen
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n=1.457)

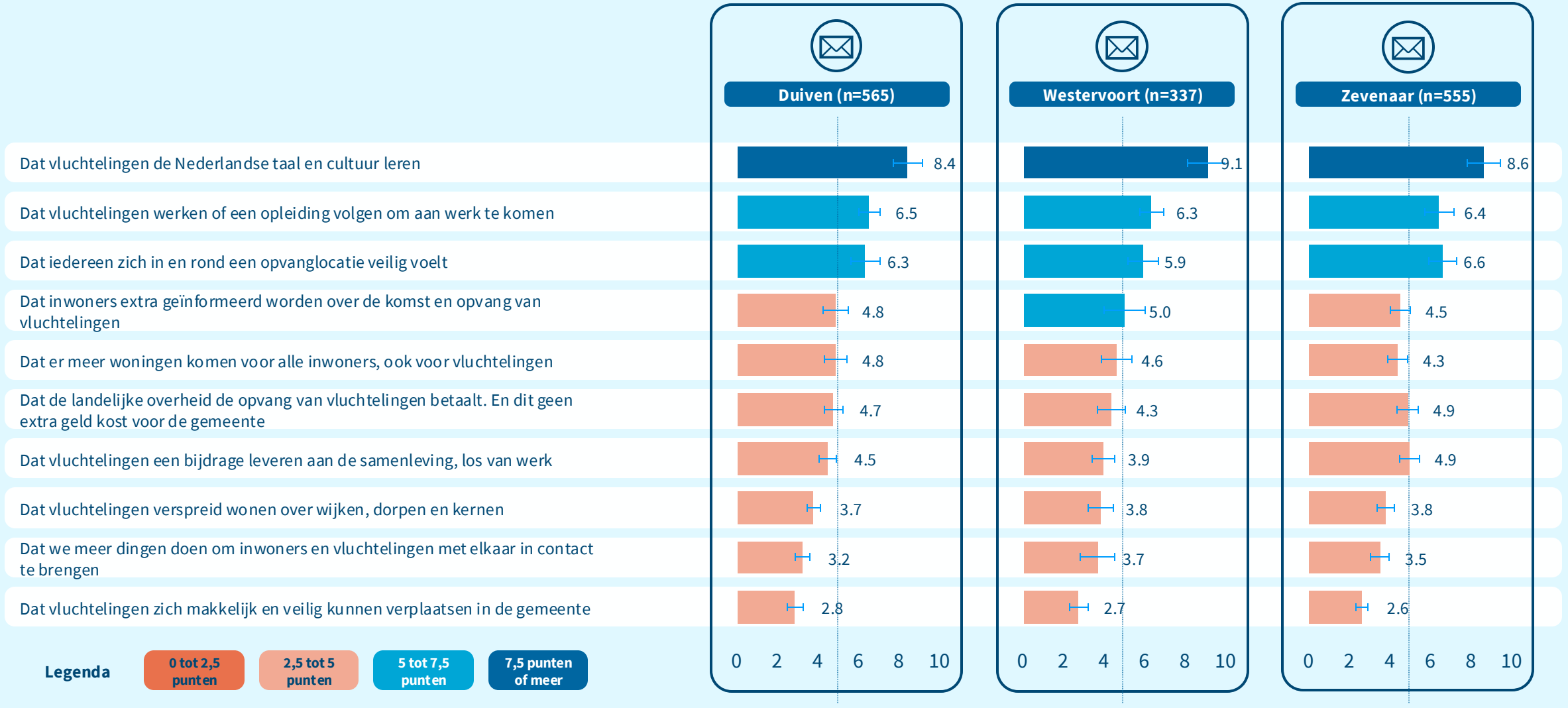
Legenda

0 tot 2,5 punten	2,5 tot 5 punten	5 tot 7,5 punten	7,5 punten of meer

Figuur 6. Prioritering van de doelen – Naar gemeente

Vergelijking Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n=1.457)

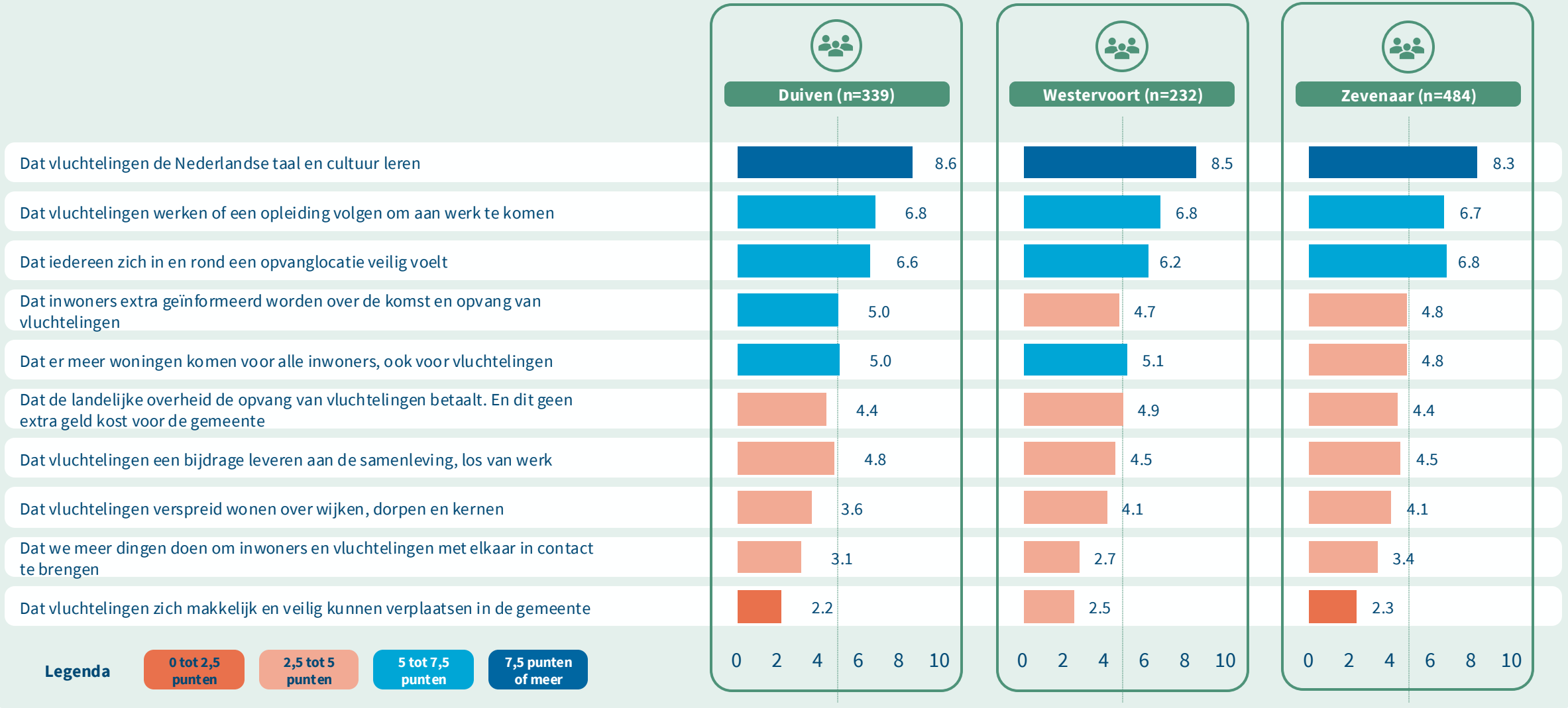
Kaart met code

Open raadpleging

Figuur 7. Prioritering van de doelen – Naar gemeente

Vergelijking Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie open raadpleging, n=1.055)

Kaart met code

Figuur 8. Prioritering van doelen – Naar houding tegenover vluchtelingen

Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n=1.457)

	Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)
Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren	10,7	9,7	9,3	7,6	6,9
Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	6,4	6,2	6,7	6,7	6,5
Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt	9,1	7,6	6,2	5,8	5,1
Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen	9,4	5,6	4,1	3,9	2,9
Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen	2,0	3,4	4,6	5,7	6,2
Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente	5,3	5,1	5,4	4,0	3,9
Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk	4,7	5,5	4,8	4,2	4,1
Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen	1,5	3,4	3,7	4,6	4,7
Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen	0,5	1,9	2,6	4,2	4,5
Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente	0,4	1,4	2,3	3,2	4,1

Overeenstemming over deze drie prioriteiten...

... en verschillen op met name deze twee doelen. Deze werken we op pagina 20 uit.

Legenda

- 0 tot 2,5 punten
- 2,5 tot 5 punten
- 5 tot 7,5 punten
- 7,5 punten of meer

Kaart met code

Figuur 9. Prioritering van doelen naar vluchtelingenachtergrond

Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n= 1.457)

- De raadpleging bevatte de vraag '*Ben jij zelf gevlucht? Of is iemand uit je familie gevlucht?*' Deelnemers konden meerdere antwoorden aanvinken.
- De groep 'Vluchteling' bevat deelnemers die antwoordden 'Ik ben zelf gevlucht' en/of 'Iemand uit mijn familie is gevlucht'.
- Gelijktijdig met de PWE-raadpleging heeft Bureau AM gesprekken gevoerd met vluchtelingen. Deze gesprekken geven inzicht in redeneringen en praktische realiteit van vluchtelingen. De resultaten zijn in een separaat rapport gevat.

Naast de gedeelde basis zijn er verschillen tussen inwoners op basis van hun houding tegenover vluchtelingen, met name op twee doelen

Kaart met code

- *Verschillen (1) – Extra informeren over de komst en opvang van vluchtelingen:* Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (gem. 9,4 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (gem. 2,9 punten). Voor de laatste groep is informeren belangrijk, maar 'extra' hoeft niet. Een deel van deze groep wil überhaupt geen opvang van vluchtelingen, dus informeren hoeft dan niet. Een ander deel met een negatieve houding accepteert opvang 'als het dan moet', maar dan is volledige, proactieve transparantie belangrijk.

- *Verschillen (2) – Verdeling van woningen:* Een tweede verschil betreft de optie '*Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen*'. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft (gem. 2,0 punten). Inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma ('*ook voor vluchtelingen*'). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. Inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen op sociale huurwoningen, vooral jongeren. Veel inwoners met een positieve houding vinden dat er een 'eerlijke' verdeling gemaakt mag worden tussen vluchtelingen en autochtone inwoners.

! **Gradaties en tussenposities:** Hoewel we soms spreken in termen van de 'positieve groep' of de 'negatieve groep' is er veel variatie *binnen* groepen en veel overlap *tussen* groepen. Ter illustratie, we zien in de groep mensen met een negatieve houding als meest voorkomende opvatting dat autochtone inwoners voorrang zouden moeten hebben bij woningen. Maar in deze groep zijn ook inwoners die voor gelijke behandeling zijn. En vice versa zien we in de groep mensen met een positieve houding ook inwoners die vinden dat autochtone Nederlanders voorrang zouden moeten hebben bij een woning, hoewel dat niet de kenmerkende houding in die groep is. Deze gradaties en tussenposities zien we bij alle opties. Met citaten van deelnemers illustreren we kenmerkende perspectieven, maar ook afwijkende meningen binnen groepen.

Figuur 10. Prioritering doelen – Naar houding
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

	Negatief (0-19)	Positief (81-100)
Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren	10,7	6,9
Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	6,4	6,5
Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt	9,1	5,1
Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen	9,4	2,9
Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen	2,0	6,2
Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente	5,3	3,9
Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk	4,7	4,1
Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen	1,5	4,7
Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen	0,5	4,5
Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente	0,4	4,1

Legenda: 0 tot 2,5 punten | 2,5 tot 5 punten | 5 tot 7,5 punten | 7,5 punten of meer

Aanleiding & Opzet

Deel 1. Over de deelnemers

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

4

Deel 3. Overige vragen

Aanvullende vragen. Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

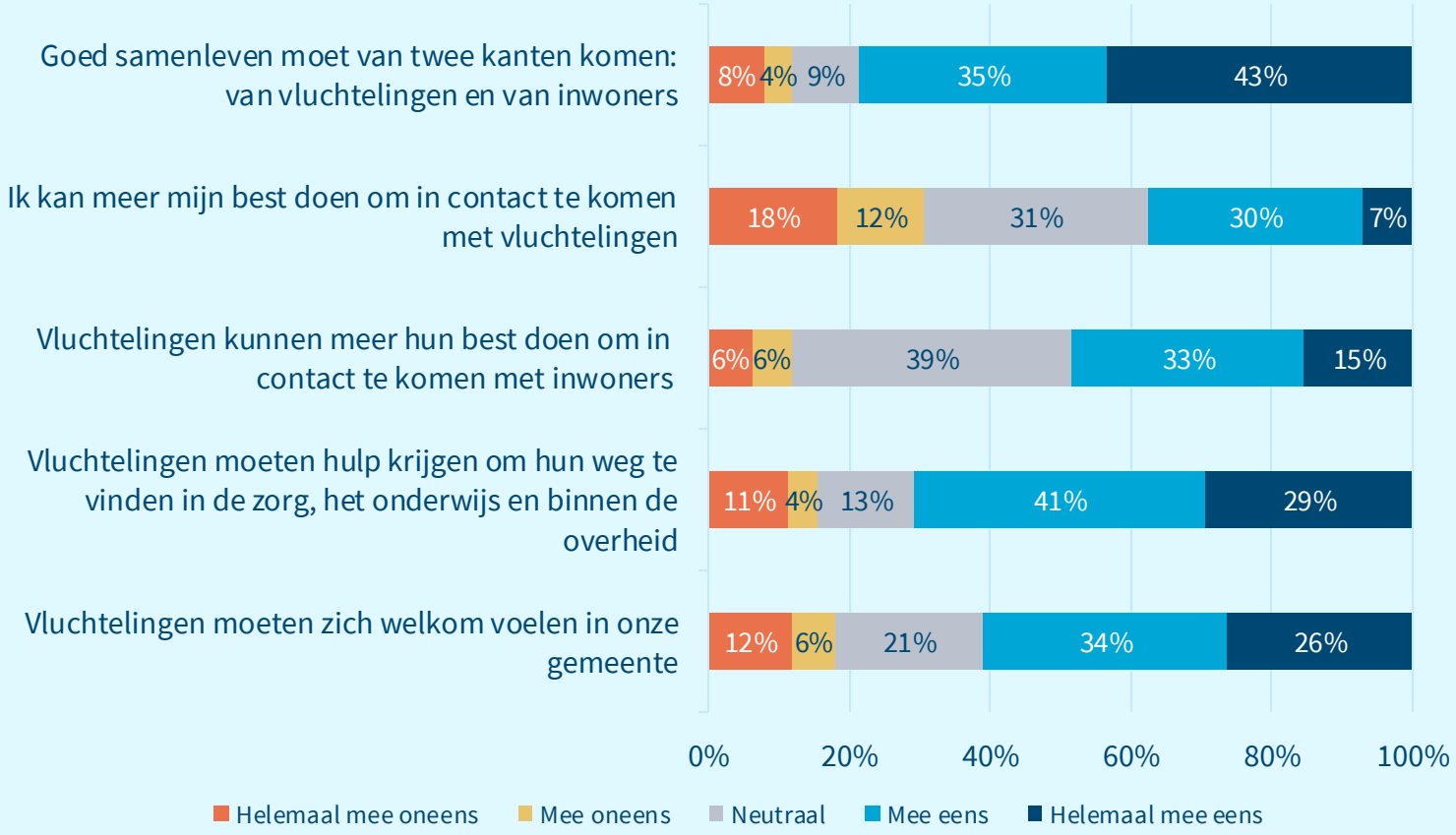
Deel 4. Over de raadpleging

Handelings-perspectief

Enkele aanvullende vragen laten onder andere zien dat bijna 80% van de inwoners vindt dat goed samenleven een kwestie van wederkerigheid is

Kaart met code

Figuur 11. Overige stellingen over samenleven met vluchtelingen
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

Bijna 80% van de deelnemers vindt dat goed samenleven van twee kanten moet komen.

Een op de drie inwoners (37%) vindt dat ze meer hun best kunnen doen om in contact te komen met vluchtelingen. Circa 30% ziet geen rol voor zichzelf.

Bijna de helft van de inwoners (48%) vindt dat vluchtelingen meer hun best kunnen doen om in contact te komen met inwoners.

Een meerderheid van inwoners (60%) vindt dat vluchtelingen zich welkom moeten voelen.

Aanleiding & Opzet

Deel 1. Over de deelnemers

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Deel 3. Overige vragen

5

Deel 4. Over de raadpleging

Vragen over de raadpleging zelf. Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

Handelings-perspectief

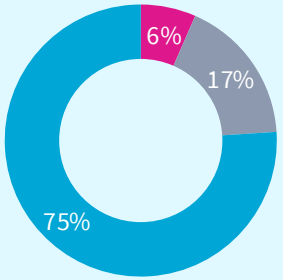
Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

Kaart met code

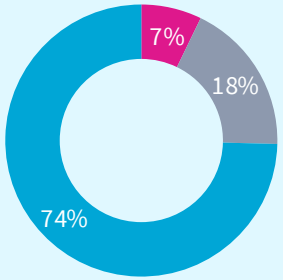
- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **87%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers die meededen via de kaart met code beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **6,9**. Dit is vergelijkbaar met andere PWE-raadplegingen.
- Driekwart van de deelnemers (**75%**) geeft aan er op te vertrouwen dat de raadpleging eerlijk is. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's over dit onderwerp. Deelnemers geven bijv. aan het fijn te vinden dat er ruimte was om hun antwoorden toe te lichten.
- Driekwart van alle deelnemers (**79%**) vindt de raadpleging makkelijk te begrijpen. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's over dit onderwerp. Er zijn ook deelnemers die aangeven het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Zij zeggen bijvoorbeeld dat het lastig is de raadpleging online in te vullen, of dat het veel werk is.

Figuur 12. Vragen over de raadpleging
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

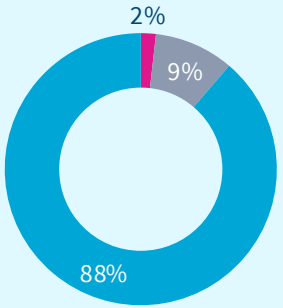
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

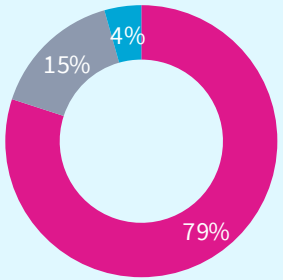
Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

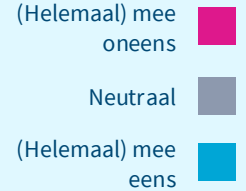

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

Aanleiding & Opzet

Deel 1. Over de deelnemers

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Deel 3. Overige vragen

Deel 4. Over de raadpleging

6

Handelings-perspectief

Handelingsperspectieven bij verdere beleidsvorming. Welke doelen krijgen brede steun? En welke zijn voor specifieke groepen van bijzonder belang?

Tot slot, handelingsperspectief voor verdere beleidsvorming is allereerst te vinden bij de beleidsdoelen die prioriteit krijgen van een brede groep inwoners

Brede basis

- De raadpleging laat zien dat inwoners van verschillende achtergronden drie doelen prioriteit geven (meer dan 5 punten): taal en cultuur, werk en opleiding en veiligheid. Als (bijna) alle subgroepen prioriteit geven aan optie in een PWE-raadpleging, dan noemen we dat een **brede basis**. Die brede basis is zowel te zien als we kijken naar de aparte gemeentes, naar houding, en naar migratieachtergrond:
    - Inwoners van de drie gemeenten stellen deze prioriteiten (Figuren 6 en 7).
    - Ook inwoners met een positieve of juist negatieve houding geven prioriteit aan deze drie doelen (Figuur 8).
    - Evenals autochtone inwoners en inwoners met een vluchtelingenachtergrond (Figuur 9).
- Dat biedt **een brede basis** voor verdere beleidsvorming binnen de gemeenten. Inwoners delen de visie dat vluchtelingen zelfstandig mee kunnen draaien in de Nederlandse maatschappij. Gemeenten hebben handelingsperspectief op het verwerkelijken van deze visie, hoewel andere instituties daar ook van doorslaggevend belang voor zijn.
- Tot slot is het doel over meer woningen ook een duidelijke gedeelde prioriteit, ondanks het puntenverschil tussen inwoners met een negatieve en positieve houding. Het meningsverschil gaat niet over het realiseren van meer woningen, wel over de verdeling van de bestaande voorraad.

Handelingsperspectief voor gedeelde prioriteiten

- *Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren*: Er zijn diverse opties voor gemeenten, zoals het aanbieden van extra taallessen en lessen over leven in Nederland. Ook het stimuleren van ‘natuurlijke’ momenten om de taal te leren, zoals werk en opleiding, zijn behulpzaam en door veel inwoners genoemd.
- *Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*: Gemeenten kunnen actief bemiddelen om plekken voor opleiding, stage of werk te vinden. Er zijn meerdere praktische obstakels, bijvoorbeeld in het proces van BSN-aanvraag of tewerkstellingsvergunning. Ook een gebrek aan kinderopvangplekken dat sommige statushouders verhindert (voltijds) aan het werk te gaan.
- *Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt*: Voor veel inwoners een randvoorwaarde. In de raadpleging geven weinig tot geen deelnemers echter concrete voorbeelden van onveiligheid in de gemeentes. Het gaat vaker over een gevoel van onveiligheid.
- *Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen*: De gemeente en de woningcorporaties kunnen onderzoeken hoe er meer mensen kunnen wonen in bestaande woningen. Bijvoorbeeld doordat meer mensen één woning delen, met eigen kamers. Of door één grote woning te splitsen in meerdere, kleinere woningen. Ook kan een gemeente zorgen voor plekken waar vluchtelingen langere tijd kunnen blijven.

Het kan ook raadzaam om beleidsdoelen te overwegen die voor specifieke groepen inwoners prioriteit krijgen. Deze zijn van bijzonder belang

Bijzonder belang

- Naast gedeelde prioriteiten zijn er ook prioriteiten die vooral binnen specifieke groepen bestaan. Voor deze inwoners zijn ze van **bijzonder belang**. We kijken daarvoor in eerste instantie naar opties die hoge prioriteit (meer dan 7,5 punten) krijgen van een specifieke subgroep. In deze raadpleging gaat dat met name om de optie 'extra informeren' die hoge prioriteit krijgen van inwoners met een negatieve houding.

- Het kan raadzaam zijn op zoek te gaan naar oplossingen in beleid die ook deze prioriteiten adresseren zonder de verschillen tussen groepen te vergroten.

Handelingsperspectief

- Voor de inwoners met een **negatieve** houding is de optie '*Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen*' van hoge prioriteit (gem. 9,4 punten in deze groep). De raadpleging laat zien dat binnen deze groep inwoners verschillend over deze optie nadenken. Er is een groep die aangeeft extra contactmomenten te zien als kans om te protesteren. Er is ook een groep die aangeeft verrast te zijn geweest in het verleden door ontwikkelingen en zorgen te hebben over de huidige situatie. Deze tweede groep hecht hoge prioriteit aan extra informatie. De vraag is of deze groepen te scheiden zijn. Een andere vraag is of de aanwezigheid van de eerste groep een belemmering mag zijn voor de behoefte van de tweede groep. De groep inwoners met een negatieve houding is 18% in Duiven, 26% in Westervoort en 17% in Zevenaar, wat substantieel is.

- Voor inwoners met een **positieve** houding is informeren belangrijk, maar extra informeren niet nodig. Het gaat goed zoals het is. Inwoners in deze groep dragen weinig argumenten aan *tegen* extra informeren.

Methodologie en onderzoeksverantwoording

De keuzes die we beschrijven in deze sectie hebben geleid tot de raadpleging die vindbaar is op de website samenverder.raadpleging.net.

Alle originele teksten zijn hier na te lezen. De raadpleging is ook nog in te vullen, maar antwoorden worden niet meer geregistreerd.

Ontwerp, uitvoering en analyse van deze raadpleging vond plaats in drie fases

Overzicht van het proces: Welke stappen zijn doorlopen?

1 **Ontwerp van de PWE-raadpleging**

September – oktober 2024

Stap 1: **Ontwerpsessies met stakeholders en beleidsmakers**

Stap 2: **Samenstellen van de PWE-raadpleging**

2 **Openstelling en dataverzameling**

November – december 2024

Stap 3: **Dataverzameling op verschillende manieren**

3 **Analyse en rapportage**

December 2024 – Januari 2025

Stap 4: **Data cleaning en multiplicatieve weging**

Stap 5: **Schrijven van het rapport**

Stap 1. Ontwerpsessies met stakeholders en beleidsmakers

- *Ontwerpsessies*: In twee ontwerpsessies hebben we in diverse samenstellingen meerdere varianten van de PWE-raadpleging besproken. Het doel van de sessies was om het beleidsdilemma rond het vraagstuk samenleven met vluchtelingen scherp te definiëren. Over welke vragen willen en kunnen inwoners van Duiven, Westervoort en Zevenaar participeren en meedenken?
    - 28 augustus 2024, Westervoort: Ontwerpsessie met medewerkers van gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar;
    - 10 september 2024, Zevenaar: Ontwerpsessie met stakeholders, zoals politie, het COA, Vluchtelingenwerk, woningbouwverenigingen en kerken;

- *Output*: Als conclusie van de ontwerpsessies hebben we de onderzoeksvraag geformuleerd ‘hoe inwoners en vluchtelingen met elkaar samen willen leven’. Voorafgaande aan de ontwerpsessies hebben de gemeenten aangegeven dat raadpleging niet zal gaan over de vraag hoeveel vluchtelingen er komen en waar ze worden opgevangen. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar willen helpen om vluchtelingen een veilige plek te bieden, deze keuze is reeds gemaakt. Over de keuze voor locaties en het aantal op te vangen vluchtelingen beslissen uiteindelijk de burgemeester en wethouders. Deze argumentatie is ook aangeboden in de raadpleging. In de raadpleging konden deelnemers wel aangeven wat hun houding is tegenover vluchtelingen (op een schaal van 0/negatief tot 100/positief) en motiveren waarom.

- *Definitie keuzetaak*: Een keuzetaak volgens de PWE-methode is een experimentele opzet om voorkeuren van deelnemers te achterhalen, vaak over maatschappelijke vraagstukken. Een keuzetaak kenmerkt zich door vier elementen: (1) een onderzoeksvraag over de voorkeuren van de deelnemer rond een bepaald thema, (2) een aantal opties die de deelnemer gelijktijdig en in samenhang afweegt, (3) uitgebreide informatie over de opties, zoals het handelingsperspectief van de overheid, en (4) een beperking zodat de deelnemer niet alle opties kan minimaliseren of maximaliseren, een deelnemer ervaart ‘keuzepijn’.

Stap 2. Samenstellen van de PWE-raadpleging

- *Keuze voor puntenmodus:* Een raadpleging volgens de PWE-methodiek kan op drie verschillende manieren geïmplementeerd worden: puntenmodus, schuifjesmodus en keuzemodus. De keuze tussen deze drie opties maken we aan de hand van twee beslisvragen. De eerste vraag is in hoeverre er sprake is van de verdeling van een schaars publiek goed of middel, zoals geld of uitvoeringscapaciteit. Dat is niet het geval bij dit vraagstuk. De vraag over doelen en principes bij het samenleven met vluchtelingen is in essentie een waardenvraagstuk. Het antwoord op deze eerste vraag leidt automatisch tot een puntenmodus. De tweede selectievraag is daarmee niet relevant.

- *Keuzesituatie:* Dat betekende concreet dat deelnemers 50 punten mochten verdelen over tien keuzeopties, oftewel tien principes en doelen. We kiezen er vrijwel altijd voor om het aantal te verdelen punten gelijk te stellen aan het aantal opties maal vijf. Dit maakt het onder andere mogelijk dat deelnemers een absolute prioritering tussen de opties kunnen maken. Ook maakt dat onderzoeksresultaten tussen verschillende raadplegingen beter vergelijkbaar.

- *Selectie van opties:* We hebben gekozen om tien doelen en principes te laten afwegen. Tijdens de ontwerpsessies zijn aanvullende opties genoemd. Deze tien opties zijn geselecteerd als afweging tussen overzichtelijkheid en toegankelijkheid (meer opties maakt de raadpleging minder toegankelijk) en het bestrijken van de belangrijkste beleidsdossiers en –vragen. Een eerdere, vergelijkbare raadpleging in de gemeente Eindhoven gaf daarbij richting.

De tien principes en doelen ter afweging (B1-taalniveau)

Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt

Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen

Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen

Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk

Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen

Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen

Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente

Stap 3. Dataverzameling op verschillende manieren

- Tussen 4 november en 1 december 2024 konden deelnemers meedoen de raadpleging. Deelnemers konden meedoen aan de raadpleging in het Nederlands. Er waren verschillende manieren om deel te nemen. Er hebben in totaal 2.562 mensen meegedaan.

1. **Kaart met code**: In Duiven en Westervoort hebben alle huishoudens een uitnodiging ontvangen middels een ansichtkaart met code. In Zevenaar zijn 12.784 huishoudens willekeurig geselecteerd. Op iedere kaart stond een unieke code, om te garanderen dat iedereen maar één keer mee kan doen. Het proactief benaderen van inwoners vergroot de kans op deelname van inwoners die uit zichzelf minder snel mee zouden doen, bijvoorbeeld omdat zij geen sterke mening hebben over het onderwerp of aan zelfselectie doen (‘mijn mening doet er toch niet toe’). In Zevenaar zijn verder als pilot bij 1.800 adressen papieren versies van de raadpleging meegestuurd met het oogmerk digitaal minder vaardige inwoners te faciliteren. Tot slot is een verkorte versie van de raadpleging op straat afgenomen in de drie gemeenten (data en locaties hieronder). Er waren in totaal 1.457 deelnemers van deze versie van de raadpleging (kaart met code).
    - Donderdag 21 november: Liemers College en Jumbo Landeveer
    - Vrijdag 22 november: Lobith (weekmarkt) en Jumbo Tolkamer
    - Zaterdag 23 november: Zevenaar Centrum (Jumbo Zonnemaat)
    - Dinsdag 26 november: Duiven Centrum (op en rond de weekmarkt en het winkelcentrum)
    - Donderdag 28 november: Candea Collega (9:30-14:00) / Station (14:00-14:30) / Winkelcentrum Eilandplein (14:30-16:00 uur)
    - Vrijdag 29 november: Westervoort Centrum (op en rond de weekmarkt en het winkelcentrum)
    - Zaterdag 30 november: Zevenaar Centrum (Aldi Muldershof 25)

2. **Open raadpleging**: De raadpleging is ook opengesteld onder de gehele bevolking in de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben deze versie onder de aandacht gebracht met een communicatiecampagne (inclusief maar niet gelimiteerd tot: sociale media, artikelen in verschillende lokale kranten, en posters in de openbare ruimte). De samenstelling van deelnemers aan deze versie van de raadpleging kan een selectie bias vertonen. D.w.z. dat er bovengemiddeld veel deelnemers kunnen zijn met een sterke mening of belang bij het onderwerp. Daardoor zijn de resultaten van de open raadpleging niet representatief. Een open raadpleging vergroot echter wel de inclusiviteit van het traject. Er waren 1.086 deelnemers aan de open raadpleging.

3. **Focusgroepen**: Met het doel de inclusiviteit van het traject verder te vergroten zijn fysieke gesprekken gevoerd met doelgroepen die digitaal minder vaardig zijn en/of de Nederlandse taal minder machtig. Het betreft vier gesprekken met asielzoekers, statushouders, Oekraïners en laaggeletterden. De gesprekken zijn uitgevoerd door Bureau AM. De uitkomsten zijn apart gerapporteerd en geen onderdeel van deze rapportage.

Stap 4. Data cleaning en multiplicatieve weging

De kaart-met-code-raadpleging is een steekproef van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Waar de samenstelling van deze steekproef afwijkt van de populatie, herwegen we de resultaten. Daardoor zijn de resultaten van de kaart-met-code-raadpleging representatief voor de bevolking in elk van de drie gemeenten. Hoe werkt herwegen?

- De samenstelling van deelnemers aan de kaart-met-code-raadpleging komt deels, maar niet geheel, overeen met de bevolkingssamenstelling van de drie gemeenten. Dat kunnen we afleiden met de standaardmethode voor het bepalen van statistische representativiteit: een Chi^2-toets. Hiermee hebben we de verdeling van de deelnemers op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype vergeleken met de verdeling van de drie gemeenten (CBS, 2022). We zien dat de samenstelling van de deelnemers aan de kaart-met-code-raadpleging significant verschilt van de populatie op de demografische kenmerken opleidingstype, leeftijd en deels voor gender.

- Omdat er een significant verschil is kunnen we de gegevens herwegen. Het doel hiervan is te zorgen dat alle groepen in de gemeenten een stem naar rato krijgen. Herwegen betekent dat we in de analyse meer gewicht hebben toegekend aan de antwoorden van deelnemers die ondervertegenwoordigd zijn in de steekproef en minder gewicht hebben toegekend aan de deelnemers die oververtegenwoordigd zijn. Daarbij zijn geen gegevens of antwoorden weggegooid.

- We hebben hiervoor de methodiek multiplicatief wegen* gebruikt (ook wel '*raking*' genoemd). Kort gezegd hebben we het volgende gedaan. Deze stappen hebben we voor iedere gemeente apart genomen:
  1. We delen de deelnemers op in drie groepen voor opleidingstype (praktisch/toegepast/theoretisch), drie groepen voor leeftijd (tot 44 jaar, 45 tot 65 jaar en 65 jaar** en ouder) en twee groepen voor gender (vrouw en man);
  2. We hebben de verdeling van de deelnemers over deze groepen vergeleken met de verdeling in de populatie van elk van de drie gemeente;
  3. We hebben een wegingsfactor gekoppeld aan elke groep. Deze wegingsfactor zorgt dat de antwoorden van een specifieke groep zwaarder tellen als er relatief weinig deelnemers in de groep zitten. En dat de antwoorden minder zwaar meetellen als er relatief veel deelnemers in deze groep zitten.

**Omdat er weinig jongeren hebben deelgenomen aan de raadpleging, is er besloten om de deelnemers onder de 24 samen te trekken met de deelnemers van 25 tot 44 jaar oud. Op deze manier kunnen we uitspraken doen over de meningen, zorgen en verwachtingen van jongere deelnemers.

* Zie ook deze publicatie van CBS: Wegen als correctie voor non-respons

Stap 5. Schrijven van de rapportage

- De basis voor deze rapportage is de *kwantitatieve* analyse van deelnemers op de keuzetaak (het verdelen van de 50 punten over de tien opties) en de aanvullende stellingen.
- De kwantitatieve resultaten hebben we vervolgens van duiding voorzien op basis van een *kwalitatieve* analyse van de geschreven reacties van deelnemers. Hierbij analyseren wij honderden reacties en identificeren de meest voorkomende hoofdargumenten die deelnemers gebruiken om aan opties veel of weinig punten toe te kennen.
- In deze rapportage laten we citaten zien van deelnemers aan de raadpleging. Deze zijn geselecteerd zodat ze illustratief zijn voor de hoofdargumenten. Daarbij geldt steeds dat citaten in het gedeelte van de rapportage over een van de drie gemeenten ook altijd van een inwoner komen uit de betreffende gemeente.
- Deze rapportage is opgesteld door Populytics. Er hebben een aantal feedbackrondes plaatsgevonden, waarbij de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar input hebben kunnen geven op de resultaten.

Omgang met persoonsgegevens

- De vragen in deze raadpleging waren allen in overeenstemming met de privacywetgeving (Algemene verordening gegevensbescherming, AVG). Omdat de raadpleging anoniem is zijn de gegevens die we verzamelen geen persoonsgegevens. Dat betekent dat de AVG als uitgangspunt niet van toepassing is. Een anonieme raadpleging mag vragen stellen over leeftijd, gender en opleidingstype, zonder dat de AVG van toepassing is.

- Ook in een anonieme raadpleging kan de AVG in sommige gevallen toch van toepassing zijn. Bijvoorbeeld als het antwoord op een vraag (of de antwoorden op een combinatie van vragen) herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder. Dan is er sprake van een persoonsgegeven. In dat geval is de AVG van toepassing. Een voorbeeld is vragen naar postcode-4. Er zijn enkele (vaak landelijke) postcode-4-gebieden waarin zich minder dan drie huishoudens bevinden.

- In deze raadpleging is geen gegeven, of combinatie van gegevens, verzameld die herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder in Nederland.

- Elke deelnemer aan de raadpleging kon verder zelf bepalen welke informatie hij/zij wilde delen. Alle vragen over persoonlijke kenmerken in de raadpleging waren vrijwillig te beantwoorden (of over te slaan). Elke vraag bevatte daarbovenop ook de antwoordoptie 'zeg ik liever niet'.

- De gegevens voor dit onderzoek blijven bewaard.

populytics.nl

Bijlage bij basisrapport: uitkomsten gemeente Duiven

Gemeente Duiven

Resultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met vluchtelingen

Deel 1. Over de deelnemers

Wie hebben er meegedaan?

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

Deel 3. Overige vragen

Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Deel 4. Over de raadpleging

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Deze PWE-raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deze bijlage met uitkomsten voor de gemeente **Duiven** horen bij een basisrapport met hoofdresultaten voor de drie gemeentes samen.

Auteurs

Mark Beumer (mark@populytics.nl)
Tom Geijsen (tom@populytics.nl)
Jetske Mulder (jetske@populytics.nl)

Datum

Januari 2025

Versie

1.0 (Definitief)

Contact

Populytics b.v.
Frambozenweg 139
2321 KA Leiden
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Photo by Sander Weeteling on Unsplash

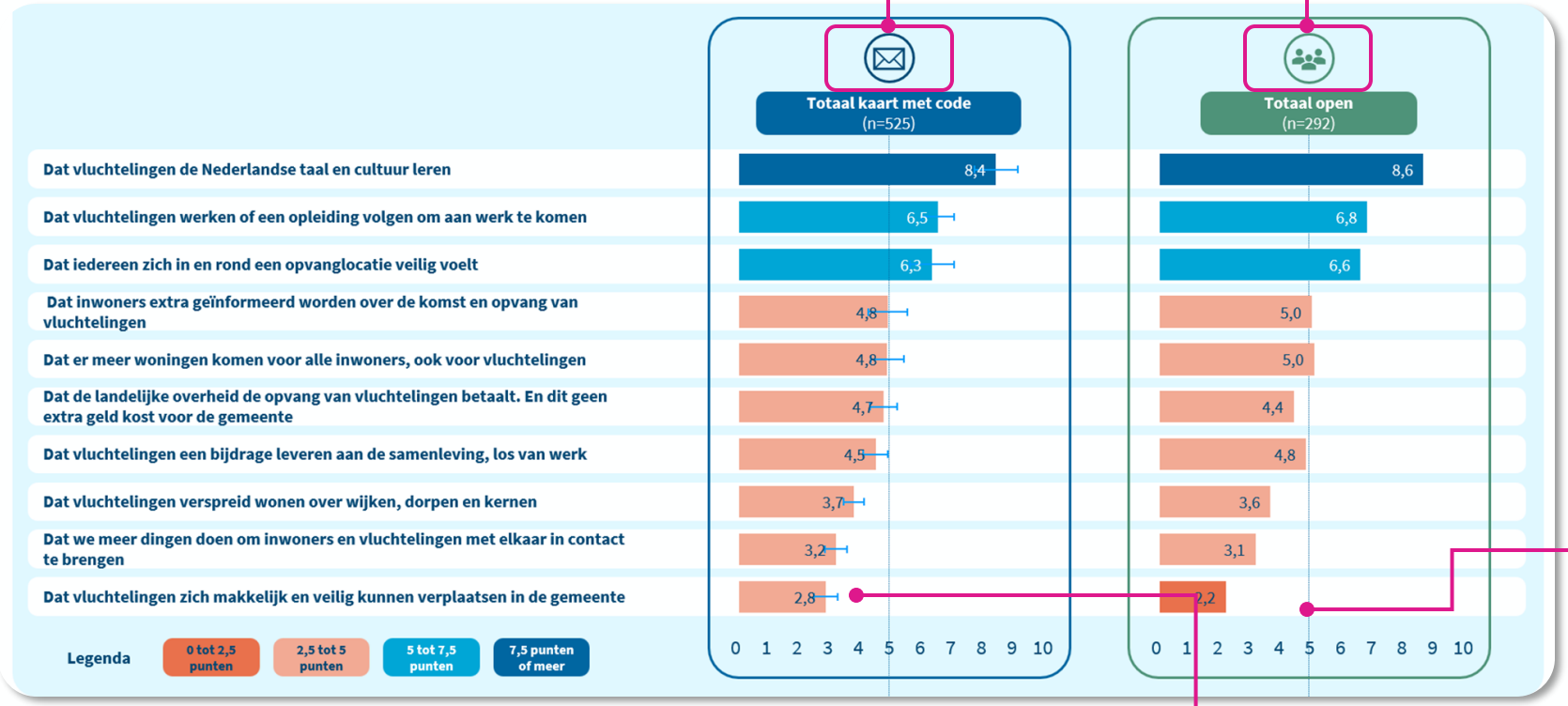
Vooraf: hoe de resultaten te lezen?

In het basisrapport is een uitgebreide onderzoeksverantwoording te vinden

De oorspronkelijke raadpleging is nog steeds vindbaar op de website samenverder.raadpleging.net. De raadpleging is ook nog in te vullen, maar antwoorden worden niet meer geregistreerd.

Vooraf (1/2): We presenteren de gemiddelden van de twee varianten van de raadpleging

Gemiddelden voor alle inwoners van een gemeente

- We presenteren voor elke gemeente steeds eerst de resultaten voor *alle* deelnemers die hun mening hebben gegeven: de gemiddelde punten per optie. We laten de twee varianten zien: de kaart met code en de open raadpleging.
- Voor de verdere resultaten laten we met name de representatieve uitkomsten zien die voortkomen uit de raadpleging via de kaart met code. Deze zeggen het meest over de gemeente als geheel.

Uitgangswaarde

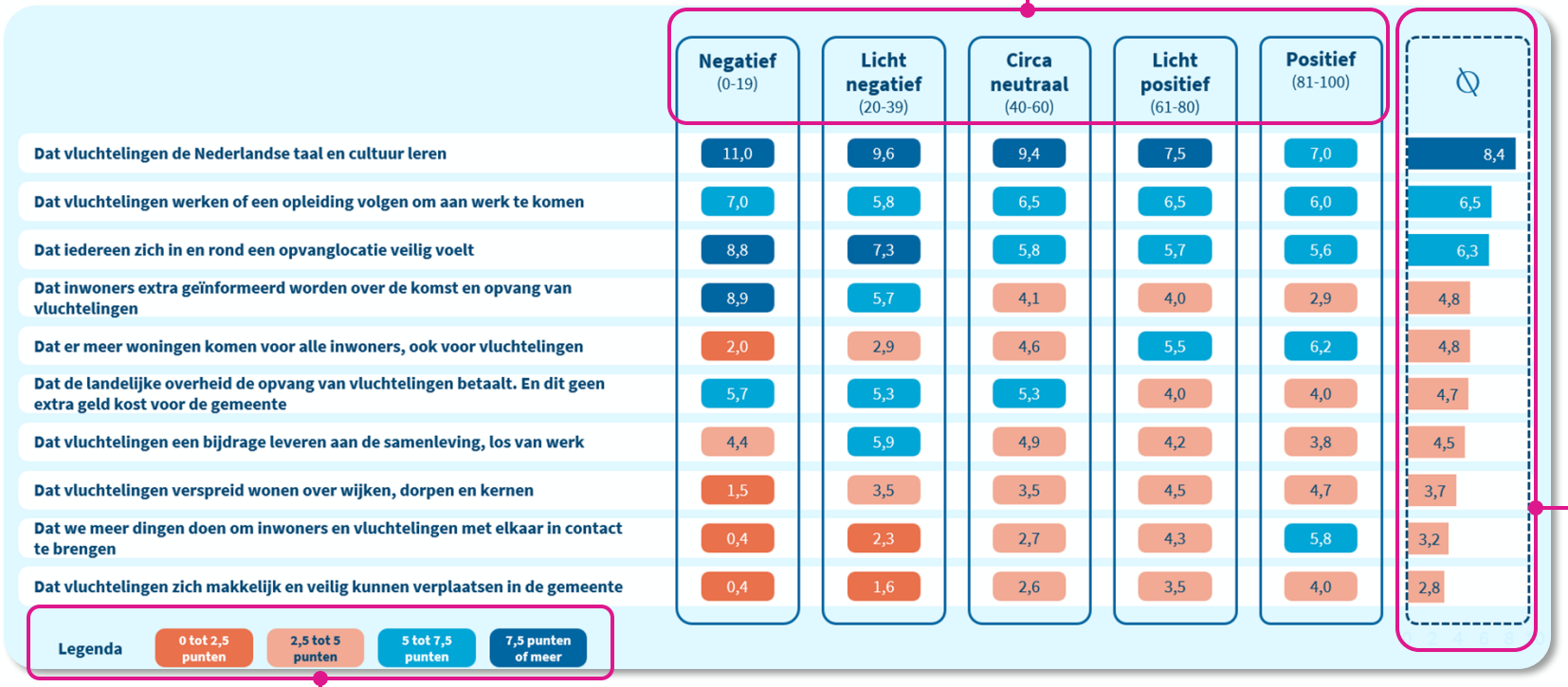
- Als deelnemers aan alle tien opties evenveel punten toekennen (alles even belangrijk vinden), dan zou elke optie 5 punten krijgen (50 gedeeld door 10). Dit noemen we ook wel de *uitgangswaarde*.

Betrouwbaarheidsinterval

- Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het waardebereik van dit (lichtblauwe) betrouwbaarheidsinterval. Als er geen overlap zit in het waardebereik van twee doelen, dan is het verschil tussen deze doelen *significant*. In dit voorbeeld verschilt de optie ‘taal en cultuur’ significant van ‘werk en opleiding’. Maar ‘werk en opleiding’ verschilt echter niet significant van ‘veiligheid’. De volgorde van deze twee doelen zou ook omgekeerd kunnen zijn.

Vooraf (2/2): We tonen ook resultaten uitgesplitst naar subgroepen op basis van houding

	Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren	11,0	9,6	9,4	7,5	7,0	8,4
Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	7,0	5,8	6,5	6,5	6,0	6,5
Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt	8,8	7,3	5,8	5,7	5,6	6,3
Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen	8,9	5,7	4,1	4,0	2,9	4,8
Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen	2,0	2,9	4,6	5,5	6,2	4,8
Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente	5,7	5,3	5,3	4,0	4,0	4,7
Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk	4,4	5,9	4,9	4,2	3,8	4,5
Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen	1,5	3,5	3,5	4,5	4,7	3,7
Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen	0,4	2,3	2,7	4,3	5,8	3,2
Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente	0,4	1,6	2,6	3,5	4,0	2,8

Voorspellende kenmerken

- Vooral het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ blijkt een belangrijke voorspeller voor verschillende prioriteiten van deelnemers tussen de opties voor samenleven.
- De overige kenmerken van deelnemers – zoals leeftijd, gender en opleidingstype – leverden geen substantiële verschillen op in de prioritering van de doelen. Deze laten we verder niet zien.
- We laten met name prioriteiten zien van de groepen die negatief, circa neutraal en positief staan tegenover vluchtelingen. De prioriteiten lopen in gradaties in elkaar over.

Gemiddelde van de hele gemeente

- Ter vergelijking laten we ook steeds het gemiddelde (⌀) van de gehele gemeente zien (representatieve uitkomsten op basis van de variant kaart met code). Dit is ook te lezen als de (gewogen) optelsom van de uitgesplitste scores in de rijen.

Legenda: hoge en lage prioriteit

- Als een optie meer dan de uitgangswaarde van 5 punten krijgt, dan krijgt die optie *prioriteit* van (een groep) inwoners. Als een thema meer dan 7,5 punten krijgt, dan heeft het *hoge prioriteit.* Minder dan 2,5 punten is *lage* prioriteit.

Over de deelnemers

Gemeente Duiven

Welke inwoners hebben meegedaan?

Deel 1. Over de deelnemers

Wie hebben er meegedaan?

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

Deel 3. Overige vragen

Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Deel 4. Over de raadpleging

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

In de gemeente Duiven hebben in totaal 904 inwoners deelgenomen

Kaart met code | Open raadpleging

Figuur 13. Samenstelling van de respondenten
Totaal Duiven (n=904)

	Aandeel gemeente*	Kaart met code (n=565)	Open raadpleging** (n=339)
gender			
Vrouw	50,9%	41,1%	53,4%
Man	49,1%	56,3%	43,1%
Leeftijd			
16 tot 24 jaar	12,2%	5,0%	3,2%
25 tot 44 jaar	24,5%	19,4%	19,5%
45 tot 64 jaar	37,2%	43,9%	45,1%
65 tot 79 jaar	20,2%	28,6%	28,3%
80 en ouder	5,8%	2,8%	2,4%
Opleiding			
Praktisch	26,7%	7,7%	6,3%
Toegepast	47,1%	25,7%	27,0%
Theoretisch	26,2%	62,4%	61,3%

- *Oververtegenwoordiging van vrouwen, oudere mensen en theoretisch geschoolden*: In zowel de open raadpleging als de versie kaart-met-code zijn vrouwen, oudere inwoners en inwoners met een theoretische opleiding oververtegenwoordigd. De resultaten van de kaart met code zijn hiervoor gecorrigeerd, zodat de uitkomsten representatief zijn voor de gemeente. Zie het basisrapport voor een verdere toelichting van de methodologie.
- *89 deelnemers kozen ervoor geen advies uit te brengen*: 42 deelnemers die via een kaart met code deelnamen en 47 deelnemers uit de open raadpleging kozen om geen advies uit te brengen. Zij hebben wel de overige vragen beantwoord. Dit betreft deelnemers die aangaven (licht) negatief tegenover vluchtelingen te staan.
- *Buiten voorwaarden voor deelname*: twee deelnemers waren jonger dan 16.
- *Deelname aantal vluchtelingen:* van de deelnemers uit Duiven is 4% vluchteling. Die persoon zelf, of diens ouders zijn gevlucht uit een ander land.

* Bron: CBS
** Aantallen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende deel betreft 'zeg ik liever niet'

Over samenleven met vluchtelingen

Gemeente Duiven

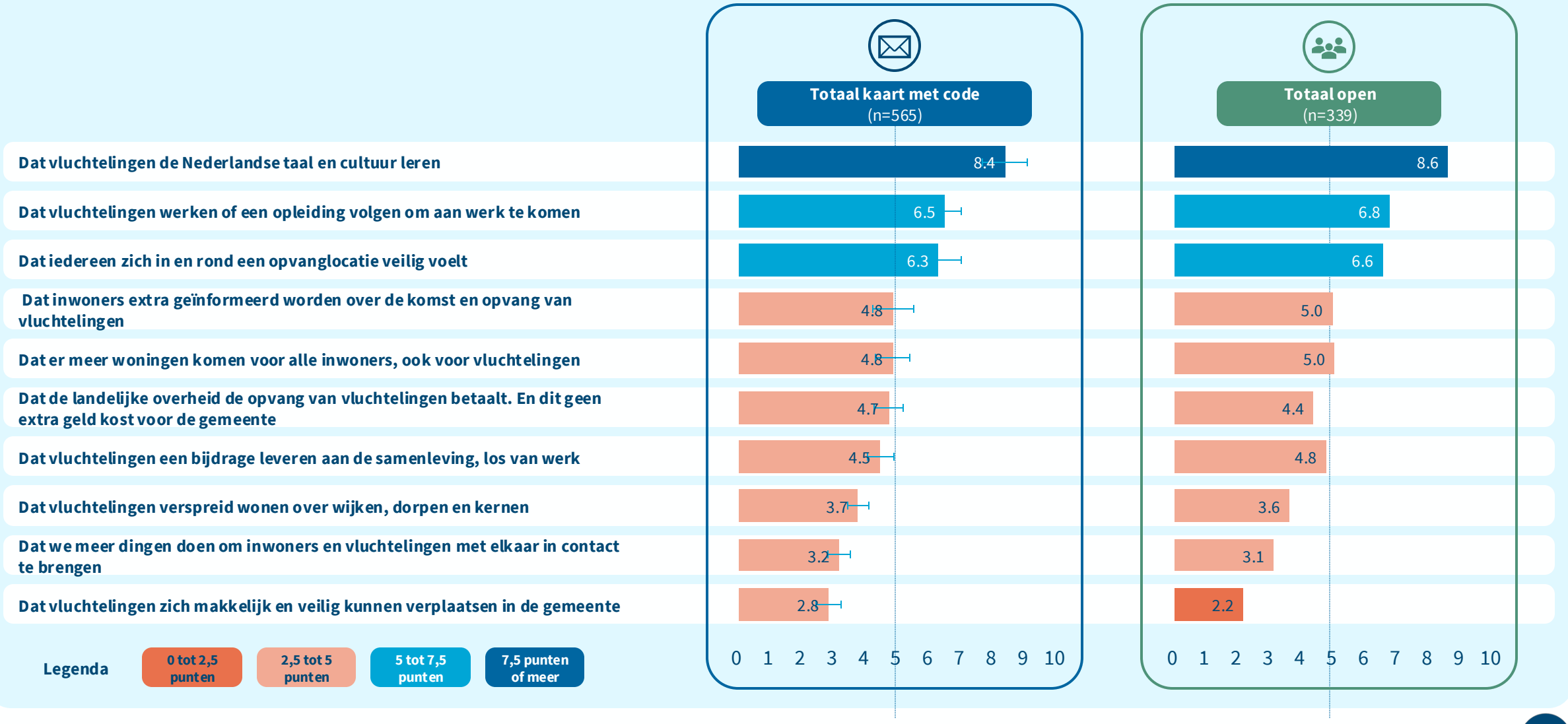
Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

Figuur 14. Prioritering van de doelen

Totaal Duiven (n=904)

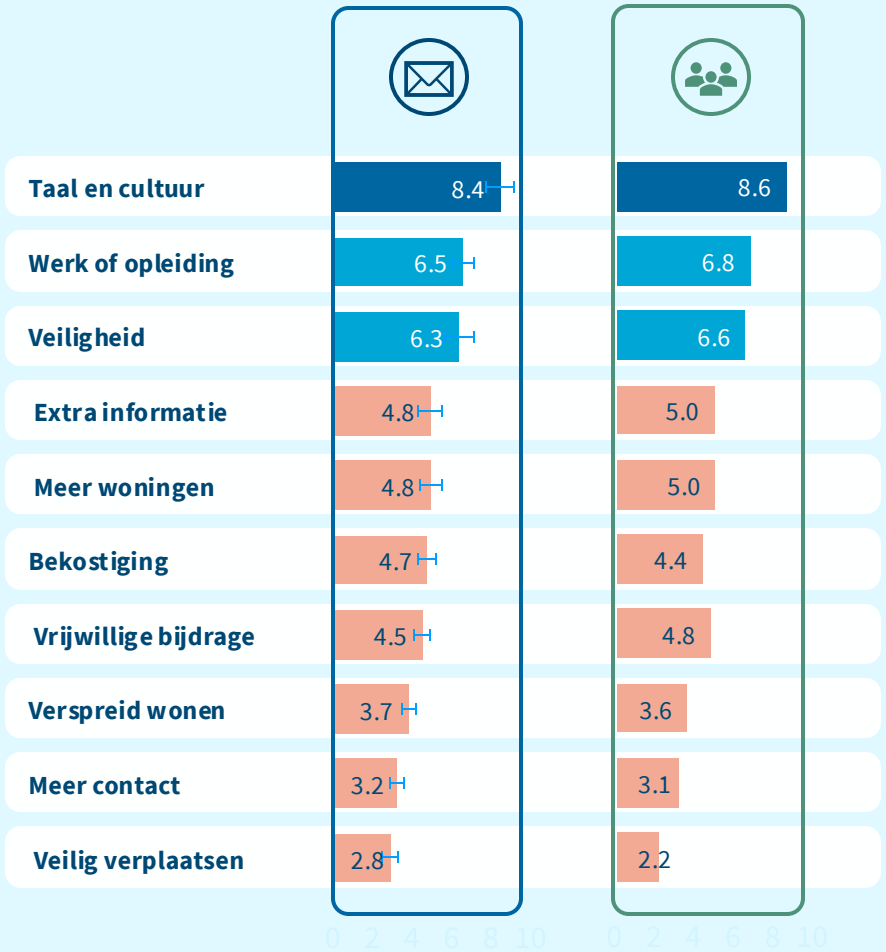
Kaart met code | Open raadpleging

Deelnemers aan de kaart met code prioriteren de doelen niet substantieel anders dan deelnemers aan de open raadpleging

Kaart met code | Open raadpleging

Vergelijking varianten kaart met code versus open raadpleging
Duiding bij Figuur 14 (vorige slide)

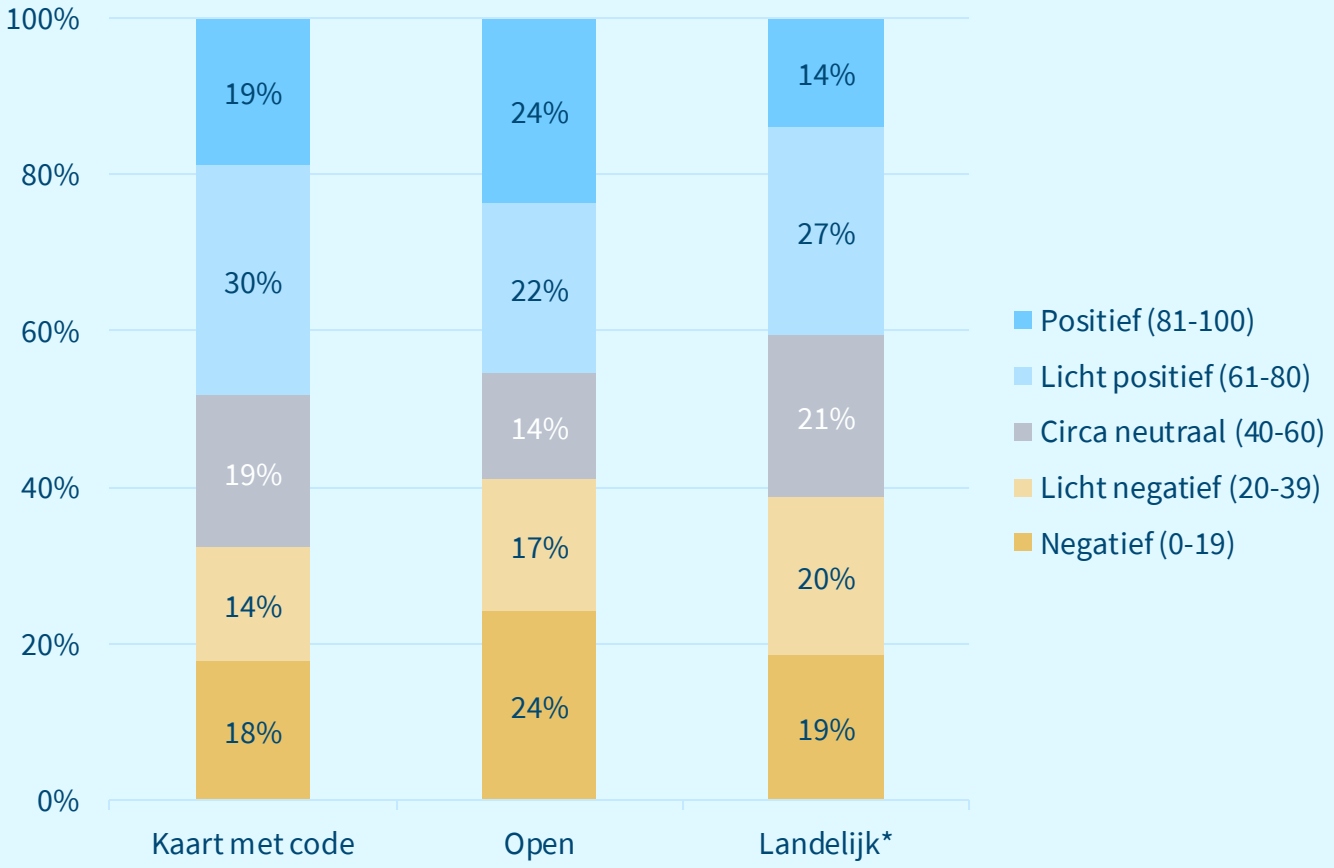

- Hiernaast staan de scores bij de tien doelen nog eens weergegeven, net als in Figuur 14, maar met labels in verkorte vorm. Links de deelnemers die zijn uitgenodigd voor deelname via een kaart met code, rechts de deelnemers aan de open raadpleging. De resultaten van de groep 'Kaart met code' zijn representatief voor alle inwoners van de gemeente Duiven.
- Inwoners van Duiven geven '*Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren*' de hoogste prioriteit. Dit doel krijgt (bijna) twee punten meer dan de doelen eronder. Daarna volgen '*Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*' en '*Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt*'. Deze twee doelen krijgen ongeveer evenveel punten en verschillen niet significant van elkaar.
- De onderste drie doelen krijgen significant minder punten dan de andere doelen. Dat zijn '*Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen*', '*Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen*' en '*Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente*'. De vier doelen in het midden (die 4,5 tot 4,8 punten scoren) verschillen niet significant van elkaar.
- De open raadpleging laat op hoofdlijnen hetzelfde beeld zien: de volgorde is nagenoeg gelijk. Zoals we vaker zien, is de puntenverdeling iets meer uitgesproken dan bij groep met uitgenodigde deelnemers: de hoogste scores zijn wat hoger en de laagste scores zijn wat lager.

Inwoners van Duiven hebben iets vaker een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen dan een landelijke referentie

Kaart met code | Open raadpleging

Figuur 15. Houding: "Hoe kijk jij aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?"
Totaal Duiven (n=904)

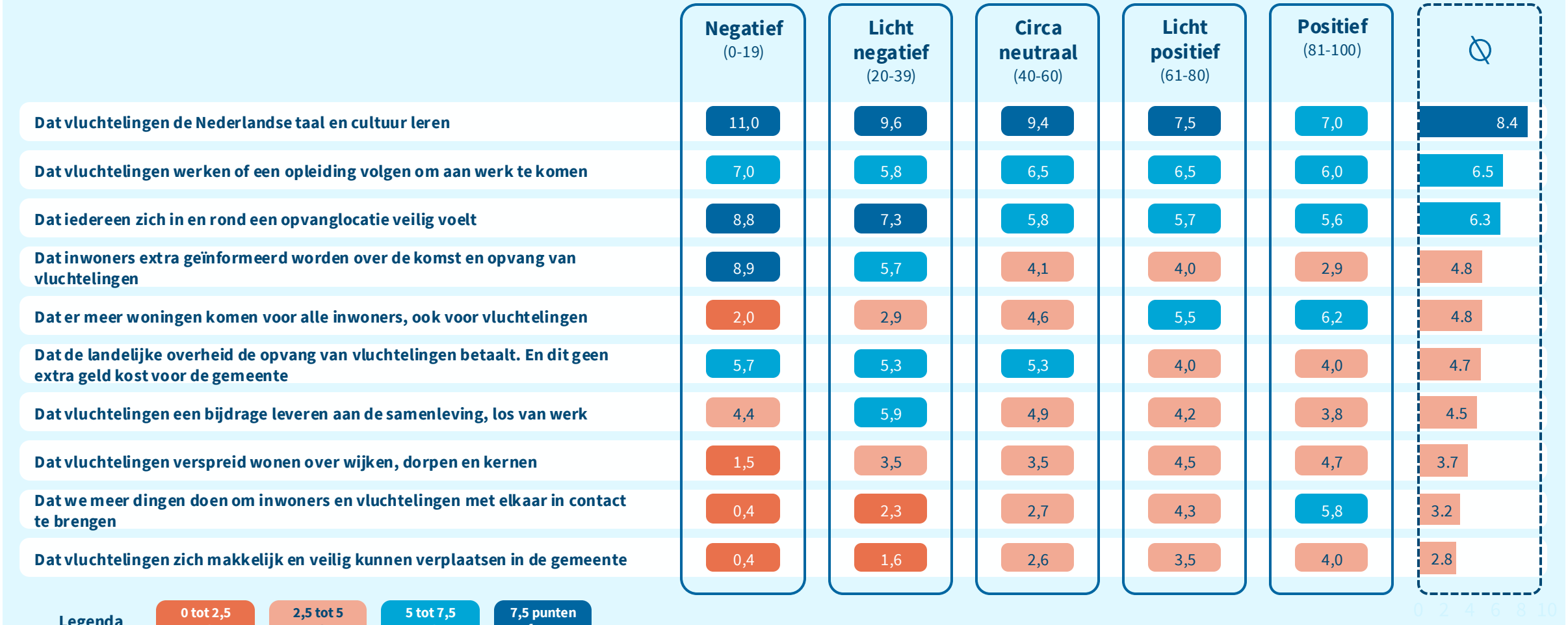
- *Houding*: We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: '*Hoe kijk je aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?*' Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Inwoners van Duiven denken vaker positief over vluchtelingen dan de landelijke referentie*: 49% van de inwoners van Duiven hebben een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen (o.b.v. deelnemers via kaart met code). In eerder landelijk onderzoek* was dit 41% van de deelnemers.
- *Inwoners van Duiven denken minder vaak (licht) negatief over vluchtelingen dan de landelijke referentie*: 32% in Duiven, ten opzichte van 39% landelijk.
- *Houding als belangrijkste voorspellende kenmerk*: inwoners stellen verschillende prioriteiten op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Hun antwoord op deze houding-vraag blijkt het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Aanvullende analyses laten zien dat andere kenmerken van inwoners (zoals leeftijd, gender en opleiding) geen substantiële voorspellende waarde hebben. Deze laten we verder niet zien.

*Bron: Cordaid 2023

Figuur 16. Prioritering van doelen naar houding tegenover vluchtelingen

Totaal Duiven (n=565)

Kaart met code

Ongeacht hun houding ten aanzien van vluchtelingen geven inwoners prioriteit aan dezelfde drie doelen. Dit wijst op een gedeelde basis voor ‘het hoe samen verder’

Kaart met code

Inzicht in de prioriteiten van inwoners met een verschillende houding ten aanzien van vluchtelingen

Duiding bij Figuur 16 (vorige slide)

- *Houding als voorspeller*: Statistische analyse laat zien dat het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ (op een schaal 0/negatief tot 100/positief) de belangrijkste voorspeller is van verschillen tussen inwoners in hun prioritering van de tien doelen. Andere kenmerken, zoals leeftijd, gender en opleidingstype, leverden geen substantiële verschillen op in prioritering. Maar hoewel het kenmerk ‘houding’ de belangrijkste verschillen laat zien tussen inwoners, bestaat over de hoogste prioriteiten eensgezindheid.

- *Gedeelde basis – Veilig op weg naar zelfstandigheid*: De opties ‘Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren’, ‘Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen’ en ‘Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt’ krijgen van alle inwoners (hoge) prioriteit, ongeacht of ze een negatieve, neutrale of positieve houding ten aanzien van vluchtelingen hebben. Dat betekent dat er een brede **gedeelde basis** is in ‘het hoe’ van samenleven met vluchtelingen. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde. Daarnaast moet de opvang van vluchtelingen gericht zijn op zo snel mogelijk zelfstandig mee kunnen draaien en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk gaan. inwoners hebben wel andere motivaties hiervoor en andere verwachtingen over de verantwoordelijkheid hiervoor. Dit werken we hierna nader uit.

- *Verschillen (1) – Extra informeren:* Op twee doelen zien we een duidelijk andere prioritering (puntenverdeling) tussen inwoners met een positieve en negatieve houding. De eerste is ‘Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (8,9 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (2,9 punten). Het ‘waarom’ achter dit verschil genuanceerd en werken we uit op de slide die we wijden aan deze optie (zie de uitwerking per optie).

- *Verschillen (2) – Meer woningen*: Een tweede verschil betreft de optie ‘Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen’. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft (2,0 punten). inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen, vooral jongeren. inwoners met een positieve houding vinden dat er een ‘eerlijke’ verdeling gemaakt mag worden.

- *Gradaties en tussenposities*: Voor bijna alle opties lopen de punten van links naar rechts geleidelijk op dan wel af. Dit wijst op een spectrum van meningen, met gradaties en tussenposities. Hoewel we soms spreken in termen van de ‘positieve groep’ of de ‘negatieve groep’ is het belangrijk om in gedachten te houden dat er veel variatie zit *binnen* de groepen en veel overlap *tussen* de groepen. Anders gezegd, de verschillen in houding zijn kenmerkend voor opvattingen en prioriteiten, maar niet stereotypisch. Ter illustratie, we zien in de groep mensen met een negatieve houding als meest voorkomende opvatting dat (autochtone) inwoners voorrang zouden moeten hebben bij woningen. Maar in deze groep zijn ook inwoners die voor gelijke behandeling zijn. En vice versa zien we in de groep mensen met een positieve houding ook inwoners die vinden dat autochtone Nederlanders voorrang zouden moeten hebben bij een woning, hoewel dat niet de kenmerkende houding in die groep is. Dit zien we bij alle opties. Met citaten van deelnemers brengen we deelperspectieven in kaart.

- *Profielen van de groepen inwoners & Uitwerking per optie*: Hoe kunnen we de voorkeuren van mensen met verschillende houding verder duiden? Op de volgende slide’s werken we drie houdingsprofielen verder uit: de groep met een negatieve houding ten aanzien van vluchtelingen, die met een neutrale houding en die met een positieve houding. Dat werken we nog verder uit door daarna voor elk van de tien opties (beleidsdoelen) verschillen en deelperspectieven te laten zien tussen deze drie houdingsprofielen.

Profielen van drie groepen

- **Inwoners met een negatieve houding tegenover vluchtelingen**
- **Inwoners met een circa neutrale houding**
- **Inwoners met een positieve houding**

Voor de uitwerking van deze profielen is ervoor gekozen om drie groepen uit te werken: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding. Zowel de prioriteringen (puntenverdelingen) als motivaties laten zien dat inwoners met een *licht* negatieve houding zowel overeenkomsten vertonen met de negatieve groep als de circa neutrale groep. De inwoners met een *licht* positieve houding vertonen juist overeenkomsten met zowel de circa neutrale groep en de positieve groep. In algemene zin is er sprake van een spectrum aan waarden, zorgen en voorkeuren dat gradueel overloopt van de negatieve groep naar de positieve groep.

De groep inwoners met een negatieve houding is divers: van weerstand tegen elke vorm van opvang tot bereidheid om mee te denken

Kaart met code

Prioriteiten van de groep met een negatieve houding

(0-19)

Taal en cultuur	11,0
Werk of opleiding	7,0
Veiligheid	8,8
Extra informatie	8,9
Meer woningen	2,0
Bekostiging	5,7
Vrijwillige bijdrage	4,4
Verspreid wonen	1,5
Meer contact	0,4
Veilig verplaatsen	0,4

Profiel: inwoners met een negatieve houding tegenover vluchtelingen

- In Duiven heeft ongeveer 18% van de inwoners een negatieve houding tegenover vluchtelingen, vergelijkbaar met landelijk gemiddeld. Deze groep is heterogeen: op basis van de motivaties zien we meerdere (deel)perspectieven op het thema.
  - Een eerste perspectief zien we bij inwoners die de raadpleging hebben voltooid, maar niet inhoudelijk mee hebben willen denken over het onderwerp ‘samenleven met vluchtelingen’. Zij geven veelal aan dat zij geen enkele vorm van opvang willen. Zij doen niet mee met het inhoudelijke deel van de raadpleging omdat zij weinig vertrouwen hebben dat hun deelname invloed heeft op het besluit van de gemeente.
  - Een tweede perspectief is een groep die geen enkele vorm van opvang wil, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Zij zijn vaak uitgesproken tegen opvang en voor remigratie.
  - Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen vluchtelingen (zoals mensen uit oorlogsgebieden). Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken ‘als het dan toch moet’ of mee te denken hoe het beter kan vanuit bepaalde sterk gevoelde zorgen.
- Er bestaan nuanceverschillen in de puntenverdeling tussen deze deelperspectieven, maar vooral overeenkomsten. Deze inwoners geven drie opties (taal en cultuur, veiligheid en extra informatie) *hoge* prioriteit (meer dan 7,5 punten). Vier opties (meer woningen, verspreid wonen, meer contact, veilig verplaatsen) krijgen *lage* prioriteit (minder dan 2,5 punten). De optie ‘taal en cultuur’ krijgt niet alleen hoge prioriteit, maar zelfs meer dan tien punten (11,0). Dat geeft typisch aan dat de optie principieel van aard is voor deze groep inwoners. Het gaat dan vooral om de cultuur, in het bijzonder aanpassing aan de Nederlandse normen en waarden.
- In de opties die de meeste punten krijgen vertoont deze groep inwoners met een negatieve houding sterke gelijkenissen met de andere inwoners van Duiven. Alle groepen geven namelijk prioriteit aan de opties ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’ (meer dan 5 punten). Dat betekent dat er een gedeelde basis is in ‘het hoe’ van samenleven, ongeacht de houding tegenover vluchtelingen.
- Naast de gedeelde basis plaatst deze groep inwoners met een negatieve houding een duidelijk accent op de optie ’extra geïnformeerd worden’. Dit beleidsdoel krijgt hoge prioriteit (8,9 punten). Een ander accent, maar juist omdat er weinig prioriteit aan gegeven wordt, is ‘meer woningen’. Deelnemers in deze groep vinden het bouwen van meer woningen zeer belangrijk, maar vinden dat (autochtone) inwoners voorrang verdienen bij de toegang tot de bestaande (sociale huur)woningvoorraad.
- De deelperspectieven wijzen op een handelingsperspectief: wees bewust van de verschillen binnen deze groep, een deel van deze groep staat open om met de gemeente het gesprek aan te gaan.

Inwoners met een circa neutrale houding benadrukken relatief vaak dat samenleven een verantwoordelijkheid van twee kanten is

Kaart met code

Prioriteiten van de groep met een circa neutrale houding
(40-60)

Taal en cultuur	9,4
Werk of opleiding	6,5
Veiligheid	5,8
Extra informatie	4,1
Meer woningen	4,6
Bekostiging	5,3
Vrijwillige bijdrage	4,9
Verspreid wonen	3,5
Meer contact	2,7
Veilig verplaatsen	2,6

Profiel: inwoners met een circa neutrale houding tegenover vluchtelingen

- In Duiven heeft ongeveer 19% van de inwoners een om en nabij neutrale houding tegenover vluchtelingen. Dat is vergelijkbaar met landelijk gemiddeld. De (deel)perspectieven in deze middengroep zijn divers.
  - Sommige inwoners in deze groep leunen naar een iets meer negatieve houding en gebruiken vergelijkbare argumenten als inwoners uit die groep (zie de uitwerking van de negatieve groep). Echter, het deelperspectief uit die groep dat er geen enkele vorm van vluchtelingenopvang zou mogen zijn is vrijwel afwezig in deze groep. De inwoners in deze circa neutrale groep benoemen bepaalde zorgen en willen daarover meedenken met de gemeente.
  - Andere inwoners in deze groep neigen naar een wat meer positieve houding en gebruiken vergelijkbare argumenten als de positieve groep (zie volgende slide). Hier is echter het 'humanitaire' perspectief (opvang van alle vluchtelingen is een morele plicht) veel zeldzamer. In de positieve groep zien we dat perspectief nadrukkelijk wel.
  - In deze groep komt een derde, meer karakteriserend deelperspectief relatief vaak terug. Veel inwoners benoemen het 'tweerichtingsverkeer' van het samenleven van (autochtone) inwoners en vluchtelingen. Veel inwoners zien dit als een wederzijdse verantwoordelijkheid. Zo vinden zij bijvoorbeeld dat (autochtone) inwoners een verantwoordelijkheid hebben om contact te maken met vluchtelingen. Vice versa moeten vluchtelingen ook hun best daarvoor doen. inwoners hebben een verantwoordelijkheid om een veilige situatie voor vluchtelingen te creëren en behouden, en vluchtelingen hebben die verantwoordelijkheid ook. We zien ook de tweezijdigheid dat met rechten (op opvang, op faciliteiten) ook plichten komen.

- De prioritering van opties door inwoners in deze groep bevindt zich – een uitzondering daargelaten – halfweg het spectrum van de positieve groep en de negatieve groep. Zij geven net als alle inwoners (hoge) prioriteit aan de drie opties 'taal en cultuur', 'werk of opleiding' en 'veiligheid'. De optie 'bekostiging door de landelijke overheid' krijgt prioriteit, omdat veel inwoners in deze groep vinden dat beleid ook door de landelijke overheid wordt gemaakt. Verder leggen inwoners in deze groep geen uitgesproken accenten.

Een deel van de inwoners met een positieve houding redeneert vooral vanuit humanitaire gronden, een ander deel maakt meer voorbehouden en heeft verwachtingen

Kaart met code

Profiel: inwoners met een positieve houding tegenover vluchtelingen

- In Duiven heeft ongeveer 19% van de inwoners een positieve houding tegenover vluchtelingen. Dat is iets meer dan landelijk gemiddeld. Ook binnen deze groep zien we twee deelperspectieven:
  - Een groep inwoners redeneert veelal vanuit morele, humanitaire gronden. Zij zeggen bijvoorbeeld dat het een plicht is om mensen in nood op te vangen. Zij maken zelden onderscheid tussen de opvang van verschillende soorten vluchtelingen: niemand kiest er immers vrijwillig voor om op de vlucht te gaan. In hun motivaties kiezen zij vaak het perspectief van de vluchteling. Hun argumenten benadrukken vaak de positieve effecten voor de vluchteling.
  - Een andere groep inwoners staat positief tegenover vluchtelingen, maar maakt meer voorbehouden bij opvang en samenleven. Zo zijn er inwoners die een onderscheid maken tussen economische vluchtelingen en oorlogsvluchtelingen, waarbij de laatste groep wel opvang verdient en de eerste niet. Deze inwoners stellen ook vaker expliciete verwachtingen aan de inzet van vluchtelingen om te integreren. Deze inwoners kiezen vaker het perspectief van andere groepen (autochtone) inwoners en/of de samenleving als geheel. Zij redeneren minder vanuit de vluchteling. Zo kan het leren van taal en cultuur een verstandig idee zijn omdat dat mogelijk weerstand bij kritische inwoners weghaalt.
- Van alle inwoners verdelen deze inwoners met een positieve houding hun punten het meest gelijkmatig over de opties. Geen enkele optie krijgt hoge prioriteit (meer dan 7,5 punten) en geen enkele optie krijgt lage prioriteit (minder dan 2,5 punten). Oftewel, zij vinden dat alle tien doelen in deze PWE-raadpleging relevantie hebben voor het beantwoorden van de vraag over het samenleven met vluchtelingen. Het is te karakteriseren als een meer gematigde groep. Zij prioriteren echter – net als alle inwoners van Duiven – de drie opties ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’.
- Andere, kenmerkende prioriteiten zijn de optie dat er meer woningen komen voor inwoners, waaronder ook voor vluchtelingen (6,2 punten). Ook geven zij prioriteit aan de optie meer contact tussen inwoners en vluchtelingen (5,5 punten). Deze groep vindt contact belangrijk – ook de circa neutrale groep vindt dat overigens – en geeft veel punten vanuit hun observatie dat contact niet zomaar tot stand komt. Ook de optie ‘verspreid wonen’ krijgt aanmerkelijk meer prioriteit dan de groep met een negatieve houding (4,7 punten versus 1,4 punten).
- Dit wijst op een duidelijk beeld van samenleven in deze groep: de meeste positieve inwoners vinden het verstandig vluchtelingen te verspreiden over wijken en veel contact te faciliteren met als doel hun integratie te bevorderen. Wonen dichtbij (autochtone) inwoners helpt ze laagdrempelig hun buren te leren kennen, een netwerk op te bouwen, en betrokken te raken (en zichzelf te betrekken) in het maatschappelijke leven.

Prioriteiten van de groep met een positieve houding
(81-100)

Taal en cultuur	7,0
Werk of opleiding	6,0
Veiligheid	5,6
Extra informatie	2,9
Meer woningen	6,2
Bekostiging	4,0
Vrijwillige bijdrage	3,8
Verspreid wonen	4,7
Meer contact	5,8
Veilig verplaatsen	4,0

Uitwerking van de tien opties uit de raadpleging

- **Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren**
- **Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen**
- **Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt**
- **Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen**
- **Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen**
- **Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente**
- **Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk**
- **Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen**
- **Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen**
- **Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente**

De volgende analyses zijn gebaseerd op motivaties van deelnemers uit de open raadpleging en de kaart-met-code-raadpleging. De scores per doel zijn de gemiddelden uit de kaart-met-code-raadpleging. Om eerder genoemde redenen is ook hier gekozen voor de uitwerking van de motivaties van drie groepen: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding.

Alle inwoners vinden het belangrijk dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren om te integreren, maar wel met andere motivaties

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

- Veel inwoners met een **negatieve** houding vinden dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur moeten leren omdat het respectvol is naar de Nederlandse samenleving. Zij noemen vaak het leren kennen van onze normen en waarden. Het hoge aantal punten (meer dan 10) geeft aan dat het voor veel inwoners om een principekwestie gaat. Sommige deelnemers zien het als verspilde moeite om vluchtelingen de normen en waarden aan te leren, want zij verwachten dat vluchtelingen teruggaan naar hun herkomstland.

- Ook inwoners met een **circa neutrale** houding vinden dat het leren (kennen) van de Nederlandse taal en cultuur essentieel is voor een goede inburgering. Er ligt wat meer nadruk op het leren van de taal (anders geen werk, geen onderdeel van de samenleving) en iets minder op het begrijpen van Nederlandse normen en waarden.

- inwoners met een **positieve** houding kiezen vaker het perspectief van de vluchtelingen. Zij benoemen bijvoorbeeld dat het hen helpt om mee te komen in de maatschappij, en dat het moeilijk kan zijn om een nieuwe taal te leren. Ook benoemen ze dat een gedeelde taal nodig is om elkaar te kunnen begrijpen wat angst en conflicten kan verminderen.

Veel vluchteling in mijn omgeving vertikken het om zich in Nederland aan te passen, beheersen niet de Nederlandse taal en onze cultuur. Zelfs na een verblijf van jaren in Nederland kunnen sommigen nog geen woord Nederlands. Wel wordt van ons verwacht dat wij Nederlanders respect hebben voor de culturele achtergrond en geloof van vluchtelingen, maar andersom is dat blijkbaar niet belangrijk

Als je de Nederlandse taal spreekt, dan is dat voor iedereen goed voor duidelijkheid in communicatie, met buren, op school, bij een arts en op het werk. Neemt mogelijk ook bij de Nederlanders weerstand weg

Zonder taal geen communicatie en geen integratie. Als je in Nederland woont en blijft wonen, vind ik het een vereiste dat je de taal spreekt.

Vooral de mensen, die Nederland opneemt en ver van onze cultuur afstaan, brengen veel beperkingen mee voor met name vrouwen.

Ongeacht houding zijn inwoners het erover eens dat het belangrijk is dat vluchtelingen aan het werk gaan en/of een opleiding volgen

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat als vluchtelingen mogen blijven ze net als anderen moeten werken voor hun geld. Zo dragen ze ook (financieel) bij aan de maatschappij. Veel deelnemers vinden het belangrijk dat vluchtelingen geen geld kosten voor de maatschappij en hebben het gevoel dat vluchtelingen voorzieningen 'krijgen' waar anderen hard voor moeten werken.Dit gevoel van een voorkeursbehandeling leidt tot gevoelens van onrechtvaardigheid.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep.
- inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als vluchtelingen kunnen werken en/of een opleiding volgen, ze een zinvolle invulling van de dag hebben die tevens perspectief biedt. Dit zorgt voor zelfvertrouwen, een gevoel van eigenwaarde, en bevordert hun zelfstandigheid. Daarnaast is werken de beste manier om de taal te leren. Ook is het een manier voor iedereen om een steentje bij te dragen. Enkele deelnemers zeggen dat de arbeidskrachten van harte welkom zijn.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
7,0	5,8	6,5	6,5	6,0	6,5

Vluchtelingen moeten net als iedere andere Nederlander werken voor hun geld

Vaak krijgen ze alles waar wij als Nederlander zelf heel erg hard voor moeten werken.

Door te werken of een opleiding te volgen integreren ze sneller in de samenleving. En kunnen ze dus ook sneller hun eigen broek ophouden. Dus minder kosten voor de samenleving. Meer begrip naar elkaar.

Net als elke Nederlander moeten werken om te kunnen leven. Als ze dan dezelfde rechten krijgen als ik dan zeker ook dezelfde plichten. Belastingen en premies betalen

Werk of opleiding is een goede en positieve manier om te integreren. Ongetwijfeld zit er ook veel talent onder de vluchtelingen, die zij graag willen inzetten. Toen ik hoorde van de beperking die asielzoekers is opgelegd (mogen slechts 26 weken werken en dat ook pas na een half jaar) was ik ontzettend verbaasd. Nietsdoen en duimendraaien geeft je een gevoel van nutteloosheid!

Voor alle inwoners is veiligheid belangrijk. Goed gedrag van vluchtelingen is een duidelijke verwachting – en voor sommige inwoners een voorwaarde

Kaart met code | Open raadpleging

Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt

- Bij inwoners met een **negatieve** houding gaat het relatief vaak – maar niet uitsluitend – over veiligheid van omwonenden. Meerdere deelnemers zeggen dat er consequenties moeten zijn bij wangedrag, zoals terugkeer naar het land van herkomst. Daarnaast maken inwoners zich zorgen om de veiligheid van kinderen, vrouwen en ouderen. Een deel meent dat ze liever helemaal geen opvang willen bieden aan vluchtelingen.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding komt wederzijdse verantwoordelijkheid vaak terug. Veiligheid moet een zekerheid zijn, een basisvoorziening, voor iedereen. Vluchtelingen zijn niet voor niets gevlucht. Maar er wordt ook van ze verwacht dat ze Nederland niet onveilig maken.
- Ook inwoners met een **positieve** houding vinden veiligheid voor iedereen (vluchtelingen en inwoners) belangrijk. Zij verwijzen vaak naar ‘het hoe’: zorg bijvoorbeeld voor contact met vluchtelingen, maak ze wegwijs, en zorg dat zij zich gehoord voelen. Daarnaast is er te veel desinformatie en foutieve aannames over vluchtelingen als misdadigers. Betere informatie draagt bij aan veiligheid. Ook in deze groep zijn er inwoners die benoemen dat wangedrag consequenties moet hebben – dit is een vrij algemene sensitiviteit.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
8,8	7,3	5,8	5,7	5,6	6,3

Dat er überhaupt over veiligheid wordt gesproken rondom een opvanglocatie geeft al aan dat deze 'vluchtelingen' niet bijdragen aan een prettig en veilig woonklimaat

Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt op straat, ook in de avond en nacht. In COAheb ik geen vertrouwen, zie Ter Apel

Dit vind ik echt het allerbelangrijkste. Bewoners rondom de opvanglocatie moeten zich veilig voelen: alleen naar buiten durven, kinderen naar buiten durven sturen etc. Maar ook de bewoners in de opvanglocatie moeten zich veilig moeten voelen en niet bang hoeven te zijn dat er iemand die tegen de komst van vluchtelingen is de boel komt slopen

Opvangcentra moeten ver buiten de gemeentegrenzen liggen, zodat niemand er last van heeft. Het moet niet te leuk zijn.

Vanzelfsprekend. Vluchtelingen, medewerkers, vrijwilligers, omwonenden. Wel voorkomen dat een locatie ergens midden in een wei of achteraf op een industrieterrein komt en overal ver vandaan ligt

Meer informeren is niet altijd beter of nodig, maar veel inwoners vinden dat het helpt voor de beeldvorming en hun vertrouwen in de overheid

Kaart met code

Open raadpleging

Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen

- inwoners met een **negatieve** houding geven hoge prioriteit aan dit thema. Binnen deze groep is echter een duidelijk verschil in perspectieven te zien. Diverse deelnemers geven weinig tot geen punten, vanuit de positie dat ze geen vluchtelingen willen dus ook niet (extra) geïnformeerd hoeven worden. Een kleine groep geeft veel punten en zegt dit als kans te zien om te protesteren en plannen tegen te houden. Een grotere groep geeft aan dat de informatievoorziening zoals nu tekortschiet: informatie komt te laat, er wordt niet echt geluisterd, mensen zijn verrast. Dit voedt het idee dat de gemeente het besluit doordrukt.
- inwoners met een **circa neutrale** houding gebruiken argumenten uit de (licht) positieve en (licht) negatieve groepen.
- inwoners met een **positieve** houding vinden informeren belangrijk om angst weg te nemen en draagvlak te creëren. Maar *extra* informeren is voor veel inwoners niet nodig. Meerdere inwoners zeggen dat het allemaal niet groter gemaakt moet worden dan het is. De huidige hoeveelheid informatie die wordt gegeven is voldoende.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
8,9	5,7	4,1	4,0	2,9	4,8

Communicatie is mega belangrijk wil je je eigen bewoners aangehaakt houden

Dan kunnen de inwoners er tegenin gaan om te voorkomen dat de vluchtelingen in onze gemeente komen.

Voordeel van informeren van de mensen in de buurt is dat zij na kunnen denken over een eventuele bijdrage in het welkom

Gemeenten zijn bang dat ze hun plannen moeten bijstellen na participatie door burgers. Dit speelt ook bij de opvang van migranten. Dus niet extra informeren, maar altijd op zijn minst informeren en raadplegen

Laat weten wie er komt, wanneer en waarom hier. Het zijn allemaal mensen en niet bij voorbaat die relschoppers en stereotypen vluchtelingen die steeds in de media verschijnen.

Totnu toe is dit te weinig gedaan. DeCOA-locatie Impuls in Duiven zou volgens de site van COA (…) tot 31 december 2023 in gebruik zijn. Dit klopt niet, is nu november 2024 nog steeds in gebruik door het COA. Hetzelfde geldt voor de Nieuwgraaf in Duiven, de Hunneveldweg in Zevenaar. Er lopen nog steeds mensen rond die duidelijk bij deze locatie horen

Alle inwoners vinden dat er meer woningen moeten komen. Het verschil in prioriteit (punten) is een verschil in mening over de verdeling van bestaande woningen

Kaart met code

Open raadpleging

Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen

- Zo goed als alle inwoners met een **negatieve** houding vinden dat er meer woningen moeten komen. Maar veel inwoners in deze groep zijn het oneens met het deel achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’) en geven daarom weinig punten. Een veel terugkomende positie is dat autochtone Nederlanders, en dan vooral jongeren, voorrang moeten hebben bij het verdelen van bestaande (sociale huur)woningen.
- Ook inwoners met een **circa neutrale** houding vinden dat er meer woningen moeten komen in Nederland. Wat betreft de verdeling zien we hier relatief vaak dat vluchtelingen (in dit geval: statushouders) en inwoners gelijk behandeld moeten worden. Statushouders zouden dus op dezelfde wachtlijst moeten komen als autochtone inwoners. Geen voorrang, ook geen achterstelling.
- Veel inwoners met een **positieve** houding vinden dat er meer woningen moeten komen voor alle inwoners, ook vluchtelingen. Zij noemen vaak expliciet het recht op een zelfstandige woning als veilige plek. Dit is een basisbehoefte. Deze inwoners stellen relatief vaak dat er een ‘eerlijke’ verdeling moet zijn tussen inwoners en vluchtelingen, hoewel niet duidelijk is wat ‘eerlijk’ is. Vergeleken met de andere posities suggereert dit wel dat er een bepaalde, onderbouwde verdeling mag zijn.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
2,0	2,9	4,6	5,5	6,2	4,8

Nee zeker niet voor vluchtelingen. Onze jeugd schreeuwt om betaalbare woningen. Zij zullen voorrang moeten krijgen

Er moeten zeker meer woningen komen, daarbij vind ik echt dat onze eigen bevolking voor gaat, onze jongeren die geen kans hebben. Ik vind dat vluchtelingen centraal opgevangen moeten worden

Er moeten sowieso meer “betaalbare” woningen komen. Zonder voorrang, dat vluchtelingen eerder een woning krijgen. Eigenlijk moet het % minimaalzijn dat specifiek toegewezen kan worden aan vluchtelingen. Als er binnen een gemeente lange wachtlijsten zijn, geen of minimale opvang.

Genoeg ruimte voor iedereen is fijn - geen reden voor scheve ogen

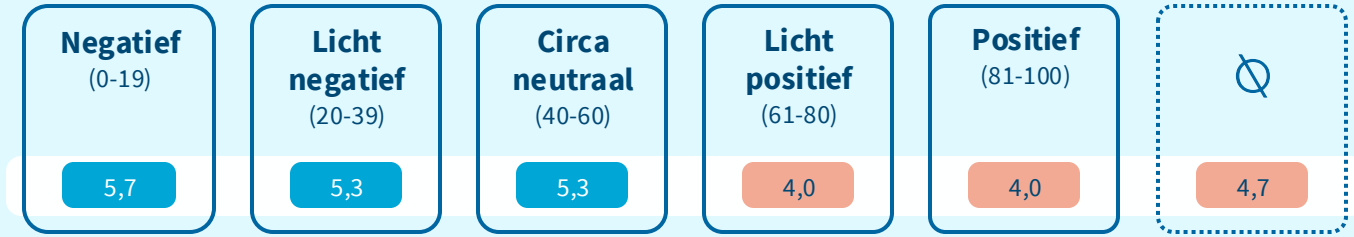
Proberen dit zo goed mogelijk te verdelen, hierdoor komen alle mensen, dus inwoners van Duiven en vluchtelingen samen te wonen. Hierdoor sneller integratie.

De prioritering van deze optie over bekostiging verschilt relatief weinig tussen de groepen: linksom of rechtsom is het belastinggeld

Kaart met code | Open raadpleging

Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente

- Meerdere inwoners met een **negatieve** houding zijn tegen beide vormen van bekostigen, omdat ze geen vluchtelingen willen opvangen. Relatief veel inwoners in deze groep zijn van mening dat de landelijke overheid opvang hoort te betalen, omdat gemeenten al te veel op hun bord hebben. De kosten voor opvang mogen niet ten koste gaan van inwoners in de gemeente. Zij wijzen ook relatief vaak op tekorten in de gemeentebegroting. Een deel van de inwoners geeft aan dat het niet uitmaakt wie betaalt, omdat het uiteindelijk toch met belastinggeld wordt bekostigd.
- Ook meerdere inwoners met een **circa neutrale** houding zeggen dat het uiteindelijk allemaal belastinggeld is. Zij wijzen relatief vaak naar de landelijke overheid, omdat deze ook het beleid maakt.
- Veel inwoners met een **positieve** houding stellen eveneens dat bekostiging via de landelijke of de gemeentelijk overheid niet veel uitmaakt. Meerdere deelnemers in deze groep wijzen toch naar de landelijke overheid, maar minder vanuit de plicht van het Rijk als beleidsmaker en vaker vanuit de redenering van solidariteit tussen gemeenten en inwoners van Nederland.

Er komt al zoveel op de nek van de gemeente dit is een landelijk probleem veroorzaakt door de overheid dus zou moeten betalen

Maakt geen bal uit betalen moeten we toch

Of de gemeente of de landelijke overheid dit moet betalen kan ik niet beoordelen. Uiteindelijk betalen we allemaal via landelijke of gemeentelijke belasting.

Helemaal mee eens, de gemeente Duiven heeft nu al moeite om de begroting rond te krijgen, dus er is nu al te weinig. En ik vind niet dat het tekort dan maar afgewend moet worden op de inwoners van Duiven

Het is een landelijk probleem en moet ook landelijk aangevlogen worden. De gemeente kan hierbij ondersteunen en gastvrijheid bieden. De rekening ligt bij de landelijke overheid

Uiteindelijk komt het toch vanuit de belastingbetaler. Of via de overheid, of via overheid naar gemeenten. Dus ik denk dat de kosten niet anders zijn; we moeten het met zijn allen betalen

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren zien de meeste inwoners als wenselijk. Er is een duidelijk verschil tussen inwoners of het adagium ‘voor wat hoort wat’ geldt

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk

- Een eerste subgroep inwoners met een **negatieve** houding wil principieel geen enkele vorm van opvang en geeft weinig tot geen punten aan deze optie. Een andere groep inwoners staat (deels) open voor (tijdelijke) opvang. Deze groep vindt een bijdrage heel belangrijk en geeft vaak hoge prioriteit. Ze verwachten dat vluchtelingen een bijdrage leveren tegenover het onderdak en de faciliteiten die zij ontvangen. Deze ’voor wat hoort wat’ is niet geheel vrijblijvend. Meerdere inwoners in deze groep hebben het beeld dat vluchtelingen veel krijgen en er weinig voor te hoeven doen.
- Onder de inwoners met een **circa neutrale** houding zeggen veel deelnemers – net als in de negatieve groep – dat ‘voor niets de zon op gaat’. Hier zien we echter ook dat een vrijwillige bijdrage vrijwillig moet blijven. Meerdere inwoners benoemen de positieve effecten van een dagbesteding voor vluchtelingen.
- inwoners met een **positieve** houding benadrukken de positieve effecten van vrijwilligerswerk voor vluchtelingen, met name hun persoonlijke mentale welzijn en hun integratie en acceptatie in de maatschappij. Het ‘voor wat hoort wat’-sentiment is afwezig. Enkele inwoners benoemen ook dat niet alle (autochtone) inwoners van de gemeente een vrijwillige bijdrage leveren.

Niet meer dan normaal… je bent te gast! En als je een bijdrage kan leveren moet je dat gewoon met alle liefde doen (tenzij erg getraumatiseerde mensen) en zal bovendien eigenwaarde opleveren, normen en waarden leren van het land, en de taal leren

Geen dagbesteding levert verveling op. Verveling geeft gedoe.

Deelnemen aan de samenleving is beter om te integreren, dus bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en/of lidmaatschap sportclub etc.

Als ze hier niet naar toe komen hoeven ze ook geen bijdrage te leveren.

Vluchtelingen krijgen niks voor niks. Ze kosten ons als genoeg

‘Voor wat, hoort wat' is een fout uitgangspunt als het om vluchtelingen gaat. Asociaal!

De meeste positieve inwoners zien verspreid wonen als wenselijk voor de integratie. Veel negatieve inwoners zien centrale locaties als veiliger

Kaart met code

Open raadpleging

Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen

- inwoners met een **negatieve** houding geven vaak aan dat een centrale opvanglocatie veiliger is, omdat daar meer controle mogelijk is. Ook geven ze vaak als argument dat het efficiënt is om centrale opvang te bieden, want je hebt minder ruimte en begeleiding nodig. Ondanks het lage aantal punten, worden er ook veel argumenten voor spreiding genoemd. Die gaan vaak over het verdelen van de lasten en dat spreiding de integratie bevordert.
- inwoners met een **circa neutrale** hebben het minder vaak over 'veiligheid'. De focus in de argumenten ligt meer op dat spreiding goed is voor de integratie en dat je geen getto wilt creëren. Ook geven inwoners uit deze groep aan dat zolang het nog de bedoeling is dat iemand terugkeert, integratie (en spreiding) niet aan de orde is.
- inwoners met een **positieve** houding refereren vaker dan de andere groepen aan 'saamhorigheid' en 'opgenomen worden', in plaats van dat nieuwkomers moeten 'integreren'. Ook valt op dat wanneer mensen in deze groep weinig punten geven, ze dit koppelen aan het perspectief van de vluchteling: het is juist fijn als zij bij elkaar kunnen wonen.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
1,5	3,5	3,5	4,5	4,7	3,7

Duidelijk communiceren dat ze niet gewenst zijn, niet meer dan de wettelijke voorzieningen krijgen en beter terug kunnen gaan. Geen openingen creëren voor zieligheidsclaims later.

Om goed te kunnen integreren lijkt het mij belangrijk dat vluchtelingen tussen de Nederlanders wonen.

Dan pas komt er echte integratie en saamhorigheid bij allen.

Zodat niet 1 wijk met dit probleem zit

Gecentraliseerd is wat past bij het zijn van een vluchteling. Zij hebben elkaar nodig en hoeven niet te integreren in het dorp. Bij definitie gaan vluchtelingen ook weer terug wanneer de reden van ontvluchten voorbij is.

Mensen willen dat ze onze cultuur en taal aanhouden, dan moeten we ze ook helpen dit te kunnen leren.

Door ze te spreiden integreren ze beter, ze blijven niet bij hun eigen kliek hangen.

gun de vluchtelingen een eigen netwerk dicht in de buurt

Veel inwoners delen nut en noodzaak van contact, maar er zijn gevoeligheden en meningsverschillen over ‘het hoe’. Contact mag niet geforceerd worden

Kaart met code | Open raadpleging

Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen

- Meerdere inwoners met een **negatieve** houding zeggen geen behoefte aan contact te hebben en/of geven aan überhaupt geen vluchtelingen te willen opvangen. De meeste inwoners in deze groep vinden echter dat contact wel nuttig is. Maar zij zien het niet als rol van de gemeente en contact mag absoluut niet geforceerd worden. Als het ontstaat, dan op andere manieren, bijvoorbeeld via werk of het verenigingsleven. Meerdere deelnemers geven ook aan dat het initiatief in eerste instantie vanuit vluchtelingen moet komen.
- inwoners met een **circa neutrale** houding vinden vaak dat contact belangrijk is voor wederzijds begrip en het verkleinen van verschillen. Net als de negatieve groep vinden zij dat de meest geschikte manier is dat contact ontstaat via werk, clubs, etc. En daarvoor is kennis van taal en cultuur een randvoorwaarde. Daarom geven zij meer prioriteit aan andere opties uit de raadpleging.
- inwoners met een **positieve** houding vinden contact zeer belangrijk voor het creëren van wederzijds begrip. Afwezig in deze groep is het argument dat contact via andere routes tot stand komt. Veel van deze inwoners gaan er niet vanuit dat contact vanzelf ontstaat. In deze groep zien we veel concrete suggesties, zoals het matchen van vluchtelingen met inwoners, voor elkaar koken, samen sporten, kennismakingsdagen, inrichten van ontmoetingslocaties, etc

Je doet je best. Maar ik heb er geen behoefte aan.

In contact nemen de verschillen af en nemen de overeenkomsten toe

Ik denk dat het voor wederzijds begrip belangrijk is dat inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact komen

Als men een beetje moeite doet om te integreren, dan volgt dat onderlinge contact vroeg of laat vanzelf. Het heeft geen zin om dat te forceren.

Als vluchtelingen goed Nederlands spreken komt dat volgens mij vanzelf.

Kunnen ze ook plaatselijk krantje lezen en weten wat er te beleven is

Dat moet ieder voor zich weten, ik zit er niet op te wachten, maar zal het ook niet uit de weg gaan

Inwoners ervaren mobiliteit van vluchtelingen niet als urgent probleem. Veel inwoners denken dat dit al goed mogelijk is.

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente

- inwoners met een **negatieve** houding zien dit niet als urgent beleidsdoel en geven weinig punten. Zij vinden dat vluchtelingen zich al goed kunnen verplaatsen door de gemeente, bijvoorbeeld omdat er fietspaden zijn of omdat de gemeente klein genoeg is om te kunnen lopen. Er is ook een groep mensen die aangeeft dat ze vinden dat dit niet iets is dat alleen voor vluchtelingen geldt: alle mensen in Nederland moet zich veilig kunnen verplaatsen. Er zijn ook enkele deelnemers die vinden dat asielzoekers zich zo min mogelijk moeten verplaatsen, behalve als ze naar werk gaan.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we ook de motivatie dat vluchtelingen zich al makkelijk kunnen verplaatsen in de gemeente. Diverse deelnemers vinden dat iedereen zich goed moet kunnen verplaatsen, niet alleen vluchtelingen.
- inwoners met een **positieve** houding zien dit als een belangrijk onderdeel van de integratie in Nederland. Om naar werk of opleiding te komen moet een mens zich kunnen verplaatsen. Een randvoorwaarde die deze groep deelnemers stelt is dat vluchtelingen wel goed geïnformeerd moeten worden over de verkeersregels in Nederland, met name op de fiets. En willen die hulp ook bieden.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
0,4	1,6	2,6	3,5	4,0	2,8

Duiven is niet zo groot, ik zie geen probleem

Dit is volgens mij geen issue in Duiven

Onder toezicht van coaches de buurt leren kennen. Een fietsactie organiseren zodat mensen leren fietsen en de fiets mogen lenen/houden.

Dat hoeft de overheid niet te organiseren, dat doen ze voor mij ook niet.

Waarom alleen hun? Dat zou iedereen moeten kunnen

Is een randvoorwaarde voor bijdragen aan de samenleving

Overige vragen

Gemeente Duiven

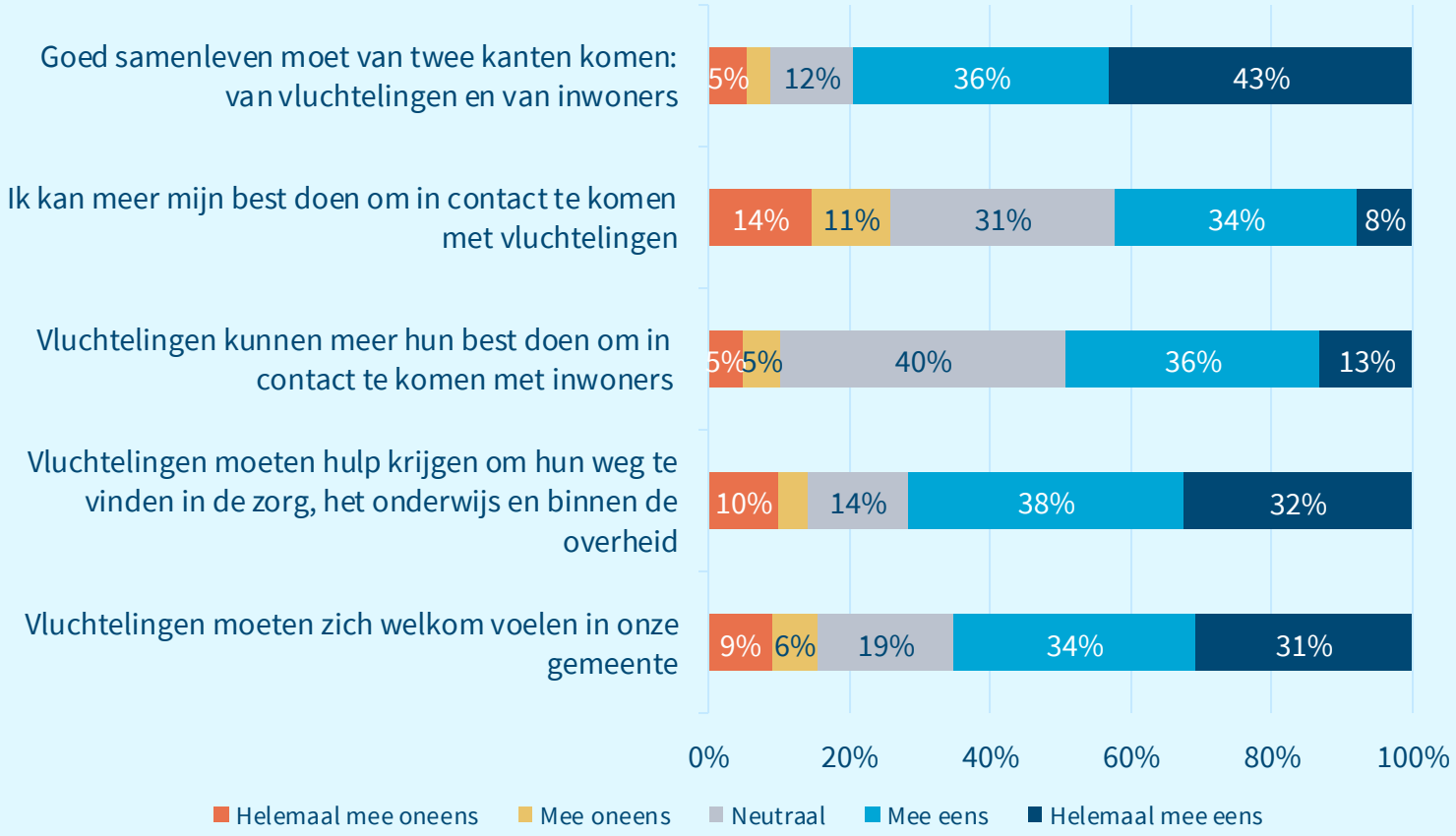
Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Overige stellingen over samenleven in Duiven

Kaart met code

Figuur 17.Overige stellingen over samenleven met vluchtelingen
Totaal Duiven (n=565)

Bijna 80% vindt dat goed samenleven van twee kanten moet komen.

Een kwart van de inwoners vindt dat het niet vanuit hun moet komen. 42% ziet ook een rol voor zichzelf

10% van de inwoners vindt dat vluchtelingen niet meer hun best kunnen doen. Bijna de helft van de inwoners vindt van wel (49%).

Er is een meerderheid van inwoners die vindt dat vluchtelingen zich welkom moeten voelen.

Over de raadpleging

Gemeente Duiven

Wat vonden inwoners van de raadpleging?

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

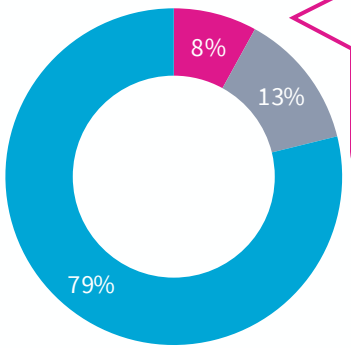
Kaart met code

Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van kaart-met-code-deelnemers uit de gemeente Duiven.

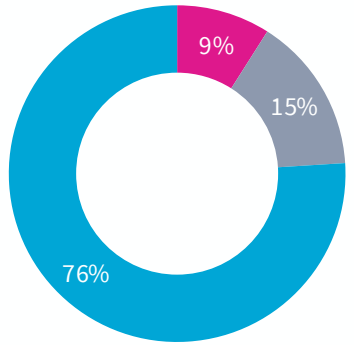
- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **89%** van de deelnemers geeft een voldoende. Ze beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **7,0**.
- De meeste deelnemers (**79%**) geven aan hun mening kwijt te kunnen in deze raadpleging. Dit zien we ook in andere, vergelijkbare PWE's. **8%** geeft aan niet hun mening kwijt te kunnen in deze raadpleging. In hun onderbouwing hiervoor zien we vooral terug dat deze deelnemers negatief staan tegenover vluchtelingen: zij willen geen vluchtelingen en dit konden ze niet aangeven in de raadpleging.
- Bijna alle deelnemers (**88%**) geven aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven. Dit is iets hoger dan andere PWE-raadplegingen over dit onderwerp.

Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

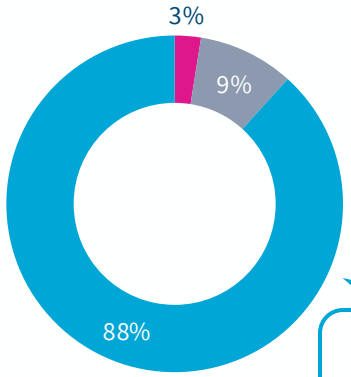

"Focus ligt op samenleven met vluchtelingen, focus hoort niet daar te liggen. Vluchtelingen zouden niet hoeven te vluchten, en ook niet naar Nederland te komen, we zijn al vol."

Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

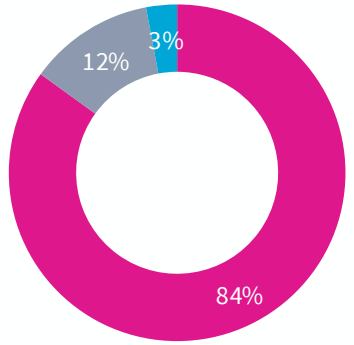

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

"Dat het mijn mening vraagt over een belangrijk onderwerp"

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

(Helemaal) mee oneens
Neutraal
(Helemaal) mee eens

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

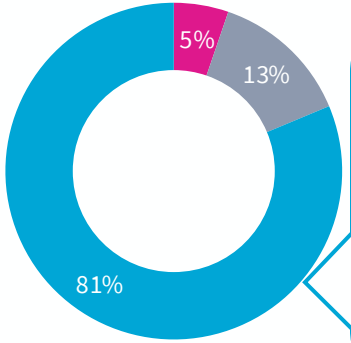
Kaart met code

Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers van de kaart-met-code-raadpleging uit de gemeente Duiven.

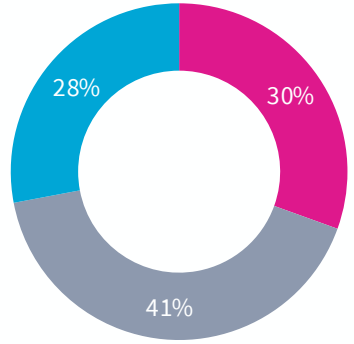
- Het merendeel van de deelnemers (**81%**) geeft aan te vinden dat deze methode vaker moet worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's. Deelnemers geven aan dit onderwerp heel belangrijk te vinden, en het te waarderen dat ze er over mee konden denken.
- Bijna de helft van de deelnemers (**42%**) geeft aan door deze raadpleging iets te hebben geleerd over de keuzes en dilemma's van de overheid op dit thema. Dit is lager dan bij vergelijkbare PWE's. Tegelijkertijd is er hier **20%** van de deelnemers die aangeeft het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Zij onderbouwen dit vooral door te stellen dat ze er weinig vertrouwen in hebben dat er veel mensen meedoen, of dat er vooral mensen met een bepaalde mening mee zullen doen aan de raadpleging.

Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

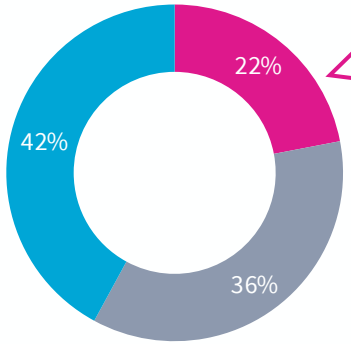

"Ik vind het belangrijk dat de overheid/gemeente aan de burgers vraagt wat zij belangrijk vinden. De kloof tussen burger en overheid/gemeente is te groot. Ik vraag me met regelmaat af of de overheid weet/beseft wat er speelt in het dagelijks leven van haar burgers."

Doordat ik meedoe aan deze raadpleging heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

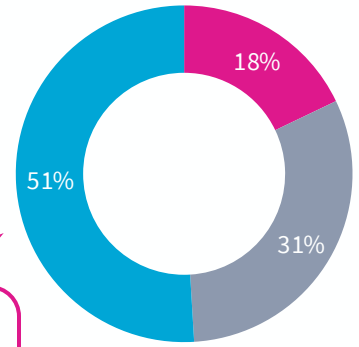
Als veel mensen meedoen aan deze raadpleging, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

"Ben bang dat veel mensen een oordeel hebben op basis van angst/ onbekendheid. Hoe eerlijk krijgen vluchtelingen dan echt een kans?"

"Je weet niet wat ermee wordt gedaan en of er echt rekening mee wordt gehouden."

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

(Helemaal) mee oneens
Neutraal
(Helemaal) mee eens

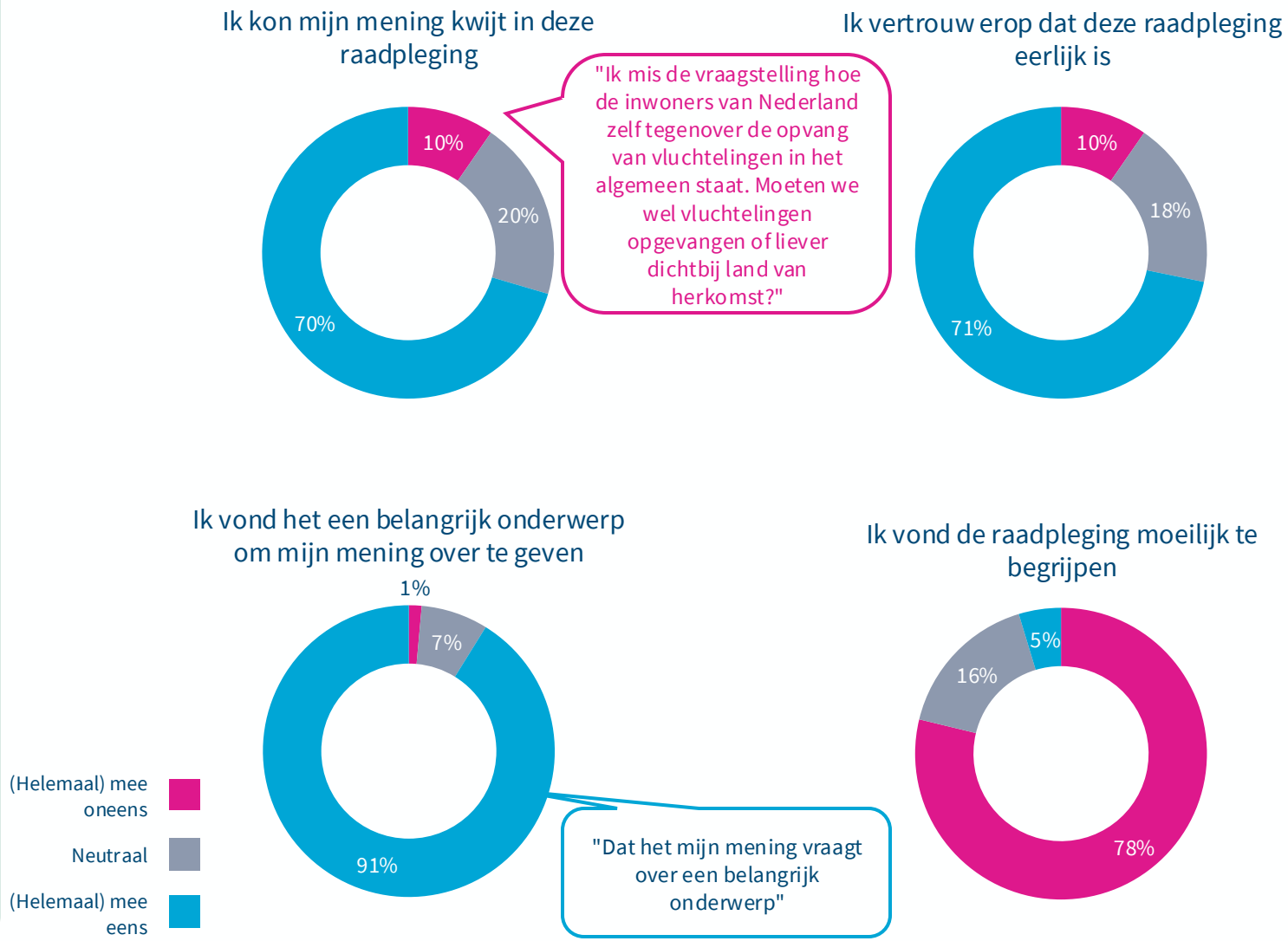
Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

Open raadpleging

Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden deelnemers aan de open raadpleging uit de gemeente Duiven.

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **83%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **6,8**.
- Net als bij de kaart-met-code-raadpleging, is er een groep van ongeveer 10% die aangeeft het (helemaal) oneens te zijn met de stellingen dat ze hun mening kwijt konden, en dat de raadpleging eerlijk is. Deze mensen zeggen vooral überhaupt tegen de komst van vluchtelingen te zijn, en dat niet voldoende kwijt te kunnen in deze raadpleging.
- Bijna alle deelnemers (**91%**) geven aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven. Dit is ongeveer hetzelfde als bij de raadpleging met kaart en code. Ook de onderbouwing komt overeen: mensen vinden het een belangrijk onderwerp, en waarderen dat ze hun mening konden geven..

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

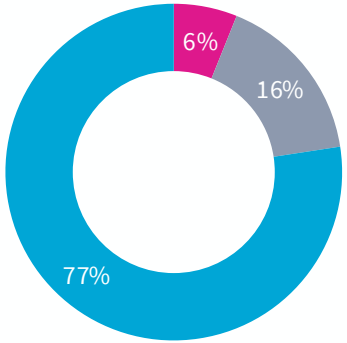
Open raadpleging

Toelichting

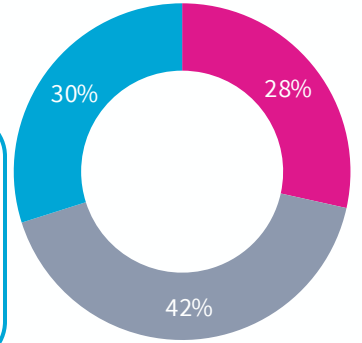
De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers aan de open raadpleging uit de gemeente Duiven.

- Vergelijkbaar met de kaart met code, geeft ongeveer een derde van de deelnemers (**30%**) aan door deze raadpleging iets te hebben geleerd over de keuzes en dilemma's van de overheid op dit thema.
- Maar een ander derde (**28%**) geeft aan het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Dit is dezelfde groep deelnemers die aangeeft het (helemaal) oneens te zijn met de stellingen dat uiteindelijke beslissingen makkelijker te accepteren zijn als veel mensen meedoen en de stelling dat vertrouwen in de overheid groter wordt als inwoners vaker op deze manier worden betrokken. Deze deelnemers hebben al een sterke mening over vluchtelingen, en zeggen überhaupt weinig vertrouwen te hebben in de beslissingen die de overheid op dit onderwerp neemt.

Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

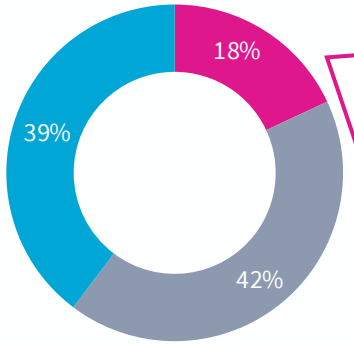

Doordat ik meedoe aan deze raadpleging heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

"Dat je meer begrip krijgt voor de dilemma's van overheden, dat je mening ertoe doet en dat het overduidelijk is dat we met vluchtelingen moeten samenleven."

Als veel mensen meedoen aan deze raadpleging, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

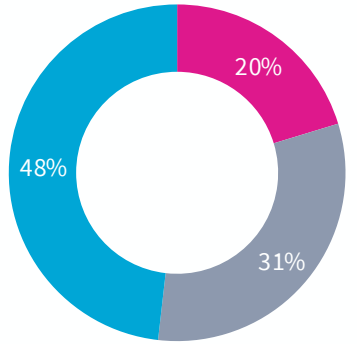
(Helemaal) mee oneens

Neutraal

(Helemaal) mee eens

"Ik ben bang dat vooral mensen die tegen vluchtelingen zijn zich laten horen. Ik mag toch aannemen dat de gemeenteraad en het college middels de verkiezingen al een goede afspiegeling zijn van de samenleving. Met een raadpleging mogen ook mensen een mening geven die geen flauw idee hebben waar ze het over hebben…"

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

populytics.nl

Bijlage bij basisrapport: uitkomsten gemeente Westervoort

gemeente Westervoort

Resultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met vluchtelingen

- **Deel 1. Over de deelnemers** — Wie hebben er meegedaan?
- **Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen** — Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?
- **Deel 3. Overige vragen** — Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
- **Deel 4. Over de raadpleging** — Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

POPULYTICS
What would you do?

Colofon

Deze PWE-raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deze bijlage met uitkomsten voor de gemeente **Westervoort** horen bij een basisrapport met hoofdresultaten voor de drie gemeentes samen.

Auteurs

Mark Beumer (mark@populytics.nl)
Tom Geijsen (tom@populytics.nl)
Jetske Mulder (jetske@populytics.nl)

Datum

Januari 2025

Versie

1.0 (Definitief)

Contact

Populytics b.v.
Frambozenweg 139
2321 KA Leiden
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Photo by Sander Weeteling on Unsplash

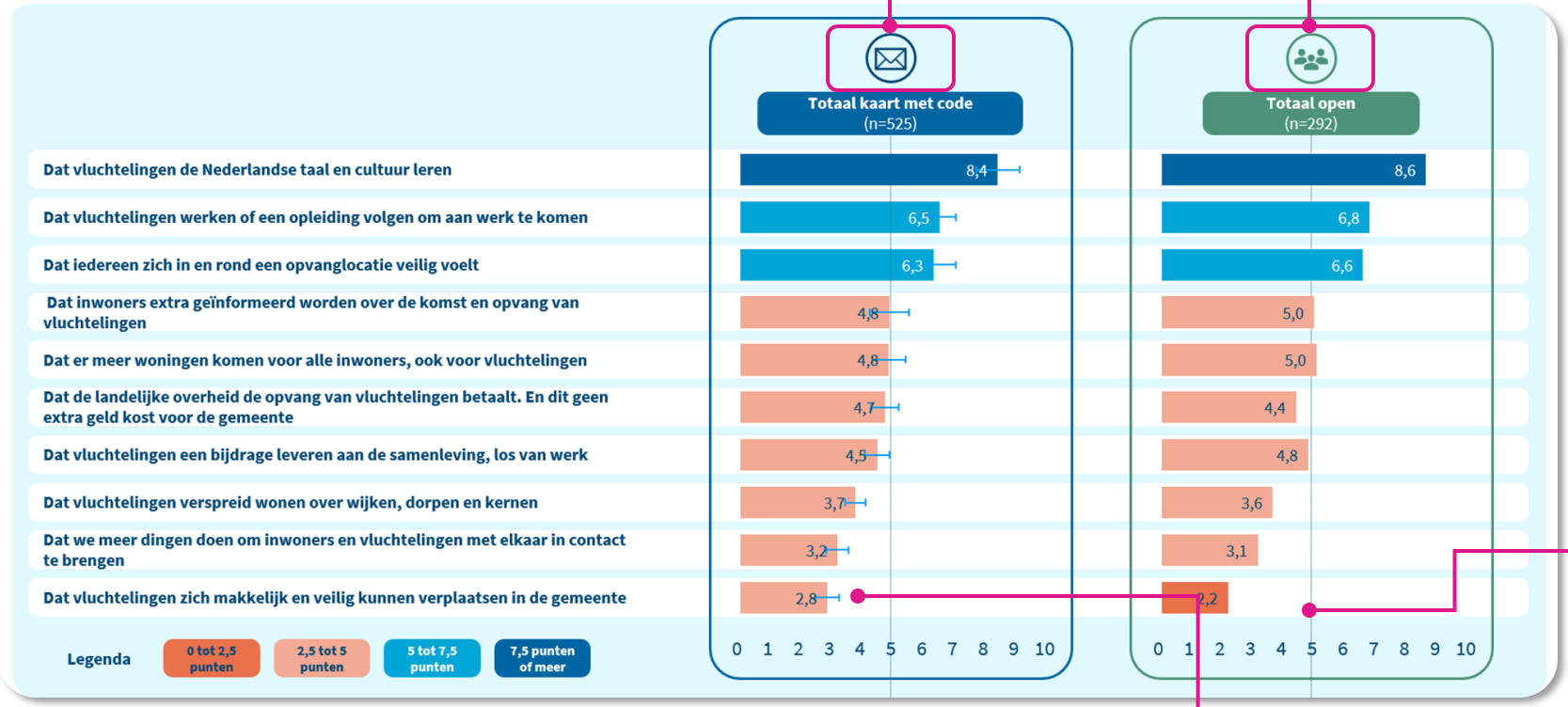
Vooraf: hoe de resultaten te lezen?

In het basisrapport is een uitgebreide onderzoeksverantwoording te vinden.

De oorspronkelijke raadpleging is nog steeds vindbaar op de website samenverder.raadpleging.net. De raadpleging is ook nog in te vullen, maar antwoorden worden niet meer geregistreerd.

Vooraf (1/2): We presenteren steeds de gemiddelden van de twee varianten van de raadpleging

Gemiddelden voor alle inwoners van een gemeente

- We presenteren voor elke gemeente steeds eerst de resultaten voor *alle* deelnemers die hun mening hebben gegeven: de gemiddelde punten per optie. We laten de twee varianten zien: de kaart met code en de open raadpleging.
- Voor de verdere resultaten laten we met name de representatieve uitkomsten zien die voortkomen uit de raadpleging via de kaart met code. Deze zeggen het meest over de gemeente als geheel.

Uitgangswaarde

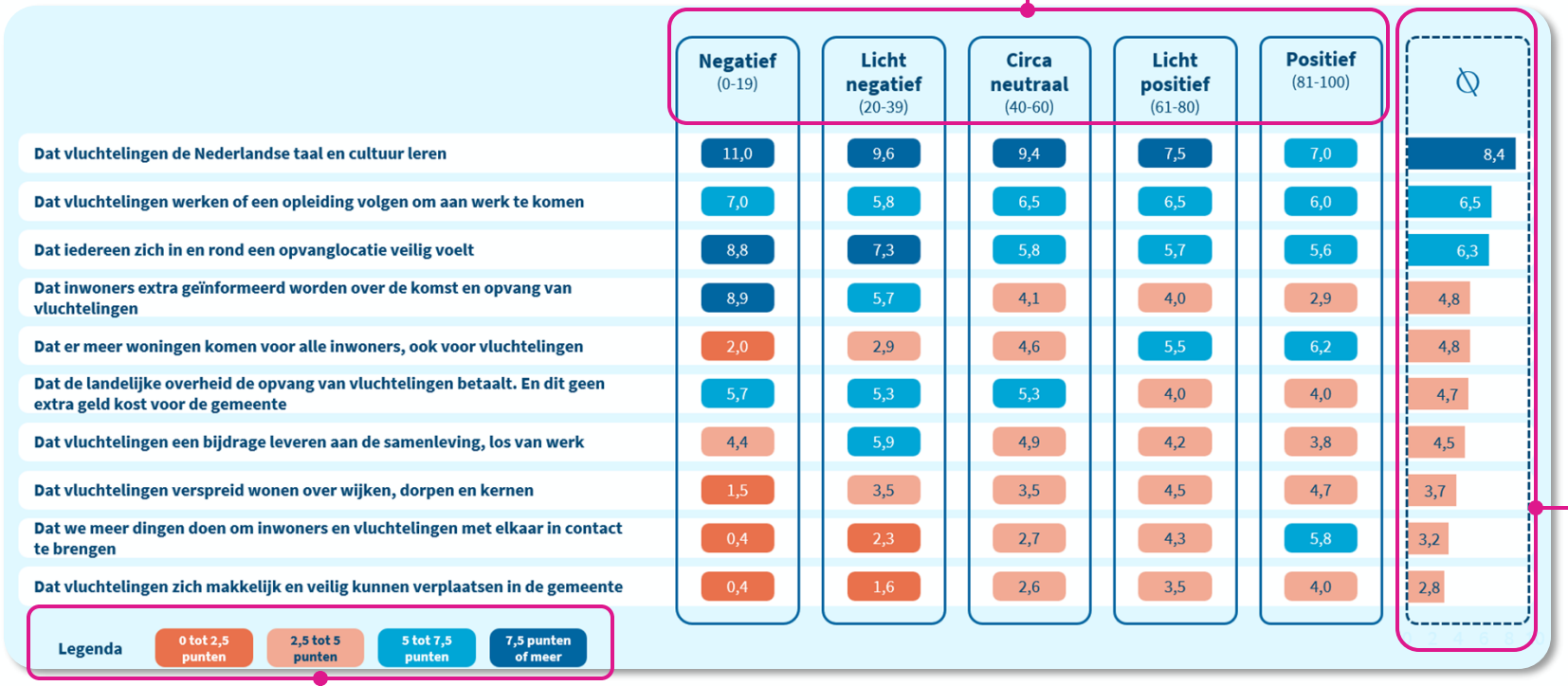
- Als deelnemers aan alle tien opties evenveel punten toekennen (alles even belangrijk vinden), dan zou elke optie 5 punten krijgen (50 gedeeld door 10). Dit noemen we ook wel de *uitgangswaarde*.

Betrouwbaarheidsinterval

- Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het waardebereik van dit (lichtblauwe) betrouwbaarheidsinterval. Als er geen overlap zit in het waardebereik van twee doelen, dan is het verschil tussen deze doelen *significant*. In dit voorbeeld verschilt de optie ‘taal en cultuur’ significant van ‘werk en opleiding’. Maar ‘werk en opleiding’ verschilt echter niet significant van ‘veiligheid’. De volgorde van deze twee doelen zou ook omgekeerd kunnen zijn.

Vooraf (2/2): We tonen ook resultaten uitgesplitst naar subgroepen op basis van houding

Voorspellende kenmerken

- Vooral het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ blijkt een belangrijke voorspeller voor verschillende prioriteiten van deelnemers tussen de opties voor samenleven.
- De overige kenmerken van deelnemers – zoals leeftijd, gender en opleidingstype – leverden geen substantiële verschillen op in de prioritering van de doelen. Deze laten we verder niet zien.
- We laten met name prioriteiten zien van de groepen die negatief, circa neutraal en positief staan tegenover vluchtelingen. De prioriteiten lopen in gradaties in elkaar over.

Gemiddelde van de hele gemeente

- Ter vergelijking laten we ook steeds het gemiddelde (⌀) van de gehele gemeente zien (representatieve uitkomsten op basis van de variant kaart met code). Dit is ook te lezen als de (gewogen) optelsom van de uitgesplitste scores in de rijen.

Legenda: hoge en lage prioriteit

- Als een optie meer dan de uitgangswaarde van 5 punten krijgt, dan krijgt die optie *prioriteit* van (een groep) inwoners. Als een thema meer dan 7,5 punten krijgt, dan heeft het *hoge prioriteit.* Minder dan 2,5 punten is *lage* prioriteit.

Over de deelnemers

gemeente Westervoort

Welke inwoners hebben meegedaan?

Deel 1. Over de deelnemers
Wie hebben er meegedaan?

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen
Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

Deel 3. Overige vragen
Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Deel 4. Over de raadpleging
Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

In de gemeente Westervoort hebben in totaal 569 inwoners deelgenomen

Kaart met code | Open raadpleging

Figuur 18. Samenstelling van de respondenten
Totaal Westervoort (n=569)

	Aandeel gemeente*	Kaart met code (n=337)	Open raadpleging** (n=232)
gender			
Vrouw	51,6%	51,0%	54,3%
Man	48,4%	46,0%	43,1%
Leeftijd			
16 tot 24 jaar	10,5%	2,7%	1,3%
25 tot 44 jaar	28,5%	27,0%	20,3%
45 tot 64 jaar	33,5%	33,8%	41,4%
65 tot 79 jaar	22,3%	31,8%	33,2%
80 en ouder	5,3%	3,9%	3,4%
Opleiding			
Praktisch	30,7%	7,4%	6,0%
Toegepast	45,9%	24,6%	30,2%
Theoretisch	23,4%	56,7%	53,0%

- *Oververtegenwoordiging van oudere mensen en theoretisch geschoolden*: In zowel de open als de representatieve raadpleging zijn oudere inwoners en inwoners met een theoretische opleiding oververtegenwoordigd. De resultaten van de kaart met code zijn hiervoor gecorrigeerd, zodat de uitkomsten representatief zijn voor de gemeente. Zie het basisrapport voor een verdere toelichting van de methodologie.
- *82 deelnemers kozen ervoor geen advies uit te brengen*: 40 deelnemers die via een kaart met code deelnamen en 42 deelnemers uit de open raadpleging kozen om geen advies uit te brengen. Zij hebben wel de overige vragen beantwoord. Dit betreft deelnemers die aangaven (licht) negatief tegenover vluchtelingen te staan.
- *Deelname aantal vluchtelingen:* van de deelnemers uit Westervoort is 3% vluchteling. Die persoon zelf, of diens ouders zijn gevlucht uit een ander land.

* Bron: CBS
** Aantallen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende deel betreft 'zeg ik liever niet'

Over samenleven met vluchtelingen

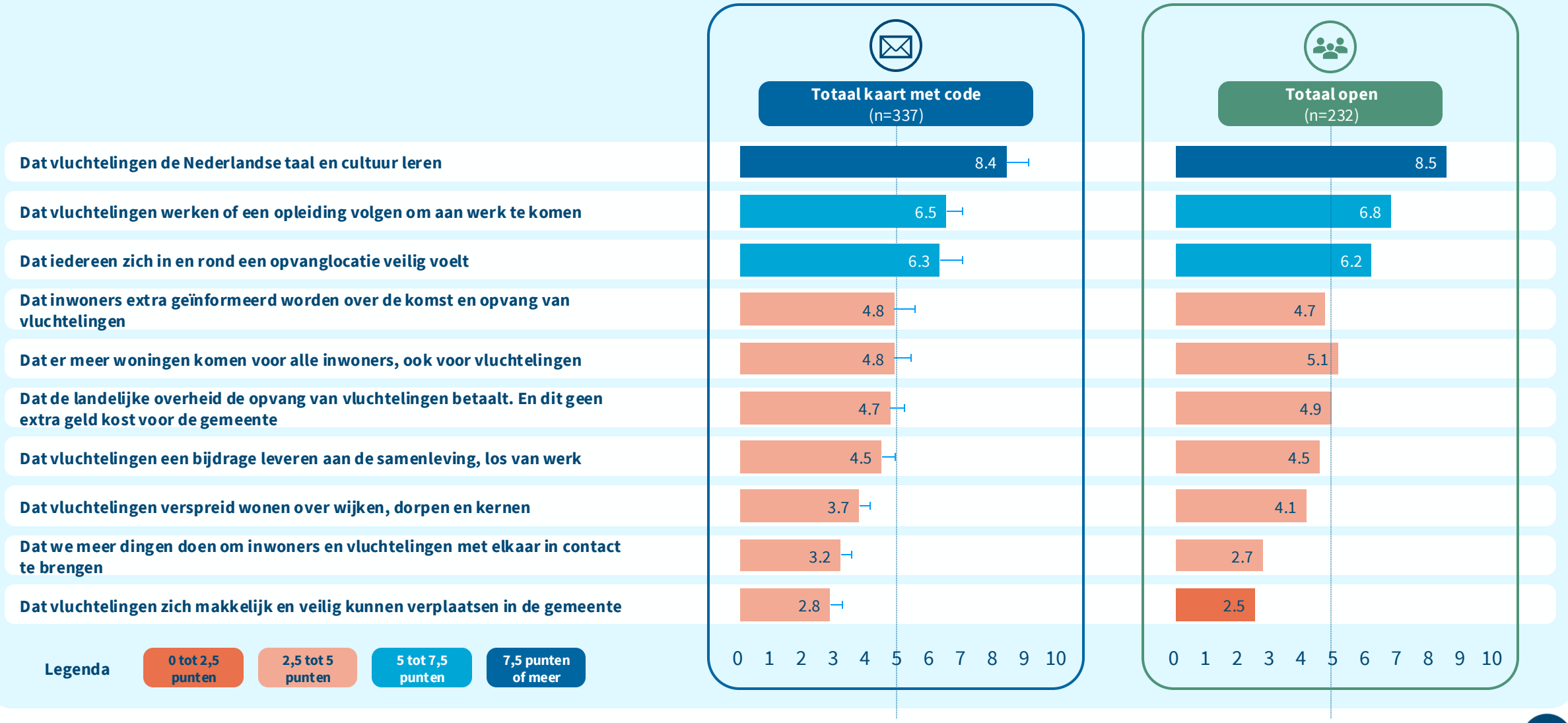
gemeente Westervoort

Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

- Deel 1. Over de deelnemers — Wie hebben er meegedaan?
- **Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen** — Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?
- Deel 3. Overige vragen — Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
- Deel 4. Over de raadpleging — Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

Figuur 19. Prioritering van de doelen

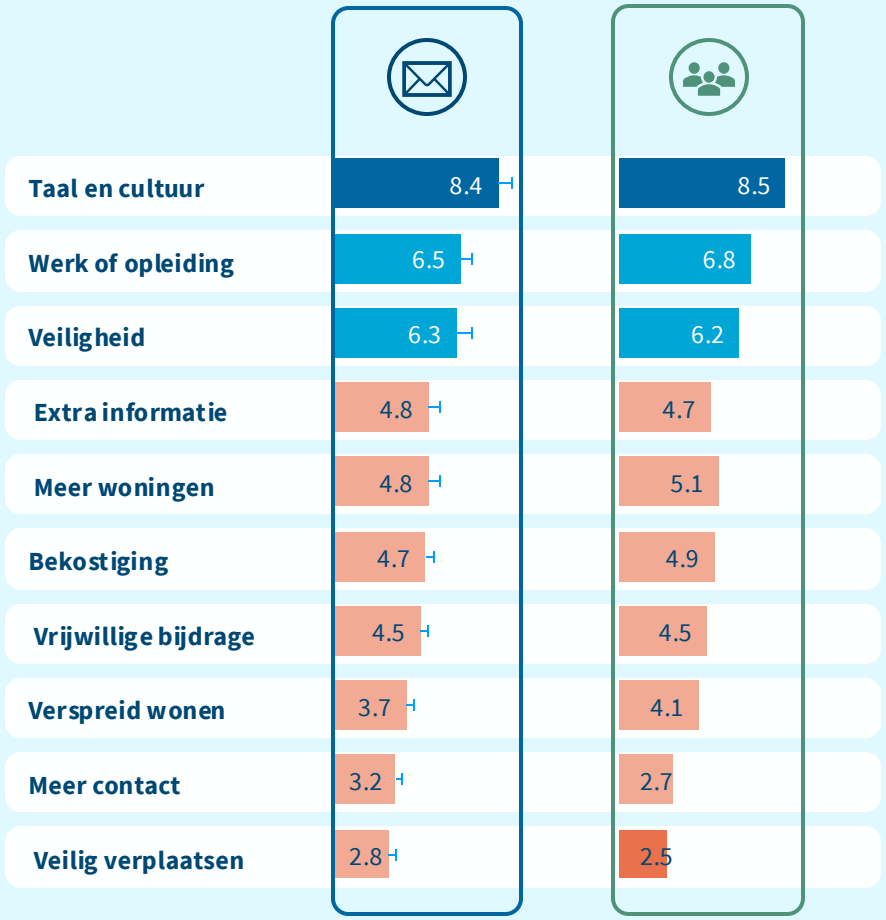
Totaal Westervoort (n=569)

Deelnemers aan de kaart met code prioriteren de doelen niet substantieel anders dan deelnemers aan de open raadpleging

Kaart met code | Open raadpleging

Vergelijking varianten kaart met code versus open raadpleging
Duiding bij Figuur 19 (vorige slide)

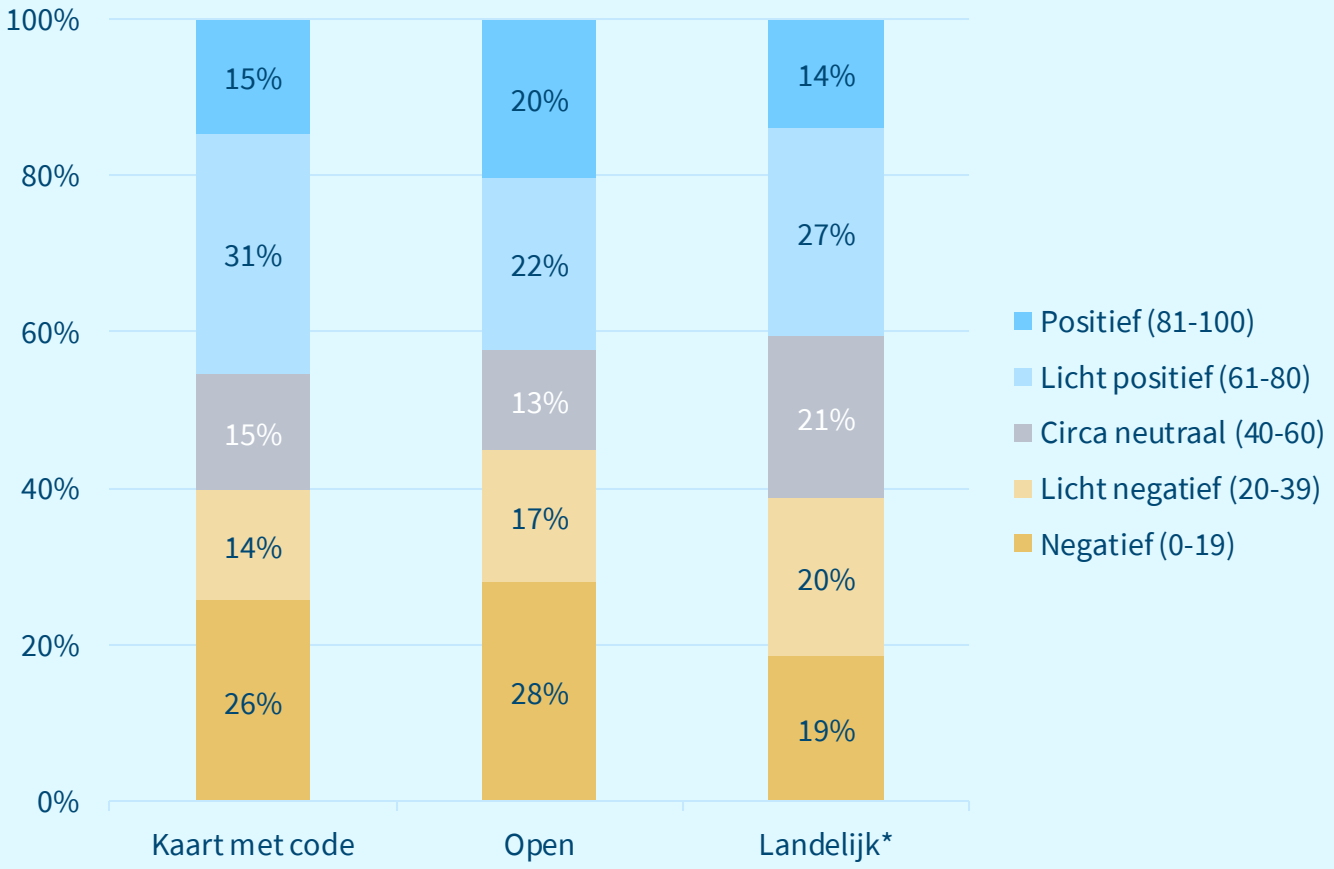

- Hiernaast staan de scores bij de tien doelen nog eens weergegeven, net als in Figuur 19, maar met labels in verkorte vorm. Links de deelnemers die zijn uitgenodigd voor deelname via een kaart met code, rechts de deelnemers aan de open raadpleging. De resultaten van de groep 'Kaart met code' zijn representatief voor alle inwoners van de gemeente Westervoort.
- Inwoners van Westervoort geven '*Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren*' de hoogste prioriteit. Dit doel krijgt (bijna) twee punten meer dan de doelen eronder. Daarna volgen '*Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*' en '*Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt*'. Deze twee doelen krijgen ongeveer evenveel punten en verschillen niet significant van elkaar.
- De onderste drie doelen krijgen significant minder punten dan de andere doelen. Dat zijn '*Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen*', '*Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen*' en '*Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente*'. De vier doelen in het midden (die 4,5 tot 4,8 punten scoren) verschillen niet significant van elkaar.
- De open raadpleging laat op hoofdlijnen hetzelfde beeld zien: de volgorde is nagenoeg gelijk. Zoals we vaker zien, is de puntenverdeling iets meer uitgesproken dan bij groep met uitgenodigde deelnemers: de hoogste scores zijn wat hoger en de laagste scores zijn wat lager.

Inwoners van Westervoort hebben iets vaker een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen dan een landelijke referentie

Kaart met code | Open raadpleging

Figuur 20. Houding : "Hoe kijk jij aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?"
Totaal Westervoort (n=569)

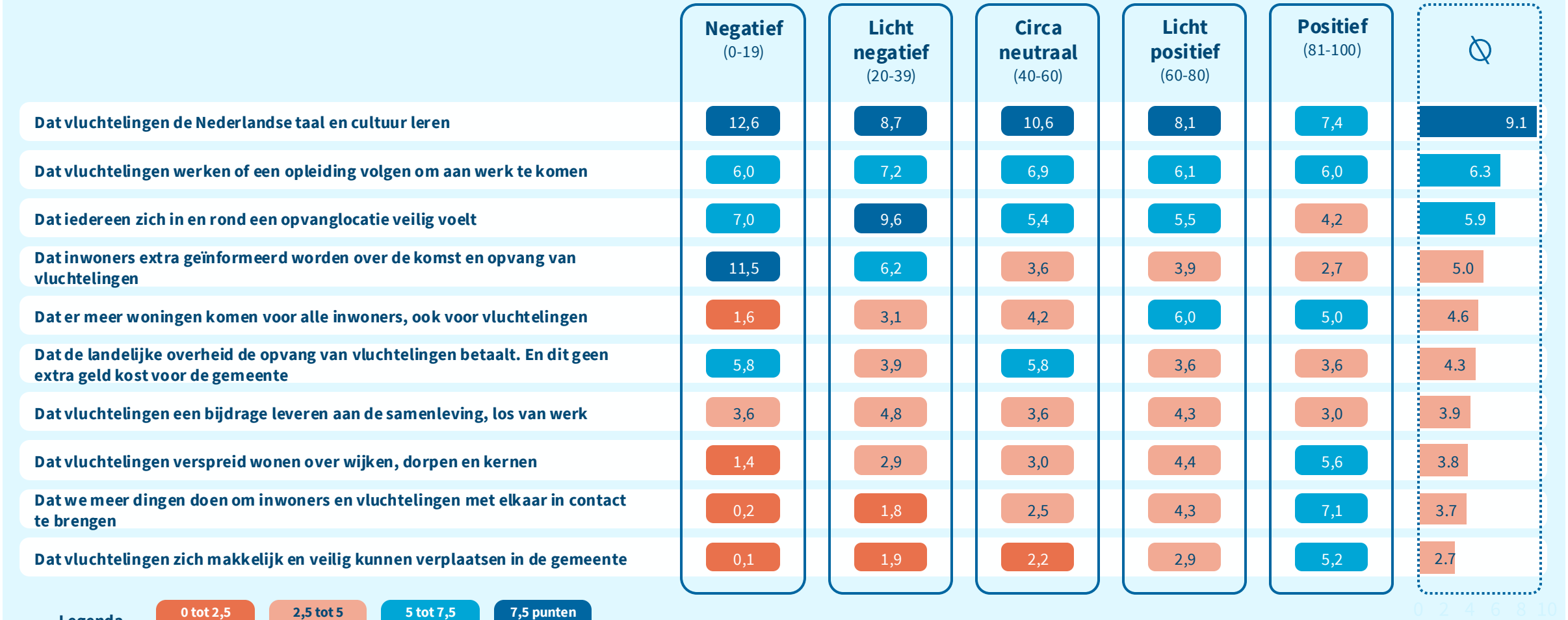
- *Houding*: We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: '*Hoe kijk je aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?*' Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Inwoners van Westervoort denken vaker (licht) positief over vluchtelingen dan de landelijke referentie*: 46% van de inwoners van Westervoort hebben een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen (o.b.v. deelnemers via kaart met code). In eerder landelijk onderzoek* was dit 41% van de deelnemers.
- *Het aandeel inwoners van Westervoort dat (licht) negatief over vluchtelingen denkt is vergelijkbaar met de landelijke referentie*: 40% in Westervoort, ten opzichte van 39% landelijk.
- *Houding als belangrijkste voorspellende kenmerk*: inwoners stellen verschillende prioriteiten op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Hun antwoord op deze houding-vraag blijkt het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Aanvullende analyses laten zien dat andere kenmerken van inwoners (zoals leeftijd, gender en opleiding) geen substantiële voorspellende waarde hebben. Deze laten we verder niet zien.

*Bron: Cordaid 2023

Figuur 21. Prioritering van doelen naar houding tegenover vluchtelingen

Totaal Westervoort (n= 337)

Kaart met code

Ongeacht hun houding ten aanzien van vluchtelingen geven inwoners prioriteit aan dezelfde drie doelen. Dit wijst op een gedeelde basis voor ‘het hoe samen verder’

Kaart met code

Inzicht in de prioriteiten van inwoners met een verschillende houding ten aanzien van vluchtelingen

Duiding bij Figuur 21 (vorige slide)

- *Houding als voorspeller*: Statistische analyse laat zien dat het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ (op een schaal 0/negatief tot 100/positief) de belangrijkste voorspeller is van verschillen tussen inwoners in hun prioritering van de tien doelen. Andere kenmerken, zoals leeftijd, gender en opleidingstype, leverden geen substantiële verschillen op in prioritering. Maar hoewel het kenmerk ‘houding’ de belangrijkste verschillen laat zien tussen inwoners, bestaat over de hoogste prioriteiten eensgezindheid.

- *Gedeelde basis – Veilig op weg naar zelfstandigheid*: De opties ‘Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren’, ‘Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen’ en ‘Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt’ krijgen van alle inwoners (hoge) prioriteit, ongeacht of ze een negatieve, neutrale of positieve houding ten aanzien van vluchtelingen hebben. Dat betekent dat er een brede **gedeelde basis** is in ‘het hoe’ van samenleven met vluchtelingen. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde. Daarnaast moet de opvang van vluchtelingen gericht zijn op zo snel mogelijk zelfstandig mee kunnen draaien en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk gaan. inwoners hebben wel andere motivaties hiervoor en andere verwachtingen over de verantwoordelijkheid hiervoor. Dit werken we hierna nader uit.

- *Verschillen (1) – Extra informeren:* Op twee doelen zien we een duidelijk andere prioritering (puntenverdeling) tussen inwoners met een positieve en negatieve houding. De eerste is ‘Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (11,5 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (2,7 punten). Het ‘waarom’ achter dit verschil is genuanceerd en werken we uit op de slide die we wijden aan deze optie (*Zie de uitwerking per optie*).

- *Verschillen (2) – Meer woningen*: Een tweede verschil betreft de optie ‘Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen’. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft (1,6 punten). inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen, vooral jongeren. inwoners met een positieve houding vinden dat er een ‘eerlijke’ verdeling gemaakt mag worden.

- *Gradaties en tussenposities*: Voor bijna alle opties lopen de punten van links naar rechts geleidelijk op dan wel af. Dit wijst op een spectrum van meningen, met gradaties en tussenposities. Hoewel we soms spreken in termen van de ‘positieve groep’ of de ‘negatieve groep’ is het belangrijk om in gedachten te houden dat er veel variatie zit *binnen* de groepen en veel overlap *tussen* de groepen. Anders gezegd, de verschillen in houding zijn kenmerkend voor opvattingen en prioriteiten, maar niet stereotypisch. Ter illustratie, we zien in de groep mensen met een negatieve houding als meest voorkomende opvatting dat (autochtone) inwoners voorrang zouden moeten hebben bij woningen. Maar in deze groep zijn ook inwoners die voor gelijke behandeling zijn. En vice versa zien we in de groep mensen met een positieve houding ook inwoners die vinden dat autochtone Nederlanders voorrang zouden moeten hebben bij een woning, hoewel dat niet de kenmerkende houding in die groep is. Dit zien we bij alle opties. Met citaten van deelnemers brengen we deelperspectieven in kaart.

- *Profielen van de groepen inwoners & Uitwerking per optie*: Hoe kunnen we de voorkeuren van mensen met verschillende houding verder duiden? Op de volgende slide’s werken we drie houdingsprofielen verder uit: de groep met een negatieve houding ten aanzien van vluchtelingen, die met een neutrale houding en die met een positieve houding. Dat werken we nog verder uit door daarna voor elk van de tien opties (beleidsdoelen) verschillen en deelperspectieven te laten zien tussen deze drie houdingsprofielen.

Profielen van drie groepen

- **Inwoners met een negatieve houding tegenover vluchtelingen**
- **Inwoners met een circa neutrale houding**
- **Inwoners met een positieve houding**

Voor de uitwerking van deze profielen is ervoor gekozen om drie groepen uit te werken: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding. Zowel de prioriteringen (puntenverdelingen) als motivaties laten zien dat inwoners met een *licht* negatieve houding zowel overeenkomsten vertonen met de negatieve groep als de circa neutrale groep. De inwoners met een *licht* positieve houding vertonen juist overeenkomsten met zowel de circa neutrale groep en de positieve groep. In algemene zin is er sprake van een spectrum aan waarden, zorgen en voorkeuren dat gradueel overloopt van de negatieve groep naar de positieve groep.

De groep inwoners met een negatieve houding is divers: van weerstand tegen elke vorm van opvang tot bereidheid om mee te denken

Kaart met code

Prioriteiten van de groep met een negatieve houding

(0-19)

Taal en cultuur	12,6
Werk of opleiding	6,0
Veiligheid	7,0
Extra informatie	11,5
Meer woningen	1,6
Bekostiging	5,8
Vrijwillige bijdrage	3,6
Verspreid wonen	1,4
Meer contact	0,2
Veilig verplaatsen	0,1

Profiel: inwoners met een negatieve houding tegenover vluchtelingen

- In Westervoort heeft ongeveer 26% van de inwoners een negatieve houding tegenover vluchtelingen, dat is meer dan landelijk gemiddeld. Deze groep is heterogeen: op basis van de motivaties zien we meerdere (deel)perspectieven op het thema.
  - Een eerste perspectief zien we bij inwoners die de raadpleging hebben voltooid, maar niet inhoudelijk mee hebben willen denken over het onderwerp ‘samenleven met vluchtelingen’. Zij geven veelal aan dat zij geen enkele vorm van opvang willen. Zij doen niet mee met het inhoudelijke deel van de raadpleging omdat zij weinig vertrouwen hebben dat hun deelname invloed heeft op het besluit van de gemeente.
  - Een tweede perspectief is een groep die geen enkele vorm van opvang wil, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Zij zijn vaak uitgesproken tegen opvang en voor remigratie.
  - Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen vluchtelingen (zoals mensen uit oorlogsgebieden). Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken ‘als het dan toch moet’ of mee te denken hoe het beter kan vanuit bepaalde sterk gevoelde zorgen.
- Er bestaan nuanceverschillen in de puntenverdeling tussen deze deelperspectieven, maar vooral overeenkomsten. Deze inwoners geven drie opties (taal en cultuur, veiligheid en extra informatie) *hoge* prioriteit (meer dan 7,5 punten). Vier opties (meer woningen, verspreid wonen, meer contact, veilig verplaatsen) krijgen *lage* prioriteit (minder dan 2,5 punten). De optie ‘taal en cultuur’ krijgt niet alleen hoge prioriteit, maar zelfs meer dan tien punten (12,6). Dat geeft typisch aan dat de optie principieel van aard is voor deze groep inwoners. Het gaat dan vooral om de cultuur, in het bijzonder aanpassing aan de Nederlandse normen en waarden.
- In de opties die de meeste punten krijgen vertoont deze groep inwoners met een negatieve houding sterke gelijkenissen met de andere inwoners van Westervoort. Alle groepen geven namelijk prioriteit aan de opties ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’ (meer dan 5 punten). Dat betekent dat er een gedeelde basis is in ‘het hoe’ van samenleven, ongeacht de houding tegenover vluchtelingen.
- Naast de gedeelde basis plaatst deze groep inwoners met een negatieve houding een duidelijk accent op de optie ’extra geïnformeerd worden’. Dit beleidsdoel krijgt hoge prioriteit (11,5 punten). Een ander accent, maar juist omdat er weinig prioriteit aan gegeven wordt, is ‘meer woningen’. Deelnemers in deze groep vinden het bouwen van meer woningen zeer belangrijk, maar vinden dat (autochtone) inwoners voorrang verdienen bij de toegang tot de bestaande (sociale huur)woningvoorraad.
- De deelperspectieven wijzen op een handelingsperspectief: wees bewust van de verschillen binnen deze groep, een deel van deze groep staat open om met de gemeente het gesprek aan te gaan.

Inwoners met een circa neutrale houding benadrukken relatief vaak dat samenleven een verantwoordelijkheid van twee kanten is

Kaart met code

Profiel: inwoners met een circa neutrale houding tegenover vluchtelingen

- In Westervoort heeft ongeveer 15% van de inwoners een om en nabij neutrale houding tegenover vluchtelingen. Dat is minder dan landelijk gemiddeld. De (deel)perspectieven in deze middengroep zijn divers.
  - Sommige inwoners in deze groep leunen naar een iets meer negatieve houding en gebruiken vergelijkbare argumenten als inwoners uit die groep (zie de uitwerking van de negatieve groep). Echter, het deelperspectief uit die groep dat er geen enkele vorm van vluchtelingenopvang zou mogen zijn is vrijwel afwezig in deze groep. De inwoners in deze circa neutrale groep benoemen bepaalde zorgen en willen daarover meedenken met de gemeente.
  - Andere inwoners in deze groep neigen naar een wat meer positieve houding en gebruiken vergelijkbare argumenten als de positieve groep (zie volgende slide). Hier is echter het 'humanitaire' perspectief (opvang van alle vluchtelingen is een morele plicht) veel zeldzamer. In de positieve groep zien we dat perspectief nadrukkelijk wel.
  - In deze groep komt een derde, meer karakteriserend deelperspectief relatief vaak terug. Veel inwoners benoemen het 'tweerichtingsverkeer' van het samenleven van (autochtone) inwoners en vluchtelingen. Veel inwoners zien dit als een wederzijdse verantwoordelijkheid. Zo vinden zij bijvoorbeeld dat (autochtone) inwoners een verantwoordelijkheid hebben om contact te maken met vluchtelingen. Vice versa moeten vluchtelingen ook hun best daarvoor doen. inwoners hebben een verantwoordelijkheid om een veilige situatie voor vluchtelingen te creëren en behouden, en vluchtelingen hebben die verantwoordelijkheid ook. We zien ook de tweezijdigheid dat met rechten (op opvang, op faciliteiten) ook plichten komen.

- De prioritering van opties door inwoners in deze groep bevindt zich – een uitzondering daargelaten – halfweg het spectrum van de positieve groep en de negatieve groep. Zij geven net als alle inwoners (hoge) prioriteit aan de drie opties 'taal en cultuur', 'werk of opleiding' en 'veiligheid'. De optie 'bekostiging door de landelijke overheid' krijgt prioriteit, omdat veel inwoners in deze groep vinden dat beleid ook door de landelijke overheid wordt gemaakt. Verder leggen inwoners in deze groep geen uitgesproken accenten.

Prioriteiten van de groep met een neutrale houding
(40-60)

Taal en cultuur	10,6
Werk of opleiding	6,9
Veiligheid	5,4
Extra informatie	3,6
Meer woningen	4,2
Bekostiging	5,8
Vrijwillige bijdrage	3,6
Verspreid wonen	3,0
Meer contact	2,5
Veilig verplaatsen	2,2

Een deel van de inwoners met een positieve houding redeneert vooral vanuit humanitaire gronden, een ander deel maakt meer voorbehouden en heeft verwachtingen

Kaart met code

Profiel: inwoners met een positieve houding tegenover vluchtelingen

Prioriteiten van de groep met een positieve houding
(81-100)

Taal en cultuur	7,4
Werk of opleiding	6,0
Veiligheid	4,2
Extra informatie	2,7
Meer woningen	5,0
Bekostiging	3,6
Vrijwillige bijdrage	3,0
Verspreid wonen	5,6
Meer contact	7,1
Veilig verplaatsen	5,2

- In Westervoort heeft ongeveer 15% van de inwoners een positieve houding tegenover vluchtelingen. Dat is vergelijkbaar met landelijk gemiddeld. Ook binnen deze groep zien we twee deelperspectieven:
  - Een groep inwoners redeneert veelal vanuit morele, humanitaire gronden. Zij zeggen bijvoorbeeld dat het een plicht is om mensen in nood op te vangen. Zij maken zelden onderscheid tussen de opvang van verschillende soorten vluchtelingen: niemand kiest er immers vrijwillig voor om op de vlucht te gaan. In hun motivaties kiezen zij vaak het perspectief van de vluchteling. Hun argumenten benadrukken vaak de positieve effecten voor de vluchteling.
  - Een andere groep inwoners staat positief tegenover vluchtelingen, maar maakt meer voorbehouden bij opvang en samenleven. Zo zijn er inwoners die een onderscheid maken tussen economische vluchtelingen en oorlogsvluchtelingen, waarbij de laatste groep wel opvang verdient en de eerste niet. Deze inwoners stellen ook vaker expliciete verwachtingen aan de inzet van vluchtelingen om te integreren. Deze inwoners kiezen vaker het perspectief van andere groepen (autochtone) inwoners en/of de samenleving als geheel. Zij redeneren minder vanuit de vluchteling. Zo kan het leren van taal en cultuur een verstandig idee zijn omdat dat mogelijk weerstand bij kritische inwoners weghaalt.
- Van alle inwoners verdelen deze inwoners met een positieve houding hun punten het meest gelijkmatig over de opties. Geen enkele optie krijgt hoge prioriteit (meer dan 7,5 punten) en geen enkele optie krijgt lage prioriteit (minder dan 2,5 punten). Oftewel, zij vinden dat alle tien doelen in deze PWE-raadpleging relevantie hebben voor het beantwoorden van de vraag over het samenleven met vluchtelingen. Het is te karakteriseren als een meer gematigde groep. Zij prioriteren echter – net als alle inwoners van Westervoort – de drie opties ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’.
- Andere, kenmerkende prioriteiten zijn de optie dat er meer woningen komen voor inwoners, waaronder ook voor vluchtelingen (5,0 punten). Ook geven zij prioriteit aan de optie meer contact tussen inwoners en vluchtelingen (7,1 punten). Deze groep vindt contact belangrijk – ook de circa neutrale groep vindt dat overigens – en geeft veel punten vanuit hun observatie dat contact niet zomaar tot stand komt. Ook de optie ‘verspreid wonen’ krijgt aanmerkelijk meer prioriteit dan de groep met een negatieve houding (5,6 punten versus 1,4 punten).
- Dit wijst op een duidelijk beeld van samenleven in deze groep: de meeste positieve inwoners vinden het verstandig vluchtelingen te verspreiden over wijken en veel contact te faciliteren met als doel hun integratie te bevorderen. Wonen dichtbij (autochtone) inwoners helpt ze laagdrempelig hun buren te leren kennen, een netwerk op te bouwen, en betrokken te raken (en zichzelf te betrekken) in het maatschappelijke leven.

Uitwerking van de tien opties uit de raadpleging

- **Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren**
- **Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen**
- **Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt**
- **Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen**
- **Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen**
- **Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente**
- **Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk**
- **Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen**
- **Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen**
- **Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente**

De volgende analyses zijn gebaseerd op motivaties van deelnemers uit de open raadpleging en de kaart-met-code-raadpleging. De scores per doel zijn de gemiddelden uit de kaart-met-code-raadpleging. Om eerder genoemde redenen is ook hier gekozen voor de uitwerking van de motivaties van drie groepen: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding.

Alle inwoners vinden het belangrijk dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren om te integreren, maar wel met andere motivaties

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

- Veel inwoners met een **negatieve** houding vinden dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur moeten leren omdat het respectvol is naar de Nederlandse samenleving. Zij noemen vaak het leren kennen van onze normen en waarden. Het hoge aantal punten (meer dan 10) geeft aan dat het voor veel inwoners om een principekwestie gaat. Sommige deelnemers zien het als verspilde moeite om vluchtelingen de normen en waarden aan te leren, want zij verwachten dat vluchtelingen teruggaan naar hun herkomstland.

- Ook inwoners met een **circa neutrale** houding vinden dat het leren (kennen) van de Nederlandse taal en cultuur essentieel is voor een goede inburgering. Er ligt wat meer nadruk op het leren van de taal (anders geen werk, geen onderdeel van de samenleving) en iets minder op het begrijpen van Nederlandse normen en waarden.

- inwoners met een **positieve** houding kiezen vaker het perspectief van de vluchtelingen. Zij benoemen bijvoorbeeld dat het hen helpt om mee te komen in de maatschappij, en dat het moeilijk kan zijn om een nieuwe taal te leren. Ook benoemen ze dat een gedeelde taal nodig is om elkaar te kunnen begrijpen wat angst en conflicten kan verminderen.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
12,6	8,7	10,6	8,1	7,4	9,1

Vluchtelingen komen in Nederland dus wordt er verwacht dat zij de Nederlandse cultuur kennen, begrijpen en proberen deze steeds meer in hun cultuur te integreren. Ik sta open om kennis te nemen van nieuwe culturen en daarvan de positieve aspecten over te nemen, maar ik sta niet open om mijn cultuur volledig op te geven ten koste van een andere.

Wil je kunnen werken en deelnemen aan de Nederlandse wereld, is dit een noodzakelijke voorwaarde. Helaas heeft niet iedereen een taalknobbel. (…) Bedenk eens hoe moeilijk het voor ons is om Arabisch te leren!

Participerenis de key om samen te kunnen leven, anders ontstaat er een kloof en onbegrip. Waarom krijgen zij alles toegeschoven, wat ons bakken met geld kost, terwijl ze jarenlang thuis op de bank kunnen zitten? Die mensen vervelend zich op den duur dood, ik ben er van overtuigd dat de mens in de kern altijd zichzelf nuttig wil maken. Ik vind het dan ook heel erg belangrijk dat zij leren integreren in onze samenleving (en wij hen daarbij ondersteunen!), en dat kan alleen als je de Nederlandse taal en cultuur kent.

Ongeacht houding zijn inwoners het erover eens dat het belangrijk is dat vluchtelingen aan het werk gaan en/of een opleiding volgen

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat als vluchtelingen mogen blijven ze net als anderen moeten werken voor hun geld. Zo dragen ze ook (financieel) bij aan de maatschappij. Veel deelnemers vinden het belangrijk dat vluchtelingen geen geld kosten voor de maatschappij en hebben het gevoel dat vluchtelingen voorzieningen 'krijgen' waar anderen hard voor moeten werken. Dit gevoel van een voorkeursbehandeling leidt tot gevoelens van onrechtvaardigheid.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep.
- inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als vluchtelingen kunnen werken en/of een opleiding volgen, ze een zinvolle invulling van de dag hebben die tevens perspectief biedt. Dit zorgt voor zelfvertrouwen, een gevoel van eigenwaarde, en bevordert hun zelfstandigheid. Daarnaast is werken de beste manier om de taal te leren. Ook is het een manier voor iedereen om een steentje bij te dragen. Enkele deelnemers zeggen dat de arbeidskrachten van harte welkom zijn.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
6,0	7,2	6,9	6,1	6,0	6,3

Omdat dit allemaal betaald wordt door de staat. Laat hun het net zo betalen, zoals ik het ook moet betalen voor mijn kinderen. De verhouding is scheef en weg.

Deelname aan het economisch verkeer. Zichzelf kunnen bedruipen. Gevoel om onderdeel van de maatschappij uit te maken

Ledigheid is des duivels. Alles gratis krijgen levert afgunst van de Nederlander op. Werken draagt bij tot integratie.

Dat spreekt voor zich. Het mag geen belasting zijn voor de rest. Daarvoor zijn het er teveel, helaas moet je dan zo gaan kijken.

Ook dit leidt tot een snellere integratie en vermindert het beeld dat wij alles voor hen moeten betalen en zij alleen maar hun hand op hoeven te houden

Ieder mens wil graag zijn / haar talenten gebruiken en waardering ontvangen

Voor alle inwoners is veiligheid belangrijk. Goed gedrag van vluchtelingen is een duidelijke verwachting – en voor sommige inwoners een voorwaarde

Kaart met code | Open raadpleging

Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt

- Bij inwoners met een **negatieve** houding gaat het relatief vaak – maar niet uitsluitend – over veiligheid van omwonenden. Meerdere deelnemers zeggen dat er consequenties moeten zijn bij wangedrag, zoals terugkeer naar het land van herkomst. Daarnaast maken inwoners zich zorgen om de veiligheid van kinderen, vrouwen en ouderen. Een deel meent dat ze liever helemaal geen opvang willen bieden aan vluchtelingen.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding komt wederzijdse verantwoordelijkheid vaak terug. Veiligheid moet een zekerheid zijn, een basisvoorziening, voor iedereen. Vluchtelingen zijn niet voor niets gevlucht. Maar er wordt ook van ze verwacht dat ze Nederland niet onveilig maken.
- Ook inwoners met een **positieve** houding vinden veiligheid voor iedereen (vluchtelingen en inwoners) belangrijk. Zij verwijzen vaak naar 'het hoe': zorg bijvoorbeeld voor contact met vluchtelingen, maak ze wegwijs, en zorg dat zij zich gehoord voelen. Daarnaast is er te veel desinformatie en foutieve aannames over vluchtelingen als misdadigers. Betere informatie draagt bij aan veiligheid. Ook in deze groep zijn er inwoners die benoemen dat wangedrag consequenties moet hebben – dit is een vrij algemene sensitiviteit.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
7,0	9,6	5,4	5,5	4,2	5,9

We weten niets van de achtergrond van de mensen die hier asiel zoeken. Wat zij vertellen is heel moeilijk te verifiëren. Er kunnen criminelen tussen zitten of mensen die extreme gedachten hebben. Daarnaast kunnen bepaalde normen en waarden die in bepaalde culturen in stand gehouden worden onze vrijheden, waarvoor we in Europa voor eeuwen hebben gevochten, in gevaar brengen. Een voorbeeld: homoseksuelen of moderne vrouwen moeten veilig in en rond deze locaties zijn. Dit zijn geen voorbeelden gebaseerd op vooroordelen of stereotypen maar realiteit. Burgers kunnen zich veilig voelen alleen als zij zien dat mensen die onze regels niet respecteren of de fundamentele waarden van onze maatschappij niet herkennen, naar hun land van herkomst (of land waaruit ze Europa binnen zijn gekomen) teruggestuurd worden.

vluchtelingen willen zich ook veilig voelen anders waren ze niet gevlucht, er mag dus ook van hen verwacht worden dat onze omgeving niet onveilig gaan maken

Ermoet goede controle zijn. Gaan mensen de fout in, dan direct optreden. Betreft het een nieuwkomer, dan misschien verplaatsen naar een andere opvanglocatie met waarschuwing. of wanneer de 'misdaad' te ernstig is helaas toch uitzetting. Dit geeft zo vaak onrust en daarmee onvrede en weerstand bij de plaatselijke bevolking is gebleken.

Dit zorgt ervoor dat alle neuzen de zelfde kant op staan en polarisatie de kop indrukt

Meer informeren is niet altijd beter of nodig, maar veel inwoners vinden dat het helpt voor de beeldvorming en hun vertrouwen in de overheid

Kaart met code | Open raadpleging

Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen

- inwoners met een **negatieve** houding geven hoge prioriteit aan dit thema. Binnen deze groep is echter een duidelijk verschil in perspectieven te zien. Diverse deelnemers geven weinig tot geen punten, vanuit de positie dat ze geen vluchtelingen willen dus ook niet (extra) geïnformeerd hoeven worden. Een kleine groep geeft veel punten en zegt dit als kans te zien om te protesteren en plannen tegen te houden. Een grotere groep geeft aan dat de informatievoorziening zoals nu tekortschiet: informatie komt te laat, er wordt niet echt geluisterd, mensen zijn verrast. Dit voedt het idee dat de gemeente het besluit doordrukt.
- inwoners met een **circa neutrale** houding gebruiken argumenten uit de (licht) positieve en (licht) negatieve groepen.
- inwoners met een **positieve** houding vinden informeren belangrijk om angst weg te nemen en draagvlak te creëren. Maar *extra* informeren is voor veel inwoners niet nodig. Meerdere inwoners zeggen dat het allemaal niet groter gemaakt moet worden dan het is. De huidige hoeveelheid informatie die wordt gegeven is voldoende.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
11,5	6,2	3,6	3,9	2,7	5,0

De communicatie over dit onderwerp aan de bewoners van Westervoort is slecht geweest. Er zijn vluchtelingen gehuisvest aan de rand van Duiven op het industrieterrein,5 minuten loopafstand van de bebouwde kom van Westervoort, maar 20 minuten van de bebouwde kom van Duiven.

Normale informatie is m.i. voldoende. Overdreven aandacht of geen aandacht leidt tot een onveilig gevoel.

Als de buurt betrokken worden bij de opvang (kleinschalig) kan dat heel positief werken voor zowel de buurt als de vluchtelingen.Eigen ervaring. Als mensen een 'gezicht' bij een vluchteling /buurtbewoner hebben, is contact makkelijker

Dat is een eerste vereiste om te inwoners niet tegen je in het harnas te jagen. Geef de inwoners inspraak en laat ze mee beslissen. In de gemeents waar dit niet of te laat is gebeurd escaleerde dit, terwijl er ook goede voorbeelden zijn van gemeenten waar dit probleemloos is gelukt.

Alle inwoners vinden dat er meer woningen moeten komen. Het verschil in prioriteit (punten) is een verschil in mening over de verdeling van bestaande woningen

Kaart met code

Open raadpleging

Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen

- Zo goed als alle inwoners met een **negatieve** houding vinden dat er meer woningen moeten komen. Maar veel inwoners in deze groep zijn het oneens met het deel achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’) en geven daarom weinig punten. Een veel terugkomende positie is dat autochtone Nederlanders, en dan vooral jongeren, voorrang moeten hebben bij het verdelen van bestaande (sociale huur)woningen.

- Ook inwoners met een **circa neutrale** houding vinden dat er meer woningen moeten komen in Nederland. Wat betreft de verdeling zien we hier relatief vaak dat vluchtelingen (in dit geval: statushouders) en inwoners gelijk behandeld moeten worden. Statushouders zouden dus op dezelfde wachtlijst moeten komen als autochtone inwoners. Geen voorrang, ook geen achterstelling.

- Veel inwoners met een **positieve** houding vinden dat er meer woningen moeten komen voor alle inwoners, ook vluchtelingen. Zij noemen vaak expliciet het recht op een zelfstandige woning als veilige plek. Dit is een basisbehoefte. Deze inwoners stellen relatief vaak dat er een ‘eerlijke’ verdeling moet zijn tussen inwoners en vluchtelingen, hoewel niet duidelijk is wat ‘eerlijk’ is. Vergeleken met de andere posities suggereert dit wel dat er een bepaalde, onderbouwde verdeling mag zijn.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
1,6	3,1	4,2	6,0	5,0	4,6

Nee niet óók voor vluchtelingen. Gewoon voor de inwoners die er nu al zijn. Mijn kinderen kunnen geen woning krijgen. Ik was ooit ook op de vlucht voor huiselijk geweld. Denk maar niet dat er voor mij en mijn kinderen een huis was. Mag fijn particulier huren a 1000 per maand wat ik uiteraard niet kan betalen. Met alle gevolgen van dien

Vluchtelingen dienen geen voorrang te krijgen op Nederlanders, ben een voorstander van gelijke verdeling!

Tja, lastig! Ik vind dat de opvang van eigen jongeren voorgaat. Ook doorstromen van ouderen naar (betaalbare) appartementen zou een idee kunnen zijn. Zo komt er meer doorgang (…)

Om draagvlak te houden voor de opvang van vluchtelingen is het belangrijk dat de eigen inwoners niet achtergesteld worden t.o.v. de vluchtelingen

Is dat niet voor iedereen (vluchteling of niet) een tegemoetkoming aan een sociale grondrecht?

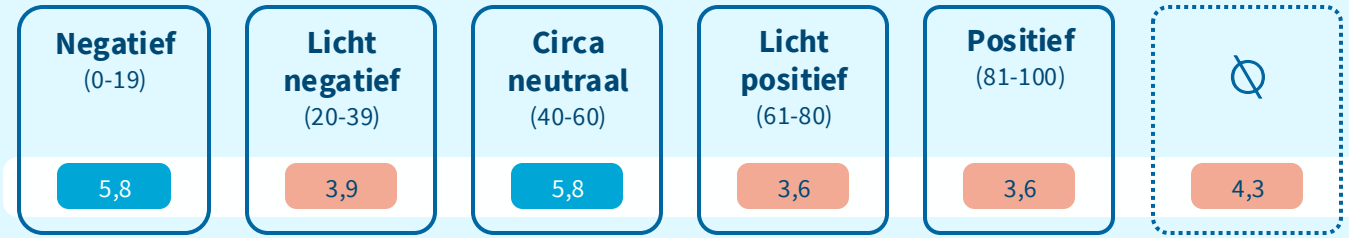
[Vluchtelingen] hebben doorgaans geen mogelijkheid om zelf aan huisvesting te komen, staan niet al jaren in een gemeente ingeschreven, hebben geen familie/vriendennetwerk om aan een woning te komen. Zeer ernstig dat de gemeenten niet meer aan een x aantal woningen voor vluchtelingen zou hoeven te voldoen

De prioritering van deze optie over bekostiging verschilt relatief weinig tussen de groepen: linksom of rechtsom is het belastinggeld

Kaart met code | Open raadpleging

Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente

- Meerdere inwoners met een **negatieve** houding zijn tegen beide vormen van bekostigen, omdat ze geen vluchtelingen willen opvangen. Relatief veel inwoners in deze groep zijn van mening dat de landelijke overheid opvang hoort te betalen, omdat gemeenten al te veel op hun bord hebben. De kosten voor opvang mogen niet ten koste gaan van inwoners in de gemeente. Zij wijzen ook relatief vaak op tekorten in de gemeentebegroting. Een deel van de inwoners geeft aan dat het niet uitmaakt wie betaalt, omdat het uiteindelijk toch met belastinggeld wordt bekostigd.
- Ook meerdere inwoners met een **circa neutrale** houding zeggen dat het uiteindelijk allemaal belastinggeld is. Zij wijzen relatief vaak naar de landelijke overheid, omdat deze ook het beleid maakt.
- Veel inwoners met een **positieve** houding stellen eveneens dat bekostiging via de landelijke of de gemeentelijk overheid niet veel uitmaakt. Meerdere deelnemers in deze groep wijzen toch naar de landelijke overheid, maar minder vanuit de plicht van het Rijk als beleidsmaker en vaker vanuit de redenering van solidariteit tussen gemeenten en inwoners van Nederland.

Belastinggeld is belastinggeld

Links of rechtsom betalen of via de gemeente of via de overheid

Opvang van vluchtelingen is geen lokaal thema, dit moet landelijk bekostigd worden

Beter even een totale vluchtelingenstop . De spreidingswet gaat immers niet door. In mijn ogen is de opvang veeeeeeeel te duur en de gemeente Westervoort heeft sowieso al geen 'cent te makken'. Dus de gemeente aub geen geld over de balk smijten en en vervolgens de OZB maar weer eens verhogen.

Natuurlijk moet de Overheid dat regelen, gemeenten alleen kunnen dat niet... En dat regelt de Overheid meestal ook natuurlijk, want pas als de Overheid betaald, willen gemeenten vluchtelingen opvangen... voor veel gemeente is dat een reden om daarom vluchtelingen op te vangen...

Westervoortis een kleine gemeente en heeft veel moeite haar begroting rond te krijgen. Veel gemeentelijk geld voor de opvang reserveren, brengt veel weerstand in de Westervoortse bevolking

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren zien de meeste inwoners als wenselijk. Er is een duidelijk verschil tussen inwoners of het adagium ‘voor wat hoort wat’ geldt

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk

- Een eerste subgroep inwoners met een **negatieve** houding wil principieel geen enkele vorm van opvang en geeft weinig tot geen punten aan deze optie. Een andere groep inwoners staat (deels) open voor (tijdelijke) opvang. Deze groep vindt een bijdrage direct heel belangrijk en geeft vaak hoge prioriteit. Ze verwachten dat vluchtelingen een bijdrage leveren tegenover het onderdak en de faciliteiten die zij ontvangen. Deze ’voor wat hoort wat’ is niet geheel vrijblijvend. Meerdere inwoners in deze groep hebben het beeld dat vluchtelingen veel krijgen en er weinig voor te hoeven doen.
- Onder de inwoners met een **circa neutrale** houding zeggen veel deelnemers – net als in de negatieve groep – dat ‘voor niets de zon op gaat’. Hier zien we echter ook dat een vrijwillige bijdrage vrijwillig moet blijven. Meerdere inwoners benoemen de positieve effecten van een dagbesteding voor vluchtelingen.
- inwoners met een **positieve** houding benadrukken de positieve effecten van vrijwilligerswerk voor vluchtelingen, met name hun persoonlijke mentale welzijn en hun integratie en acceptatie in de maatschappij. Het ‘voor wat hoort wat’-sentiment is afwezig. Enkele inwoners benoemen dat ook dat niet alle (autochtone) inwoners van de gemeente een vrijwillige bijdrage leveren.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
3,6	4,8	3,6	4,3	3,0	3,9

Omdat ik vind dat zij moeten werken. Er is werk zat. En ze hoeven echt niet het moeilijkste werk te doen maar wel gewoon 40 uur.

Zo gaan vluchtelingen zich niet vervelen en rondhangen of het criminele circuit in. Zo kunnen ze onze samenleving ook helpen."

Dit komt hun integratie ten goede en bevordert het contact met dorps-stadsgenoten om hen heen. Opleiding, werk en taal zijn hierin belangrijker

Ik gun de vluchtelingen die er nu zijn dat ze geaccepteerd worden en worden gezien als mens. Dat ik tegen de komst van vluchtelingen ben is puur omdat we vol zitten

Er mag iets worden terugverwacht van vluchtelingen

Als een vluchteling daar zin in heeft lijkt het me logisch om hem niet tegen te houden. Het lijkt me goed voor de integratie

Laat de echte vluchtelingen eerst maar eens tot rust komen

Zinvol bezig zijn voor eigenwaarde

De meeste positieve inwoners zien verspreid wonen als wenselijk voor de integratie. Veel negatieve inwoners zien centrale locaties als veiliger

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen

- inwoners met een **negatieve** houding geven vaak aan dat een centrale opvanglocatie veiliger is, omdat daar meer controle mogelijk is. Ook geven ze vaak als argument dat het efficiënt is om centrale opvang te bieden, want je hebt minder ruimte en begeleiding nodig. Ondanks het lage aantal punten, worden er ook veel argumenten voor spreiding genoemd. Die gaan vaak over het verdelen van de lasten en dat spreiding de integratie bevordert.
- inwoners met een **circa neutrale** hebben het minder vaak over 'veiligheid'. De focus in de argumenten ligt meer op dat spreiding goed is voor de integratie en dat je geen getto wilt creëren. Ook geven inwoners uit deze groep aan dat zolang het nog de bedoeling is dat iemand terugkeert, integratie (en spreiding) niet aan de orde is.
- inwoners met een **positieve** houding refereren vaker dan de andere groepen aan 'saamhorigheid' en 'opgenomen worden', in plaats van dat nieuwkomers moeten 'integreren'. Ook valt op dat wanneer mensen in deze groep weinig punten geven, ze dit koppelen aan het perspectief van de vluchteling: het is juist fijn als zij bij elkaar kunnen wonen.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
1,4	2,9	3,0	4,4	5,6	3,8

Ik vind het beter om ze bij elkaar te houden. Dan heb je er meer zicht op als gemeente en minder overlast in de andere wijken.

beter bij elkaar houden is makkelijk voor hun zelf en voor de samenleving

anders creëer je getto's waar het zooitje wordt. Dit kun je nu ook overal zien

Burgers zijn er op geen enkele wijze bij gebaat als bepaalde groepen geconcentreerd worden. Dan geldt voor vluchtelingen, maar ook voor werklozen, studenten etc. Altijd groepen verspreiden

Als een dorp zelf een groot tekort heeft aan woningen, middelen en mogelijkheden om vluchtelingen op te vangen kunnen we de vluchtelingen niet bieden wat ze nodig hebben en staan burgers minder open voor het opvangen van vluchtelingen

Verspreid wonen verminderd ergernis aan elkaar en het bevordert het samensmelten van culturen.

In het buitenland hokken expat's ook samen in compounds. Vaak ommuurd en beveiligd. Vluchtelingen mogen van mij ook bij elkaar in de buurt wonen.

Veel inwoners delen nut en noodzaak van contact, maar er zijn gevoeligheden en meningsverschillen over ‘het hoe’. Contact mag niet geforceerd worden

Kaart met code | Open raadpleging

Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen

- Meerdere inwoners met een **negatieve** houding zeggen geen behoefte aan contact te hebben en/of geven aan überhaupt geen vluchtelingen te willen opvangen. De meeste inwoners in deze groep vinden echter dat contact wel nuttig is. Maar zij zien het niet als rol van de en contact mag absoluut niet geforceerd worden. Als het ontstaat, dan op andere manieren, bijvoorbeeld via werk of het verenigingsleven. Meerdere deelnemers geven ook aan dat het initiatief in eerste instantie vanuit vluchtelingen moet komen.
- inwoners met een **circa neutrale** houding vinden vaak dat contact belangrijk voor wederzijds begrip en het verkleinen van verschillen. Net als de negatieve groep vinden zij dat de meest geschikte manier is dat contact ontstaat via werk, clubs, etc. En daarvoor is kennis van taal en cultuur een randvoorwaarde. Daarom geven zij meer prioriteit aan andere opties uit de raadpleging.
- inwoners met een **positieve** houding vinden contact zeer belangrijk voor het creëren van wederzijds begrip. Afwezig in deze groep is het argument dat contact via andere routes tot stand komt. Veel van deze inwoners gaan er niet vanuit dat contact vanzelf ontstaat. In deze groep zien we veel concrete suggesties, zoals het matchen van vluchtelingen met inwoners, voor elkaar koken, samen sporten, kennismakingsdagen, inrichten van ontmoetingslocaties, etc

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
0,2	1,8	2,5	4,3	7,1	3,7

Ik heb geen behoefte aan contact met vluchtelingen. Sterker nog ik ben van mening dat een vluchteling ten alle tijden moet nastreven om weer naar zijn eigen land terug te gaan en daar heeft hij mij niet bij nodig

De doelen samen werken, wonen en leren gaf ik al punten. Als die doelen worden bereikt is er vanzelf voldoende contact.

onbekend maakt onbemind, dus elkaar leren kennen

Geen taak voor de overheid imo. Integreren moeten ze zelf doen. Geen kosten aan verspillen

Als mensen elkaar kennen gaan ze elkaar beter begrijpen, en zal er minder wantrouwen zijn

Voor diegene die willen, niks forceren. Denk dat een stukje begeleiding over bepaalde gebruiken wel een goed idee is.

Inwoners ervaren mobiliteit van vluchtelingen niet als urgent probleem. Veel inwoners denken dat dit al goed mogelijk is

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente

- inwoners met een **negatieve** houding zien dit niet als urgent beleidsdoel en geven weinig punten. Zij vinden dat vluchtelingen zich al goed kunnen verplaatsen door de gemeente, bijvoorbeeld omdat er fietspaden zijn of omdat de gemeente klein genoeg is om te kunnen lopen. Er is ook een groep mensen die aangeeft dat ze vinden dat dit niet iets is dat alleen voor vluchtelingen geldt: alle mensen in Nederland moet zich veilig kunnen verplaatsen. Er zijn ook enkele deelnemers die vinden dat asielzoekers zich zo min mogelijk moeten verplaatsen, behalve als ze naar werk gaan.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we ook de motivatie dat vluchtelingen zich al makkelijk kunnen verplaatsen in de gemeente. Diverse deelnemers vinden dat iedereen zich goed moet kunnen verplaatsen, niet alleen vluchtelingen.
- inwoners met een **positieve** houding zien dit als een belangrijk onderdeel van de integratie in Nederland. Om naar werk of opleiding te komen moet een mens zich kunnen verplaatsen. Een randvoorwaarde die deze groep deelnemers stelt is dat vluchtelingen wel goed geïnformeerd moeten worden over de verkeersregels in Nederland, met name op de fiets. En willen die hulp ook bieden.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
0,1	1,9	2,2	2,9	5,2	2,7

Makkelijk en veilig verplaatsen is altijd mogelijk en is ook grotendeels afhankelijk van hun eigen gedrag en aanpassen aan de Nederlandse normen en waarden!

Dat lijkt me logisch natuurlijk, dat geldt voor elke burger in elke gemeenschap

Wie studie, opleiding of werk doet moet er wel kunnen komen. Desnoods op een veilige fiets!

Ik moet ook gewoon een fiets of auto of buskaartje kopen, dus hier absoluut geen geld aan uit geven.

Veiligheid spreekt voor zich. Als de vluchtelingen zich makkelijk kunnen bewegen door de gemeente zullen ze zich sneller thuis voelen

Overige vragen

gemeente Westervoort

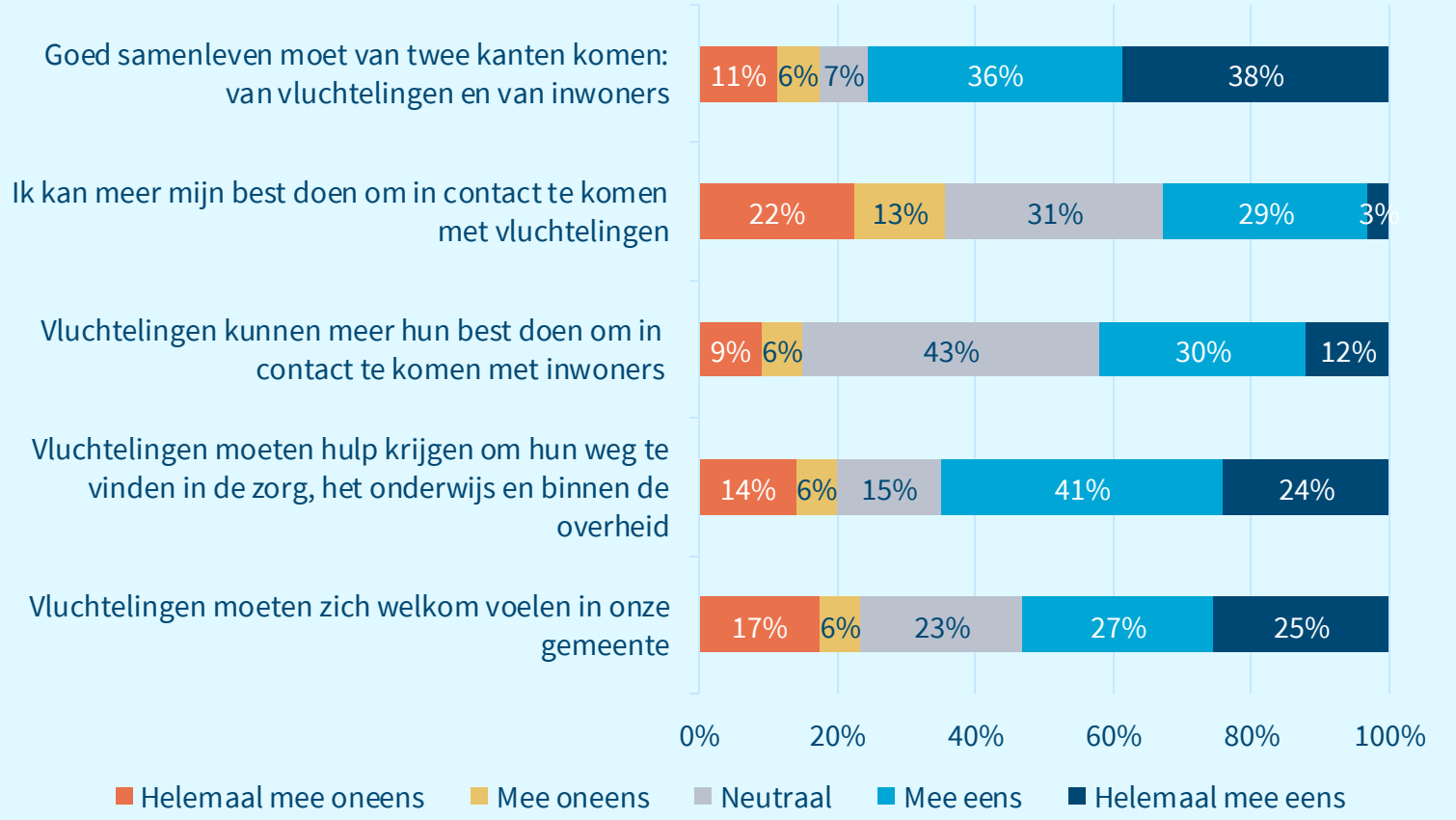
Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Overige stellingen over samenleven in Westervoort

Kaart met code

Figuur 22. Overige stellingen over samenleven met vluchtelingen
Totaal Westervoort (n=337)

74% vindt dat goed samenleven van twee kanten moet komen

Een op de drie inwoners (34%) vindt dat het niet vanuit hun moet komen. Circa 32% ziet ook een rol voor zichzelf

Een meerderheid van inwoners die vindt dat vluchtelingen zich welkom moeten voelen.

*Bron: Cordaid 2023

Over de raadpleging

gemeente Westervoort

Wat vonden inwoners van de raadpleging?

- Deel 1. Over de deelnemers — Wie hebben er meegedaan?
- Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen — Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?
- Deel 3. Overige vragen — Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
- **Deel 4. Over de raadpleging** — Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

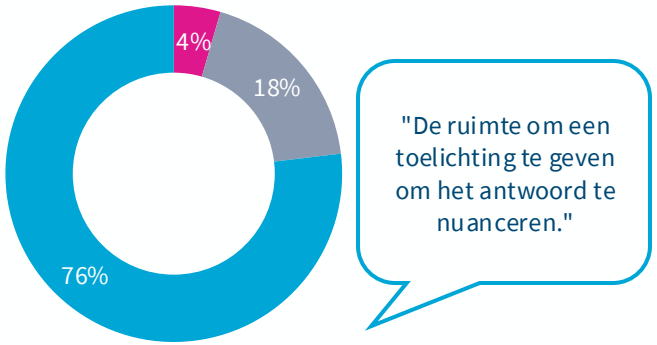
Kaart met code

Toelichting

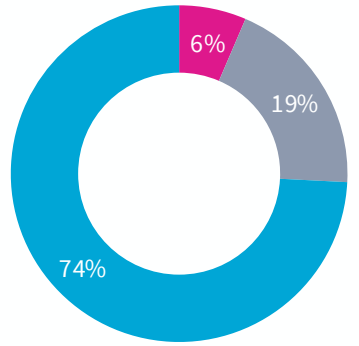
De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van kaart-met-code-deelnemers in de gemeente Westervoort.

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **84%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers die meededen via de kaart met code beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **6,8**. Dit is vergelijkbaar met andere PWE-raadplegingen.
- De meeste deelnemers (**76%**) geven aan er op te vertrouwen dat de raadpleging eerlijk is. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's over dit onderwerp. Deelnemers geven bijv. aan het fijn te vinden dat er ruimte was om hun antwoorden toe te lichten.
- Bijna alle deelnemers (**91%**) vinden de raadpleging makkelijk te begrijpen. Dit is een hoog percentage in vergelijking met andere PWE's over dit onderwerp. Er zijn ook deelnemers die aangeven het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Zij zeggen bijvoorbeeld dat het lastig is de raadpleging online in te vullen, of dat het veel werk is.

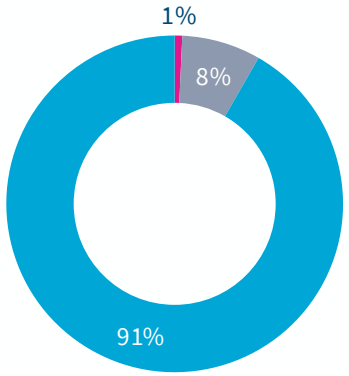
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

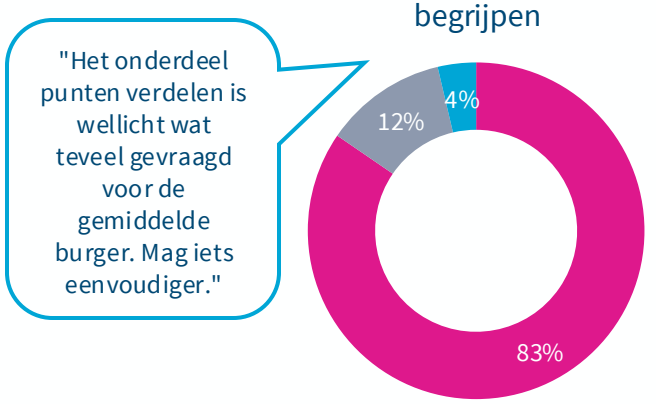
Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

(Helemaal) mee oneens
Neutraal
(Helemaal) mee eens

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

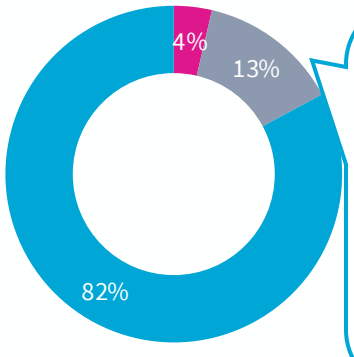
Kaart met code

Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers van de kaart-met-code-raadpleging in de gemeente Westervoort.

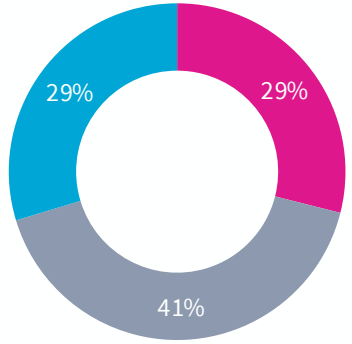
- Het merendeel van de deelnemers (**82%**) geeft aan te vinden dat deze methode vaker moet worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's. Deelnemers zeggen bijvoorbeeld dat ze dit een belangrijk onderwerp vinden, en daar graag hun mening over geven.
- Tussen de **16%** en **29%** van de deelnemers zegt het (helemaal) oneens te zijn met de andere drie stellingen over dat ze iets hebben geleerd over de raadpleging, beslissingen makkelijker kunnen accepteren en vertrouwen in de overheid. Dit is telkens ongeveer dezelfde groep mensen. Zij hebben voor een groot deel al een sterke mening over vluchtelingen, en onderbouwen hun beslissingen bij deze stellingen door te stellen dat ze überhaupt weinig vertrouwen hebben in de beslissingen die de overheid op dit onderwerp neemt.

Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

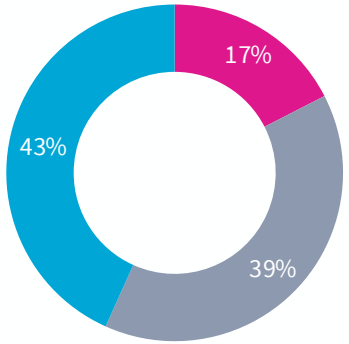

"Ik vind het goed dat er gekeken word naar wat inwoners belangrijk vinden.
Er wordt tegelijkertijd ook voorlichting gegeven over wat de gemeente doet en welke keuzes ze daarin moet maken, dit is heel goed voor de inwoners die hier minder in thuis zijn."

Doordat ik meedoe aan deze raadpleging heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

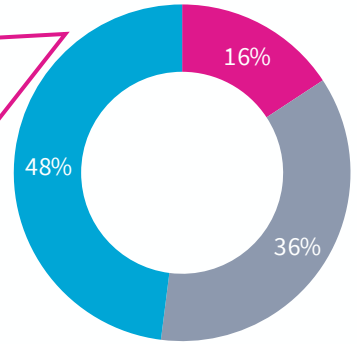

Als veel mensen meedoen aan deze raadpleging, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

"De vraag samenleven met vluchtelingen is te vroeg gesteld. Eerst behoort aan de inwoners gevraagd te worden willen jullie opvang van vluchtelingen/asielzoekers in jullie gemeente en in welke aantallen."

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

(Helemaal) mee oneens
Neutraal
(Helemaal) mee eens

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

Open raadpleging

Toelichting

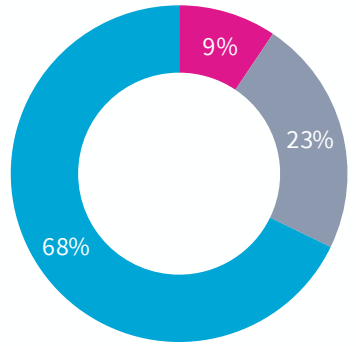
De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden deelnemers aan de open raadpleging in de gemeente Westervoort.

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **80%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **6,6**.
- Net als bij de kaart-met-code-raadpleging, is er een groep van ongeveer **10%** die aangeeft het (helemaal) oneens te zijn met de stellingen dat ze hun mening kwijt konden, en dat de raadpleging eerlijk is. Deze mensen zeggen vooral überhaupt tegen de komst van vluchtelingen te zijn, en dat niet voldoende kwijt te kunnen in deze raadpleging.
- Bijna alle deelnemers (**83%**) geven dit een belangrijk onderwerp te vinden. Veel deelnemers geven dit ook terug: ze vinden dit een heel belangrijk en actueel onderwerp en waarderen dat ze hun mening kunnen geven.

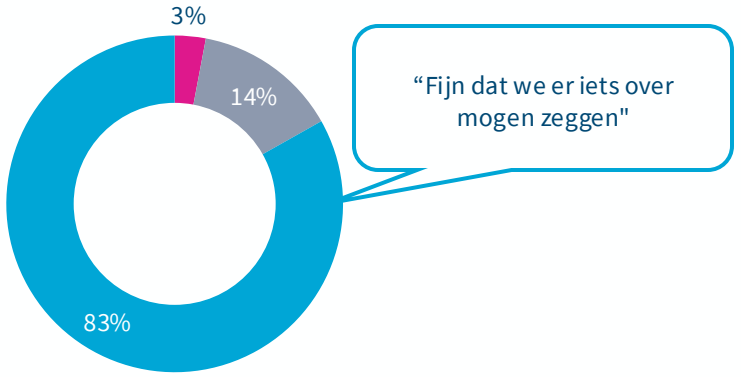
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

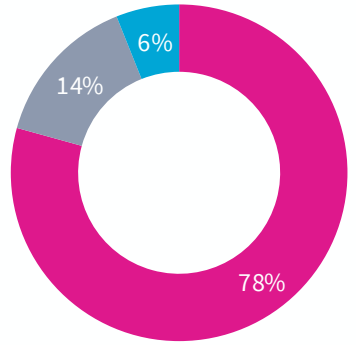
Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

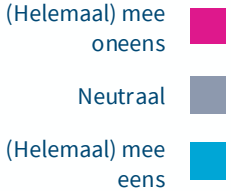

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

Open raadpleging

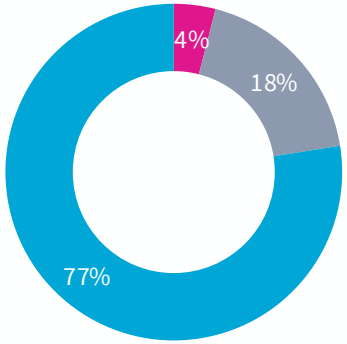
Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers aan de open raadpleging in de gemeente Westervoort.

- Vergelijkbaar met de kaart met code, geeft meer dan driekwart (**77%**) van de deelnemers aan dat ze vinden dat deze methode vaker moet worden ingezet. Mensen vinden het bijvoorbeeld fijn dat er naar hun mening wordt gevraagd, en dat ze de vorm van dit onderzoek fijn vonden.

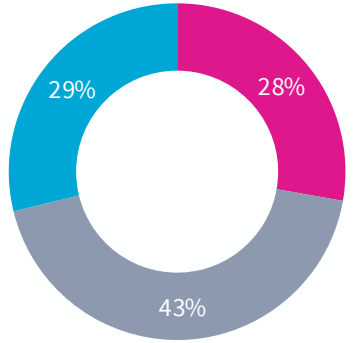
- Een derde (**28%**) van de deelnemers geeft aan dat ze niets hebben geleerd over dit thema. Dit is ongeveer dezelfde groep deelnemers die aangeeft het (helemaal) oneens te zijn met de stellingen dat uiteindelijke beslissingen makkelijker te accepteren zijn als veel mensen meedoen en de stelling dat vertrouwen in de overheid groter wordt als inwoners vaker op deze manier worden betrokken. Deze deelnemers hebben al een sterke mening over vluchtelingen, en zeggen überhaupt weinig vertrouwen te hebben in de beslissingen die de overheid op dit onderwerp neemt. Deze deelnemers wilden eigenlijk aangeven dat ze geen vluchtelingen willen, maar dat kon niet.

Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

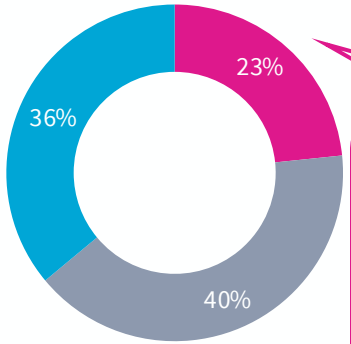

"Dat je in de gelegenheid wordt gesteld om je mening te kunnen geven."

Doordat ik meedoe aan deze raadpleging heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

Als veel mensen meedoen aan deze raadpleging, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

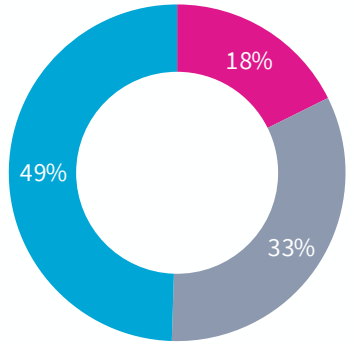
(Helemaal) mee oneens

Neutraal

(Helemaal) mee eens

"De ultieme vraag ontbreekt: wel of geen opvang van vluchtelingen in mijn plaats. Ik snap het, de Spreidingswet. Maar als je inwoners het gevoel wil geven dat hun stem ertoe doet, dan hoort deze vraag erbij."

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

populytics.nl

Bijlage bij basisrapport: uitkomsten gemeente Zevenaar

GEMEENTE ZEVENAAR

Resultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met vluchtelingen

- **Deel 1. Over de deelnemers** — Wie hebben er meegedaan?
- **Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen** — Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?
- **Deel 3. Overige vragen** — Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
- **Deel 4. Over de raadpleging** — Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

POPULYTICS
What would you do?

Colofon

Deze PWE-raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deze bijlage met uitkomsten voor de gemeente **Zevenaar** horen bij een basisrapport met hoofdresultaten voor de drie gemeentes samen.

Auteurs

Mark Beumer (mark@populytics.nl)
Tom Geijsen (tom@populytics.nl)
Jetske Mulder (jetske@populytics.nl)

Datum

Januari 2025

Versie

1.0 (Definitief)

Contact

Populytics b.v.
Frambozenweg 139
2321 KA Leiden
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Photo by Sander Weeteling on Unsplash

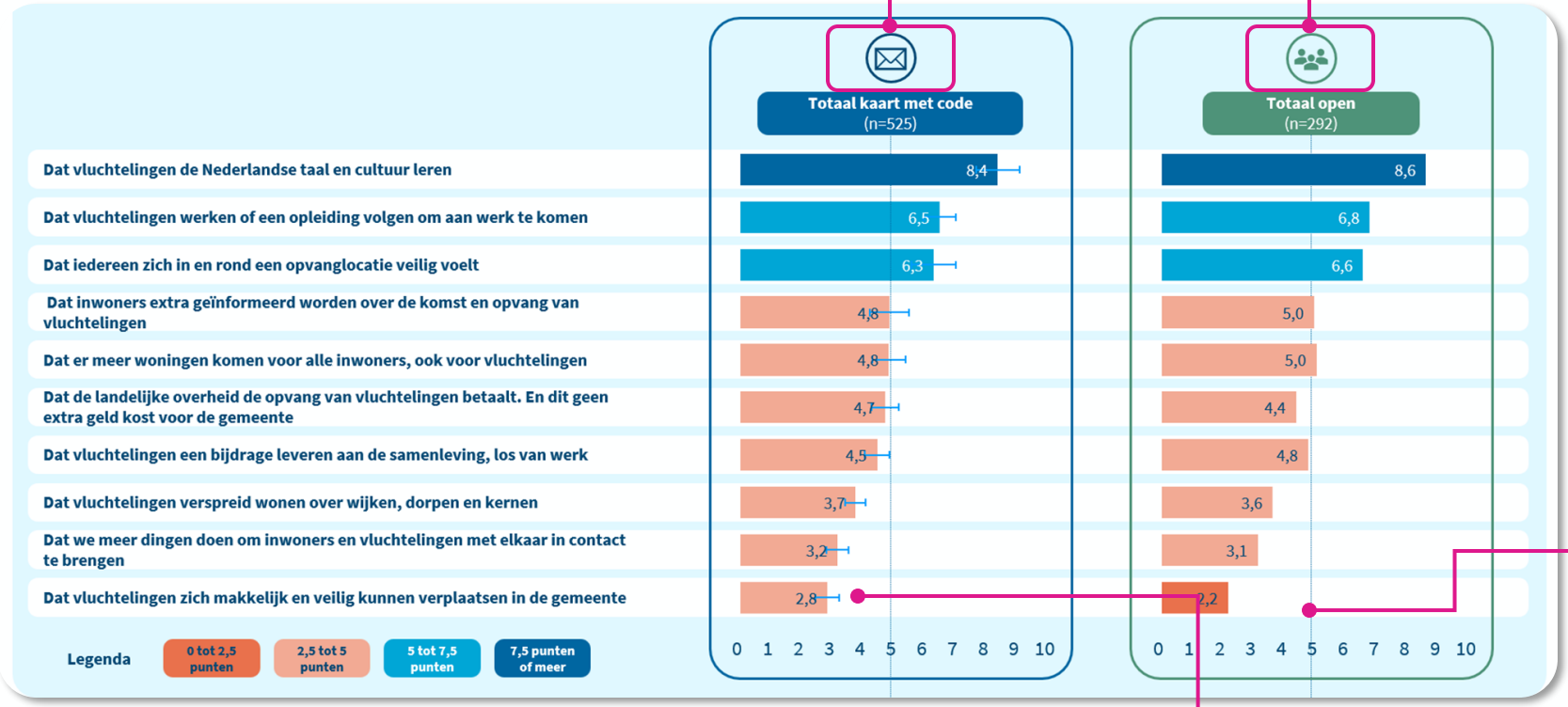
Vooraf: hoe de resultaten te lezen?

In het basisrapport is een uitgebreide onderzoeksverantwoording te vinden

De oorspronkelijke raadpleging is nog steeds vindbaar op de website samenverder.raadpleging.net. De raadpleging is ook nog in te vullen, maar antwoorden worden niet meer geregistreerd.

Vooraf (1/2): We presenteren steeds de gemiddelden van de twee varianten van de raadpleging

Gemiddelden voor alle inwoners van een gemeente

- We presenteren voor elke gemeente steeds eerst de resultaten voor *alle* deelnemers die hun mening hebben gegeven: de gemiddelde punten per optie. We laten de twee varianten zien: de kaart met code en de open raadpleging.
- Voor de verdere resultaten laten we met name de representatieve uitkomsten zien die voortkomen uit de raadpleging via de kaart met code. Deze zeggen het meest over de gemeente als geheel.

Uitgangswaarde

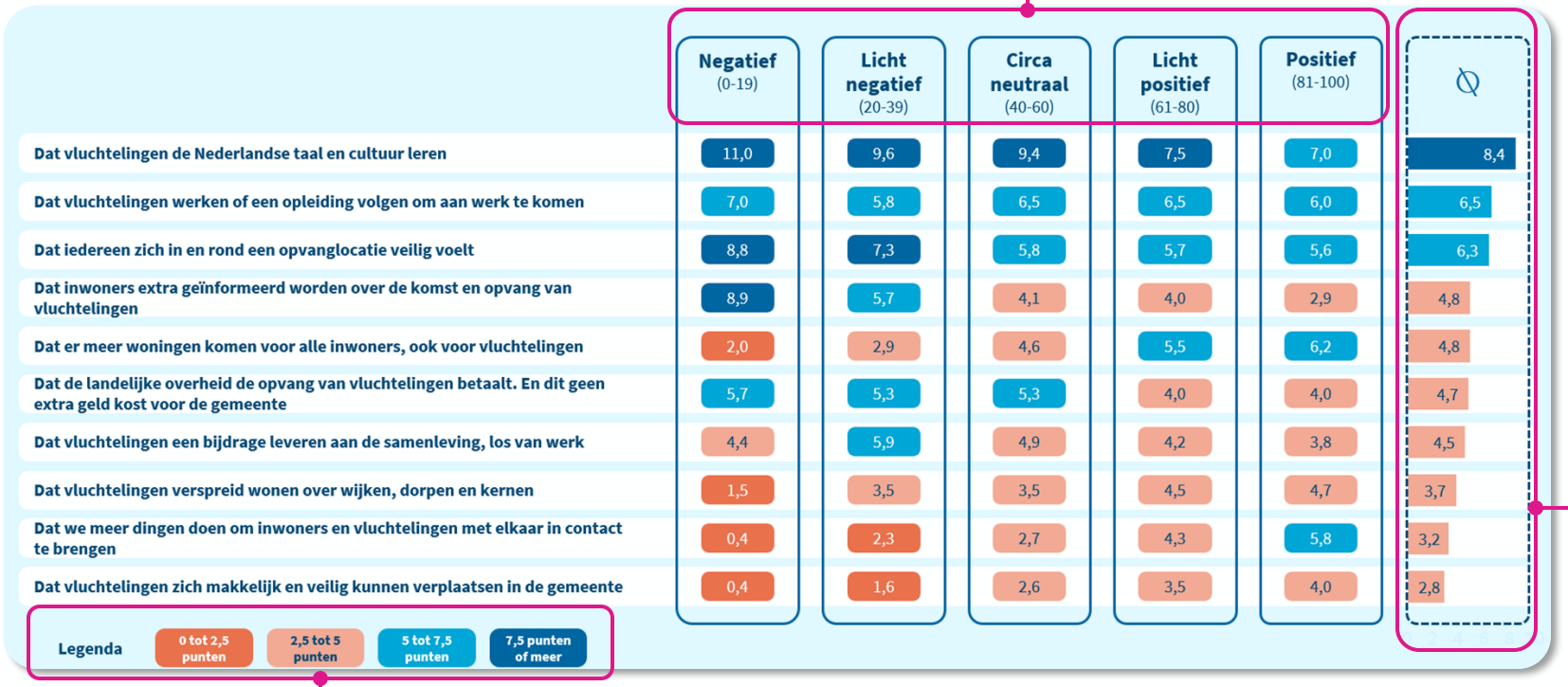
- Als deelnemers aan alle tien opties evenveel punten toekennen (alles even belangrijk vinden), dan zou elke optie 5 punten krijgen (50 gedeeld door 10). Dit noemen we ook wel de *uitgangswaarde*.

Betrouwbaarheidsinterval

- Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het waardebereik van dit (lichtblauwe) betrouwbaarheidsinterval. Als er geen overlap zit in het waardebereik van twee doelen, dan is het verschil tussen deze doelen *significant*. In dit voorbeeld verschilt de optie ‘taal en cultuur’ significant van ‘werk en opleiding’. Maar ‘werk en opleiding’ verschilt echter niet significant van ‘veiligheid’. De volgorde van deze twee doelen zou ook omgekeerd kunnen zijn.

Vooraf (2/2): We tonen ook resultaten uitgesplitst naar subgroepen op basis van houding

Voorspellende kenmerken

- Vooral het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ blijkt een belangrijke voorspeller voor verschillende prioriteiten van deelnemers tussen de opties voor samenleven.
- De overige kenmerken van deelnemers – zoals leeftijd, gender en opleidingstype – leverden geen substantiële verschillen op in de prioritering van de doelen. Deze laten we verder niet zien.
- We laten met name prioriteiten zien van de groepen die negatief, circa neutraal en positief staan tegenover vluchtelingen. De prioriteiten lopen in gradaties in elkaar over.

Gemiddelde van de hele gemeente

- Ter vergelijking laten we ook steeds het gemiddelde (⌀) van de gehele gemeente zien (representatieve uitkomsten op basis van de variant kaart met code). Dit is ook te lezen als de (gewogen) optelsom van de uitgesplitste scores in de rijen.

Legenda: hoge en lage prioriteit

- Als een optie meer dan de uitgangswaarde van 5 punten krijgt, dan krijgt die optie *prioriteit* van (een groep) inwoners. Als een thema meer dan 7,5 punten krijgt, dan heeft het *hoge prioriteit.* Minder dan 2,5 punten is *lage* prioriteit.

Over de deelnemers

GEMEENTE ZEVENAAR

Welke inwoners hebben meegedaan?

Deel 1. Over de deelnemers

Wie hebben er meegedaan?

Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen

Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

Deel 3. Overige vragen

Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Deel 4. Over de raadpleging

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

In de gemeente Zevenaar hebben in totaal 1.039 inwoners deelgenomen

Kaart met code | Open raadpleging

Figuur 23. Samenstelling van de respondenten
Totaal Zevenaar (n=1.039)

gender	Aandeel gemeente*	Kaart met code (n=555)	Open raadpleging** (n=484)
Vrouw	50,8%	47,0%	50,2%
Man	49,2%	48,8%	47,5%
Leeftijd			
16 tot 24 jaar	11,0%	2,0%	6,4%
25 tot 44 jaar	26,0%	22,2%	30,8%
45 tot 64 jaar	33,2%	35,7%	31,8%
65 tot 79 jaar	22,6%	33,9%	27,5%
80 en ouder	73%	5,2%	2,9%
Opleiding			
Praktisch	32,0%	7,6%	7,2%
Toegepast	45,6%	27,2%	21,3%
Theoretisch	22,5%	54,6%	59,9%

- *Oververtegenwoordiging van oudere mensen en theoretisch geschoolden*: In zowel de open als de representatieve raadpleging zijn oudere inwoners en inwoners met een theoretische opleiding oververtegenwoordigd. De resultaten van de kaart met code zijn hiervoor gecorrigeerd, zodat de uitkomsten representatief zijn voor de gemeente. Zie het basisrapport voor een verdere toelichting van de methodologie.
- *105 deelnemers kozen ervoor geen advies uit te brengen*: 38 deelnemers uit Zevenaar die via een kaart met code deelnamen en 67 deelnemers uit de open raadpleging kozen om geen advies uit te brengen. Zij hebben wel de overige vragen beantwoord. Dit betreft deelnemers die aangaven (licht) negatief tegenover vluchtelingen te staan.
- *Deelname aantal vluchtelingen:* Van de deelnemers uit Zevenaar is 3% vluchteling. Die persoon zelf, of diens ouders zijn gevlucht uit een ander land.

* Bron: CBS
** Aantallen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende deel betreft 'zeg ik liever niet'

Over samenleven met vluchtelingen

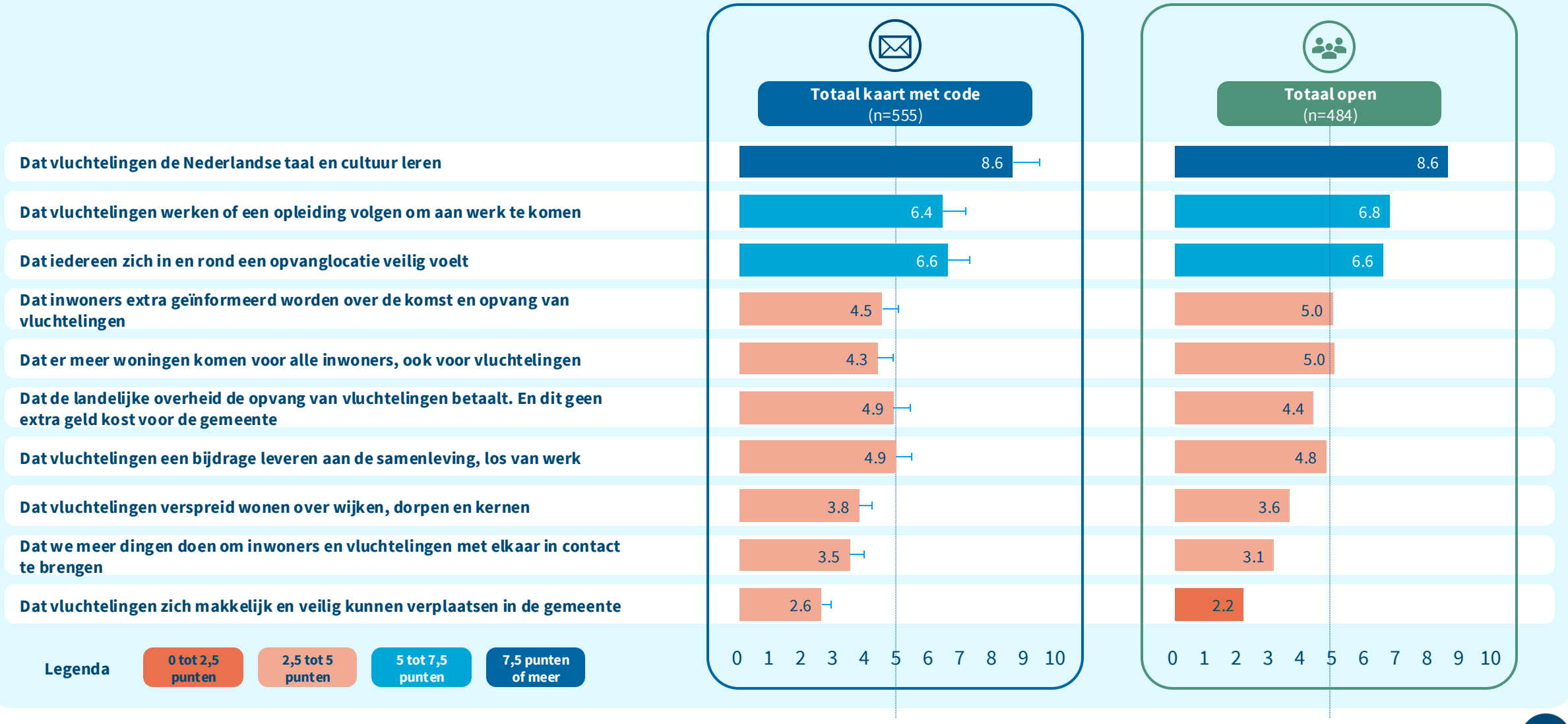
GEMEENTE ZEVENAAR

Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?

Deel 1. Over de deelnemers	**Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen**	Deel 3. Overige vragen	Deel 4. Over de raadpleging
Wie hebben er meegedaan?	Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?	Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?	Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

Figuur 24. Prioritering van de doelen

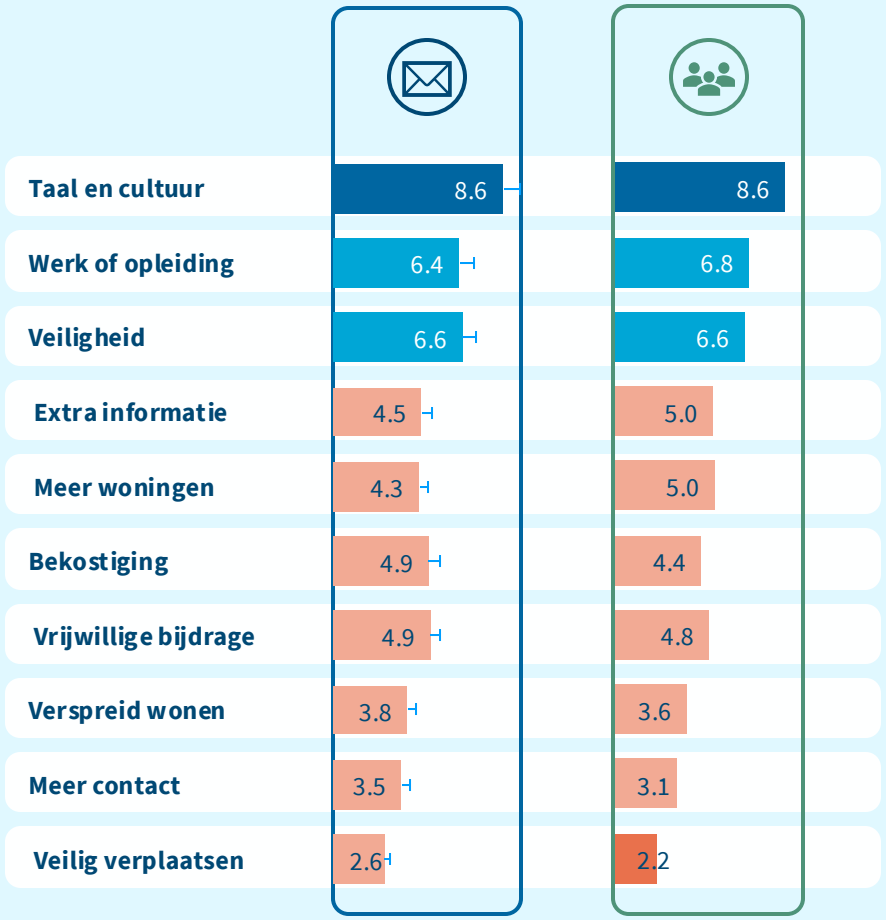
Totaal Zevenaar (n=1.039)

Deelnemers aan de kaart met code prioriteren de doelen niet substantieel anders dan deelnemers aan de open raadpleging

Kaart met code | Open raadpleging

Vergelijking varianten kaart met code versus open raadpleging
Duiding bij Figuur 24 (vorige slide)

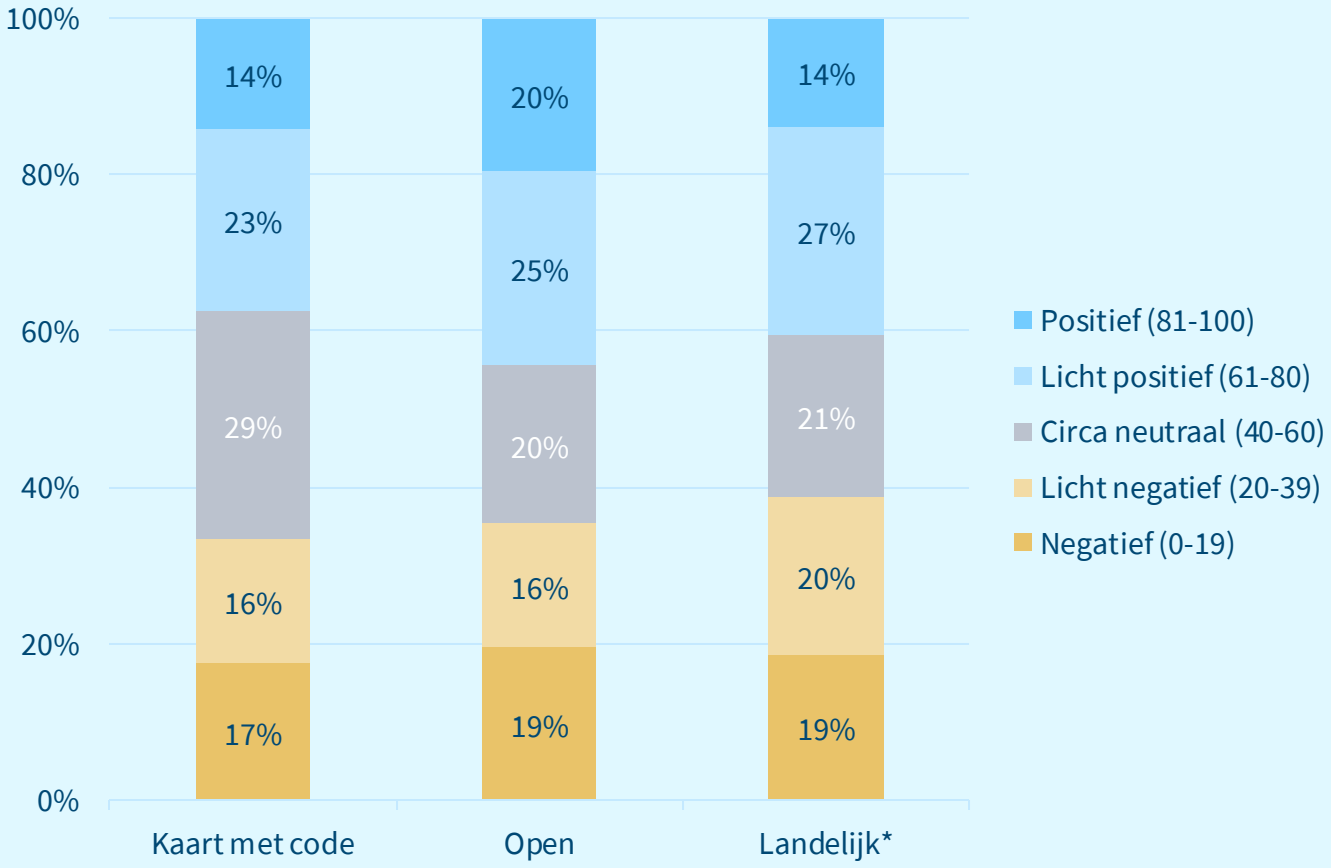

- Hiernaast staan de scores bij de tien doelen nog eens weergegeven, net als in Figuur 24, maar met labels in verkorte vorm. Links de deelnemers die zijn uitgenodigd voor deelname via een kaart met code, rechts de deelnemers aan de open raadpleging. De resultaten van de groep 'Kaart met code' zijn representatief voor alle inwoners van de gemeente Zevenaar.
- Inwoners van Zevenaar geven '*Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren*' de hoogste prioriteit. Dit doel krijgt (ruim) twee punten meer dan de doelen eronder. Daarna volgen '*Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*' en '*Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt*'. Deze twee doelen krijgen ongeveer evenveel punten en verschillen niet significant van elkaar.
- De onderste drie doelen krijgen significant minder punten dan de andere doelen. Dat zijn '*Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen*', '*Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen*' en '*Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente*'. De vier doelen in het midden (die 4,5 tot 4,9 punten scoren) verschillen niet significant van elkaar.
- De open raadpleging laat op hoofdlijnen hetzelfde beeld zien: de volgorde is nagenoeg gelijk. Zoals we vaker zien, is de puntenverdeling iets meer uitgesproken dan bij groep met uitgenodigde deelnemers: de hoogste scores zijn wat hoger en de laagste scores zijn wat lager.

De groep inwoners van Zevenaar met een circa neutrale houding tegenover vluchtelingen is groter dan landelijk gemiddeld

Kaart met code | Open raadpleging

Figuur 25. Houding : "Hoe kijk jij aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?"
Totaal Zevenaar (n=1.039)

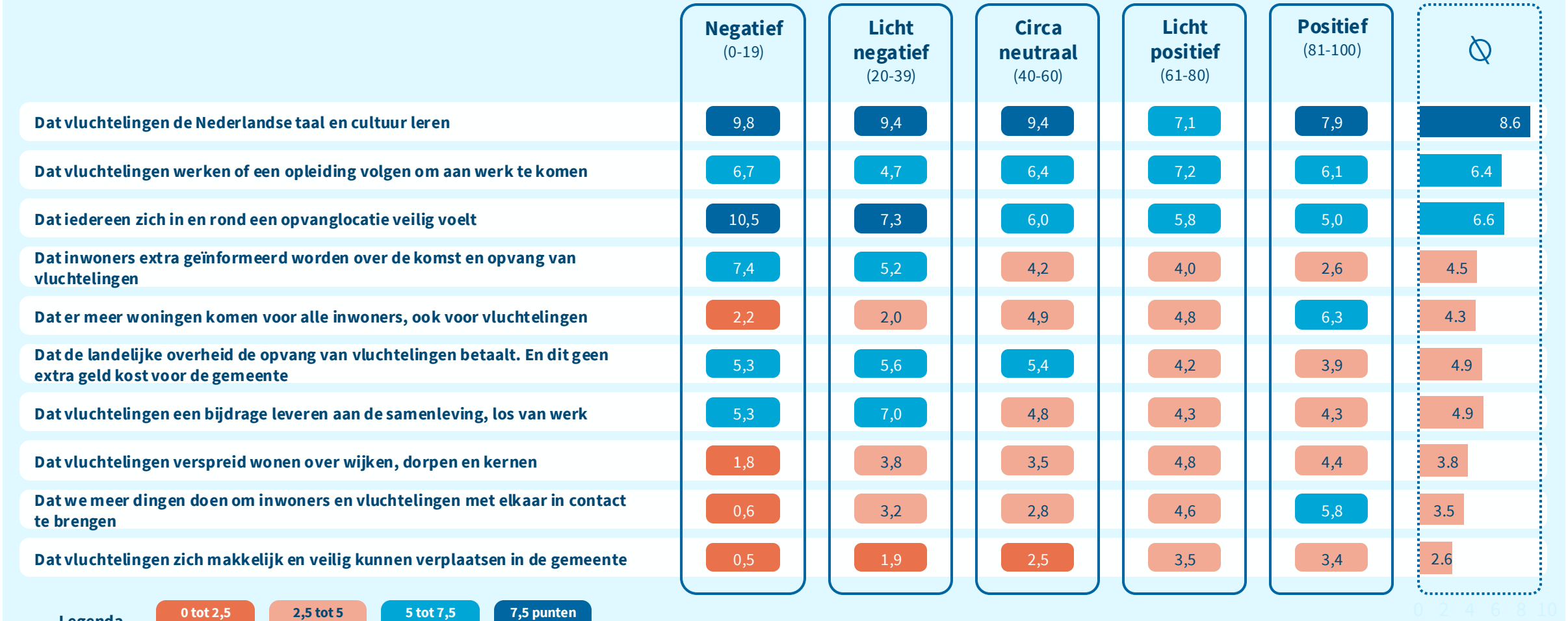
- *Houding*: We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: '*Hoe kijk je aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?*' Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Inwoners van Zevenaar denken minder vaak (licht) positief over vluchtelingen dan de landelijke referentie*: 37% van de inwoners van Zevenaar hebben een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen (o.b.v. deelnemers via kaart met code). In eerder landelijk onderzoek* was dit 41% van de deelnemers.
- *Inwoners van Zevenaar denken ook minder vaak (licht) negatief over vluchtelingen dan de landelijke referentie*: 33% in Zevenaar, ten opzichte van 39% landelijk. Daarmee is de neutrale middengroep substantieel groter dan landelijk gemiddeld.
- *Houding als belangrijkste voorspellende kenmerk*: inwoners stellen verschillende prioriteiten op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Hun antwoord op deze houding-vraag blijkt het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Aanvullende analyses laten zien dat andere kenmerken van inwoners (zoals leeftijd, gender en opleiding) geen substantiële voorspellende waarde hebben. Deze laten we verder niet zien.

*Bron: Cordaid 2023

Figuur 26. Prioritering van doelen naar houding tegenover vluchtelingen

Totaal Zevenaar (n=555)

Kaart met code

Legenda

- 0 tot 2,5 punten
- 2,5 tot 5 punten
- 5 tot 7,5 punten
- 7,5 punten of meer

Ongeacht hun houding ten aanzien van vluchtelingen geven inwoners prioriteit aan dezelfde drie doelen. Dit wijst op een gedeelde basis voor ‘het hoe samen verder’

Kaart met code

Inzicht in de prioriteiten van inwoners met een verschillende houding ten aanzien van vluchtelingen
Duiding bij Figuur 26 (vorige slide)

- *Houding als voorspeller*: Statistische analyse laat zien dat het kenmerk ‘houding tegenover vluchtelingen’ (op een schaal 0/negatief tot 100/positief) de belangrijkste voorspeller is van verschillen tussen inwoners in hun prioritering van de tien doelen. Andere kenmerken, zoals leeftijd, gender en opleidingstype, leverden geen substantiële verschillen op in prioritering. Maar hoewel het kenmerk ‘houding’ de belangrijkste verschillen laat zien tussen inwoners, bestaat over de hoogste prioriteiten eensgezindheid.

- *Gedeelde basis – Veilig op weg naar zelfstandigheid*: De opties ‘Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren’, ‘Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen’ en ‘Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt’ krijgen van alle inwoners (hoge) prioriteit, ongeacht of ze een negatieve, neutrale of positieve houding ten aanzien van vluchtelingen hebben. Dat betekent dat er een brede **gedeelde basis** is in ‘het hoe’ van samenleven met vluchtelingen. De opvanglocatie en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde. Daarnaast moet de opvang van vluchtelingen gericht zijn op zo snel mogelijk zelfstandig mee kunnen draaien en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk gaan. inwoners hebben wel andere motivaties hiervoor en andere verwachtingen over de verantwoordelijkheid hiervoor. Dit werken we hierna nader uit.

- *Verschillen (1) – Extra informeren:* Op twee doelen zien we een duidelijk andere prioritering (puntenverdeling) tussen inwoners met een positieve en negatieve houding. De eerste is ‘Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (7,4 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (2,6 punten). Het ‘waarom’ achter dit verschil is genuanceerd en werken we uit op de slide die we wijden aan deze optie (*Zie de uitwerking per optie*).

- *Verschillen (2) – Meer woningen*: Een tweede verschil betreft de optie ‘Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen’. Dat er meer woningen komen is voor alle inwoners belangrijk, óók voor de negatieve groep die lage prioriteit aan deze optie geeft (2,2 punten). inwoners met een negatieve houding zijn het echter sterk oneens met het gedeelte achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’). Het meningsverschil met de positieve groep gaat expliciet over de verdeling van de bestaande woningvoorraad. inwoners met een negatieve houding vinden dat autochtone Nederlanders voorrang verdienen, vooral jongeren. inwoners met een positieve houding vinden dat er een ‘eerlijke’ verdeling gemaakt mag worden.

- *Gradaties en tussenposities*: Voor bijna alle opties lopen de punten van links naar rechts geleidelijk op dan wel af. Dit wijst op een spectrum van meningen, met gradaties en tussenposities. Hoewel we soms spreken in termen van de ‘positieve groep’ of de ‘negatieve groep’ is het belangrijk om in gedachten te houden dat er veel variatie zit *binnen* de groepen en veel overlap *tussen* de groepen. Anders gezegd, de verschillen in houding zijn kenmerkend voor opvattingen en prioriteiten, maar niet stereotypisch. Ter illustratie, we zien in de groep mensen met een negatieve houding als meest voorkomende opvatting dat (autochtone) inwoners voorrang zouden moeten hebben bij woningen. Maar in deze groep zijn ook inwoners die voor gelijke behandeling zijn. En vice versa zien we in de groep mensen met een positieve houding ook inwoners die vinden dat autochtone Nederlanders voorrang zouden moeten hebben bij een woning, hoewel dat niet de kenmerkende houding in die groep is. Dit zien we bij alle opties. Met citaten van deelnemers brengen we deelperspectieven in kaart.

- *Profielen van de groepen inwoners & Uitwerking per optie*: Hoe kunnen we de voorkeuren van mensen met verschillende houding verder duiden? Op de volgende slide’s werken we drie houdingsprofielen verder uit: de groep met een negatieve houding ten aanzien van vluchtelingen, die met een neutrale houding en die met een positieve houding. Dat werken we nog verder uit door daarna voor elk van de tien opties (beleidsdoelen) verschillen en deelperspectieven te laten zien tussen deze drie houdingsprofielen.

Profielen van drie groepen

- **Inwoners met een negatieve houding tegenover vluchtelingen**
- **Inwoners met een circa neutrale houding**
- **Inwoners met een positieve houding**

Voor de uitwerking van deze profielen is ervoor gekozen om drie groepen uit te werken: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding. Zowel de prioriteringen (puntenverdelingen) als motivaties laten zien dat inwoners met een *licht* negatieve houding zowel overeenkomsten vertonen met de negatieve groep als de circa neutrale groep. De inwoners met een *licht* positieve houding vertonen juist overeenkomsten met zowel de circa neutrale groep en de positieve groep. In algemene zin is er sprake van een spectrum aan waarden, zorgen en voorkeuren dat gradueel overloopt van de negatieve groep naar de positieve groep.

De groep inwoners met een negatieve houding is divers: van weerstand tegen elke vorm van opvang tot bereidheid om mee te denken

Kaart met code

Prioriteiten van de groep met een negatieve houding

(0-19)

Taal en cultuur	9,8
Werk of opleiding	6,7
Veiligheid	10,5
Extra informatie	7,4
Meer woningen	2,2
Bekostiging	5,3
Vrijwillige bijdrage	5,3
Verspreid wonen	1,8
Meer contact	0,6
Veilig verplaatsen	0,5

Profiel: inwoners met een negatieve houding tegenover vluchtelingen

- In Zevenaar heeft ongeveer 17% van de inwoners een negatieve houding tegenover vluchtelingen, vergelijkbaar met landelijk gemiddeld. Deze groep is heterogeen: op basis van de motivaties zien we meerdere (deel)perspectieven op het thema.
  - Een eerste perspectief zien we bij inwoners die de raadpleging hebben voltooid, maar niet inhoudelijk mee hebben willen denken over het onderwerp ‘samenleven met vluchtelingen’. Zij geven veelal aan dat zij geen enkele vorm van opvang willen. Zij doen niet mee met het inhoudelijke deel van de raadpleging omdat zij weinig vertrouwen hebben dat hun deelname invloed heeft op het besluit van de gemeente.
  - Een tweede perspectief is een groep die geen enkele vorm van opvang wil, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Zij zijn vaak uitgesproken tegen opvang en voor remigratie.
  - Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen vluchtelingen (zoals mensen uit oorlogsgebieden). Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken ‘als het dan toch moet’ of mee te denken hoe het beter kan vanuit bepaalde sterk gevoelde zorgen.
- Er bestaan nuanceverschillen in de puntenverdeling tussen deze deelperspectieven, maar vooral overeenkomsten. Deze inwoners geven twee opties (taal en cultuur, en veiligheid) *hoge* prioriteit (meer dan 7,5 punten). Vier opties (meer woningen, verspreid wonen, meer contact, veilig verplaatsen) krijgen *lage* prioriteit (minder dan 2,5 punten). De optie ‘veiligheid’ krijgt niet alleen hoge prioriteit, maar zelfs meer dan tien punten (10,5). Dat geeft typisch aan dat de optie principieel van aard is voor deze groep inwoners.
- In de opties die de meeste punten krijgen vertoont deze groep inwoners met een negatieve houding sterke gelijkenissen met de andere inwoners van Zevenaar. Alle groepen geven namelijk prioriteit aan de opties ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’ (meer dan 5 punten). Dat betekent dat er een gedeelde basis is in ‘het hoe’ van samenleven, ongeacht de houding tegenover vluchtelingen.
- Naast de gedeelde basis plaatst deze groep inwoners met een negatieve houding een duidelijk accent op de optie ’extra geïnformeerd worden’. Dit beleidsdoel krijgt prioriteit (7,4 punten). Een ander accent, maar juist omdat er weinig prioriteit aan gegeven wordt, is ‘meer woningen’. Deelnemers in deze groep vinden het bouwen van meer woningen zeer belangrijk, maar vinden dat (autochtone) inwoners voorrang verdienen bij de toegang tot de bestaande (sociale huur)woningvoorraad.
- De deelperspectieven wijzen op een handelingsperspectief: wees bewust van de verschillen binnen deze groep, een deel van deze groep staat open om met de gemeente het gesprek aan te gaan.

Inwoners met een circa neutrale houding benadrukken relatief vaak dat samenleven een verantwoordelijkheid van twee kanten is

Kaart met code

Profiel: inwoners met een circa neutrale houding tegenover vluchtelingen

- In Zevenaar heeft ongeveer 29% van de inwoners een om en nabij neutrale houding tegenover vluchtelingen. Dat is meer dan landelijk gemiddeld. De (deel)perspectieven in deze middengroep zijn divers.
  - Sommige inwoners in deze groep leunen naar een iets meer negatieve houding en gebruiken vergelijkbare argumenten als inwoners uit die groep (zie de uitwerking van de negatieve groep). Echter, het deelperspectief uit die groep dat er geen enkele vorm van vluchtelingenopvang zou mogen zijn is vrijwel afwezig in deze groep. De inwoners in deze circa neutrale groep benoemen bepaalde zorgen en willen daarover meedenken met de gemeente.
  - Andere inwoners in deze groep neigen naar een wat meer positieve houding en gebruiken vergelijkbare argumenten als de positieve groep (zie volgende slide). Hier is echter het 'humanitaire' perspectief (opvang van alle vluchtelingen is een morele plicht) veel zeldzamer. In de positieve groep zien we dat perspectief nadrukkelijk wel.
  - In deze groep komt een derde, meer karakteriserend deelperspectief relatief vaak terug. Veel inwoners benoemen het 'tweerichtingsverkeer' van het samenleven van (autochtone) inwoners en vluchtelingen. Veel inwoners zien dit als een wederzijdse verantwoordelijkheid. Zo vinden zij bijvoorbeeld dat (autochtone) inwoners een verantwoordelijkheid hebben om contact te maken met vluchtelingen. Vice versa moeten vluchtelingen ook hun best daarvoor doen. inwoners hebben een verantwoordelijkheid om een veilige situatie voor vluchtelingen te creëren en behouden, en vluchtelingen hebben die verantwoordelijkheid ook. We zien ook de tweezijdigheid dat met rechten (op opvang, op faciliteiten) ook plichten komen.

- De prioritering van opties door inwoners in deze groep bevindt zich – een uitzondering daargelaten – halfweg het spectrum van de positieve groep en de negatieve groep. Zij geven net als alle inwoners (hoge) prioriteit aan de drie opties 'taal en cultuur', 'werk of opleiding' en 'veiligheid'. De optie 'bekostiging door de landelijke overheid' krijgt prioriteit, omdat veel inwoners in deze groep vinden dat beleid ook door de landelijke overheid wordt gemaakt. Verder leggen inwoners in deze groep geen uitgesproken accenten.

Prioriteiten van de groep met een neutrale houding
(40-60)

Taal en cultuur	9,4
Werk of opleiding	6,4
Veiligheid	6,0
Extra informatie	4,2
Meer woningen	4,9
Bekostiging	5,4
Vrijwillige bijdrage	4,8
Verspreid wonen	3,5
Meer contact	2,8
Veilig verplaatsen	2,5

Een deel van de inwoners met een positieve houding redeneert vooral vanuit humanitaire gronden, een ander deel maakt meer voorbehouden en heeft verwachtingen

Kaart met code

Profiel: inwoners met een positieve houding tegenover vluchtelingen

Prioriteiten van de groep met een positieve houding
(81-100)

Taal en cultuur	7,9
Werk of opleiding	6,1
Veiligheid	5,0
Extra informatie	2,6
Meer woningen	6,3
Bekostiging	3,9
Vrijwillige bijdrage	4,3
Verspreid wonen	4,4
Meer contact	5,8
Veilig verplaatsen	3,4

- In Zevenaar heeft ongeveer 14% van de inwoners een positieve houding tegenover vluchtelingen. Dat is vergelijkbaar met landelijk gemiddeld. Ook binnen deze groep zien we twee deelperspectieven:
  - Een groep inwoners redeneert veelal vanuit morele, humanitaire gronden. Zij zeggen bijvoorbeeld dat het een plicht is om mensen in nood op te vangen. Zij maken zelden onderscheid tussen de opvang van verschillende soorten vluchtelingen: niemand kiest er immers vrijwillig voor om op de vlucht te gaan. In hun motivaties kiezen zij vaak het perspectief van de vluchteling. Hun argumenten benadrukken vaak de positieve effecten voor de vluchteling.
  - Een andere groep inwoners staat positief tegenover vluchtelingen, maar maakt meer voorbehouden bij opvang en samenleven. Zo zijn er inwoners die een onderscheid maken tussen economische vluchtelingen en oorlogsvluchtelingen, waarbij de laatste groep wel opvang verdient en de eerste niet. Deze inwoners stellen ook vaker expliciete verwachtingen aan de inzet van vluchtelingen om te integreren. Deze inwoners kiezen vaker het perspectief van andere groepen (autochtone) inwoners en/of de samenleving als geheel. Zij redeneren minder vanuit de vluchteling. Zo kan het leren van taal en cultuur een verstandig idee zijn omdat dat mogelijk weerstand bij kritische inwoners weghaalt.
- Van alle inwoners verdelen deze inwoners met een positieve houding hun punten het meest gelijkmatig over de opties. Eén optie krijgt hoge prioriteit (taal en cultuur, meer dan 7,5 punten) en geen enkele optie krijgt lage prioriteit (minder dan 2,5 punten). Oftewel, zij vinden dat alle tien doelen in deze PWE-raadpleging relevantie hebben voor het beantwoorden van de vraag over het samenleven met vluchtelingen. Het is te karakteriseren als een meer gematigde groep. Zij prioriteren echter – net als alle inwoners van Zevenaar – de drie opties ‘taal en cultuur’, ‘werk en opleiding’ en ‘veiligheid’.
- Andere, kenmerkende prioriteiten zijn de optie dat er meer woningen komen voor inwoners, waaronder ook voor vluchtelingen (6,3 punten). Ook geven zij prioriteit aan de optie meer contact tussen inwoners en vluchtelingen (5,8 punten). Deze groep vindt contact belangrijk – ook de circa neutrale groep vindt dat overigens – en geeft veel punten vanuit hun observatie dat contact niet zomaar tot stand komt. Ook de optie ‘verspreid wonen’ krijgt aanmerkelijk meer prioriteit dan de groep met een negatieve houding (4,4 punten versus 1,8 punten).
- Dit wijst op een duidelijk beeld van samenleven in deze groep: de meeste positieve inwoners vinden het verstandig vluchtelingen te verspreiden over wijken en veel contact te faciliteren met als doel hun integratie te bevorderen. Wonen dichtbij (autochtone) inwoners helpt ze laagdrempelig hun buren te leren kennen, een netwerk op te bouwen, en betrokken te raken (en zichzelf te betrekken) in het maatschappelijke leven.

Uitwerking van de tien opties uit de raadpleging

- **Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren**
- **Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen**
- **Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt**
- **Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen**
- **Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen**
- **Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente**
- **Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk**
- **Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen**
- **Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen**
- **Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente**

De volgende analyses zijn gebaseerd op motivaties van deelnemers uit de open raadpleging en de kaart-met-code-raadpleging. De scores per doel zijn de gemiddelden uit de kaart-met-code-raadpleging. Om eerder genoemde redenen is ook hier gekozen voor de uitwerking van de motivaties van drie groepen: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding.

Alle inwoners vinden het belangrijk dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren om te integreren, maar wel met andere motivaties

Kaart met code

Open raadpleging

Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

- Veel inwoners met een **negatieve** houding vinden dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur moeten leren omdat het respectvol is naar de Nederlandse samenleving. Zij noemen vaak het leren kennen van onze normen en waarden. Het hoge aantal punten (meer dan 10) geeft aan dat het voor veel inwoners om een principekwestie gaat. Sommige deelnemers zien het als verspilde moeite om vluchtelingen de normen en waarden aan te leren, want zij verwachten dat vluchtelingen teruggaan naar hun herkomstland.
- Ook inwoners met een **circa neutrale** houding vinden dat het leren (kennen) van de Nederlandse taal en cultuur essentieel is voor een goede inburgering. Er ligt wat meer nadruk op het leren van de taal (anders geen werk, geen onderdeel van de samenleving) en iets minder op het begrijpen van Nederlandse normen en waarden.
- inwoners met een **positieve** houding kiezen vaker het perspectief van de vluchtelingen. Zij benoemen bijvoorbeeld dat het hen helpt om mee te komen in de maatschappij, en dat het moeilijk kan zijn om een nieuwe taal te leren. Ook benoemen ze dat een gedeelde taal nodig is om elkaar te kunnen begrijpen wat angst en conflicten kan verminderen.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
9,8	9,4	9,4	7,1	7,9	8,6

Heel belangrijk. Vrouwen zijn gelijkwaardig aan een man en geen gebruiksvoorwerp. Respect hebben, niet naroepen en fluiten

Ze dienen zich ook aan te passen en verstaanbaar te maken ten opzichte van Nederlanders. Ook dienen ze respect te hebben voor de Nederlandse normen en waarden. Lukt dit niet, dan moeten er sancties uitgedeeld worden.

Dit is zeer belangrijk om te voorkomen dat ze alleen hun eigen taal gaan spreken en geen moeite doen om te integreren en de Nederlandse cultuur te leren.

Aanpassen aan onze samenleving, normen en waarden, gelijkheid tussen seksen, vrijheid van godsdienst en mening, tradities enz. enz. De voertaal is hier Nederlands, dus communicatie moet wel (verplicht) geleerd worden. Zo begrijpen we elkaar ook in geval van (medische) nood.

Ongeacht houding zijn inwoners het erover eens dat het belangrijk is dat vluchtelingen aan het werk gaan en/of een opleiding volgen

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat als vluchtelingen mogen blijven ze net als anderen moeten werken voor hun geld. Zo dragen ze ook (financieel) bij aan de maatschappij. Veel deelnemers vinden het belangrijk dat vluchtelingen geen geld kosten voor de maatschappij en hebben het gevoel dat vluchtelingen voorzieningen 'krijgen' waar anderen hard voor moeten werken. Dit gevoel van een voorkeursbehandeling leidt tot gevoelens van onrechtvaardigheid.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep.
- inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als vluchtelingen kunnen werken en/of een opleiding volgen, ze een zinvolle invulling van de dag hebben die tevens perspectief biedt. Dit zorgt voor zelfvertrouwen, een gevoel van eigenwaarde, en bevordert hun zelfstandigheid. Daarnaast is werken de beste manier om de taal te leren. Ook is het een manier voor iedereen om een steentje bij te dragen. Enkele deelnemers zeggen dat de arbeidskrachten van harte welkom zijn.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
6,7	4,7	6,4	7,2	6,1	8,6

Als je je handje komt ophouden ga je maar ergens anders heen, draag bij aan onze samenleving leer onze taal en gebruiken en ga aan het werk. We hebben niks aan mensen die als een parasiet leven

Zonder goed werk of opleiding is de kans groot dat ze de criminaliteit ingaan.

Vluchtelingen moeten ook proberen een eigen inkomen op te bouwen. Net als wij.

Als je wat nuttigs aan het doen bent dan heb je andere gedachten en voel je je ook beter. Het kost een hoop geld en dan mag er ook wel wat teruggedaan worden voor de Nederlandse maatschappij

Fijn als ze een bijdrage kunnen leveren. Als de gemeente hierin kan investeren komt dit geld ook (hopelijk) weer terug in de gemeenschap

het moet ook volgens mij voor de vluchteling zelf ook een goed gevoel geven om iets bij te dragen aan onze samenleving

Voor alle inwoners is veiligheid belangrijk. Goed gedrag van vluchtelingen is een duidelijke verwachting – en voor sommige inwoners een voorwaarde

Kaart met code

Open raadpleging

Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt

- Bij inwoners met een **negatieve** houding gaat het relatief vaak – maar niet uitsluitend – over veiligheid van omwonenden. Meerdere deelnemers zeggen dat er consequenties moeten zijn bij wangedrag, zoals terugkeer naar het land van herkomst. Daarnaast maken inwoners zich zorgen om de veiligheid van kinderen, vrouwen en ouderen. Een deel meent dat ze liever helemaal geen opvang willen bieden aan vluchtelingen.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding komt wederzijdse verantwoordelijkheid vaak terug. Veiligheid moet een zekerheid zijn, een basisvoorziening, voor iedereen. Vluchtelingen zijn niet voor niets gevlucht. Maar er wordt ook van ze verwacht dat ze Nederland niet onveilig maken.
- Ook inwoners met een **positieve** houding vinden veiligheid voor iedereen (vluchtelingen en inwoners) belangrijk. Zij verwijzen vaak naar 'het hoe': zorg bijvoorbeeld voor contact met vluchtelingen, maak ze wegwijs, en zorg dat zij zich gehoord voelen. Daarnaast is er te veel desinformatie en foutieve aannames over vluchtelingen als misdadigers. Betere informatie draagt bij aan veiligheid. Ook in deze groep zijn er inwoners die benoemen dat wangedrag consequenties moet hebben – dit is een vrij algemene sensitiviteit.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
10,5	7,3	6,0	5,8	5,0	6,4

Iedereen heeft het recht om zich veilig te voelen. Waar dan ook in Nederland

Niemand wil bij ze wonen laat de burgemeester ze maar in huis nemen

Ik kan mij voorstellen dat het angstig is om dicht bij een opvang lokatie te wonen.Deze mensen hebben vaak veel meegemaakt,spreken de taal niet en hebben een andere cultuur.Goed dat er dan genoeg mensen en regelszijn die dit in goede banen leiden

Vluchtelingen komen al uit gebieden waar het vaak onveilig is. Laten we er voor zorgen dat de veiligheid hier geborgd is

Onveiligheid heeft altijd een polariserende werking. Het gaat dan niet meer over hetgeen men wil bereiken, maar over de negatieve aspecten van integratie

Spreekt voor zich. Mensen die zich niet gedragen dienen net als ieder ander gestraft worden

Meer informeren is niet altijd beter of nodig, maar veel inwoners vinden dat het helpt voor de beeldvorming en hun vertrouwen in de overheid

Kaart met code

Open raadpleging

Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen

- inwoners met een **negatieve** houding geven hoge prioriteit aan dit thema. Binnen deze groep is echter een duidelijk verschil in perspectieven te zien. Diverse deelnemers geven weinig tot geen punten, vanuit de positie dat ze geen vluchtelingen willen dus ook niet (extra) geïnformeerd hoeven worden. Een kleine groep geeft veel punten en zegt dit als kans te zien om te protesteren en plannen tegen te houden. Een grotere groep geeft aan dat de informatievoorziening zoals nu tekortschiet: informatie komt te laat, er wordt niet echt geluisterd, mensen zijn verrast. Dit voedt het idee dat de gemeente het besluit doordrukt.
- inwoners met een **circa neutrale** houding gebruiken argumenten uit de (licht) positieve en (licht) negatieve groepen.
- inwoners met een **positieve** houding vinden informeren belangrijk om angst weg te nemen en draagvlak te creëren. Maar *extra* informeren is voor veel inwoners niet nodig. Meerdere inwoners zeggen dat het allemaal niet groter gemaakt moet worden dan het is. De huidige hoeveelheid informatie die wordt gegeven is voldoende.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
7,4	5,2	4,2	4,0	2,6	6,6

Je kan wel informeren, maar jullie doen toch wat je wil,dus dat is tijdsverspilling"

Er worden nu extra vluchtelingen opgevangen in Zevenaaren de wijken er omheen zijn niet geïnformeerd. Helaas zijn wij wel degene die overlast ervaren met al het tuig wat hier door de wijken slentert.

Mijns inziens zorgt goede communicatie voor duidelijkheid en veelal begrip of acceptatie van de situatie. Ikzelf ben geïnteresseerd om te weten waarom de mensen hier zijn, voor hoe lang, wat de opvang “ons” kost en wat zij daarvoor terug doen voor de maatschappij

Ja ook belangrijk, maar opvang moet wel ergens, misschien beter om besluit te nemen, omdat het meestal onmogelijk is om het iedereen naar de zin te maken

De komst van vluchtelingen beïnvloedt het leven van de inwoners niet zodanig (of zou dat niet moeten doen) dat ze hierover extra geïnformeerd dienen te worden. Meer dan over nieuwe buren hoeft niet.

Alle inwoners vinden dat er meer woningen moeten komen. Het verschil in prioriteit (punten) is een verschil in mening over de verdeling van bestaande woningen

Kaart met code

Open raadpleging

Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen

- Zo goed als alle inwoners met een **negatieve** houding vinden dat er meer woningen moeten komen. Maar veel inwoners in deze groep zijn het oneens met het deel achter de komma (‘ook voor vluchtelingen’) en geven daarom weinig punten. Een veel terugkomende positie is dat autochtone Nederlanders, en dan vooral jongeren, voorrang moeten hebben bij het verdelen van bestaande (sociale huur)woningen.

- Ook inwoners met een **circa neutrale** houding vinden dat er meer woningen moeten komen in Nederland. Wat betreft de verdeling zien we hier relatief vaak dat vluchtelingen (in dit geval: statushouders) en inwoners gelijk behandeld moeten worden. Statushouders zouden dus op dezelfde wachtlijst moeten komen als autochtone inwoners. Geen voorrang, ook geen achterstelling.

- Veel inwoners met een **positieve** houding vinden dat er meer woningen moeten komen voor alle inwoners, ook vluchtelingen. Zij noemen vaak expliciet het recht op een zelfstandige woning als veilige plek. Dit is een basisbehoefte. Deze inwoners stellen relatief vaak dat er een ‘eerlijke’ verdeling moet zijn tussen inwoners en vluchtelingen, hoewel niet duidelijk is wat ‘eerlijk’ is. Vergeleken met de andere posities suggereert dit wel dat er een bepaalde, onderbouwde verdeling mag zijn.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
2,2	2,0	4,9	4,8	6,3	4,5

Bouw gewoon huizen en laat de markt zichzelf regelen. Wat boeit de herkomst nog wanneer iemand hier legaal mag verblijven?

Er moeten sowieso meer woningen komen voor iedereen. Er zijn zoveel jongeren die al lang wachten op een woning.Vluchtelingen horen hier geen voorrang in te hebben. Ook de jeugd hoort een toekomst te hebben. Alleen voelt het voor vele nu niet zo

Woningnood is een drama voor velen en dat handjevol vluchtelingen maakt echt niet het verschil of ‘onze jongeren’ wel of niet een woning krijgen. Er moet meer en anders gebouwd worden, veel meer voor alleenstaanden, senioren enkleine (eenouder)gezinnen

Meer woningen voor de originele Nederlanders graag. Eerst eigen inwoners. Daarna pas de rest.

meer woningen voor onze eigen mensen ja, en als iemand terecht statushouder is snap ik dat ook nog, maar nu staat er zoveel leeg, wat aangepast kan worden voor noodopvang maar het lijkt alsof het nooit goed is

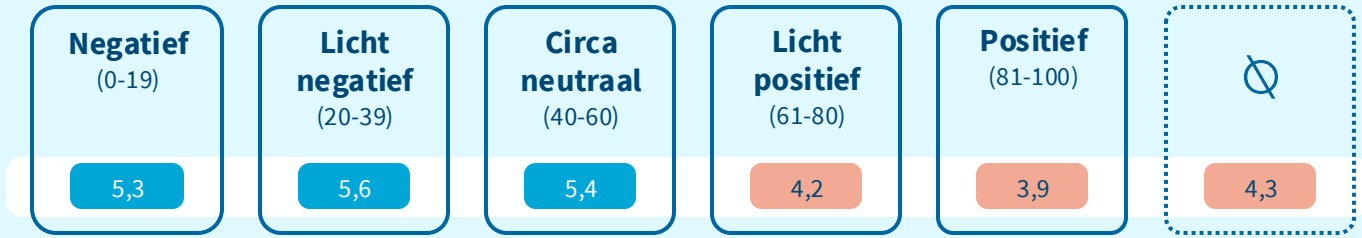
ze nemen onze woningen weg

De prioritering van deze optie over bekostiging verschilt relatief weinig tussen de groepen: linksom of rechtsom is het belastinggeld

Kaart met code | Open raadpleging

Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente

- Meerdere inwoners met een **negatieve** houding zijn tegen beide vormen van bekostigen, omdat ze geen vluchtelingen willen opvangen. Relatief veel inwoners in deze groep zijn van mening dat de landelijke overheid opvang hoort te betalen, omdat gemeenten al te veel op hun bord hebben. De kosten voor opvang mogen niet ten koste gaan van inwoners in de gemeente. Zij wijzen ook relatief vaak op tekorten in de gemeentebegroting. Een deel van de inwoners geeft aan dat het niet uitmaakt wie betaalt, omdat het uiteindelijk toch met belastinggeld wordt bekostigd.
- Ook meerdere inwoners met een **circa neutrale** houding zeggen dat het uiteindelijk allemaal belastinggeld is. Zij wijzen relatief vaak naar de landelijke overheid, omdat deze ook het beleid maakt.
- Veel inwoners met een **positieve** houding stellen eveneens dat bekostiging via de landelijke of de gemeentelijk overheid niet veel uitmaakt. Meerdere deelnemers in deze groep wijzen toch naar de landelijke overheid, maar minder vanuit de plicht van het Rijk als beleidsmaker en vaker vanuit de redenering van solidariteit tussen gemeenten en inwoners van Nederland.

Kosten aan vluchtelingen word linksom of rechtsom betaald door de Nederlandse burger.

Het boeit me niet wie het betaalt. Als we naast de uitgaven die we al hebben als gemeente de financiële middelen hebben om opvang te betalen, dan moeten we dat doen. Zo niet, dan kan de landelijke overheid bijspringen. Zolang het maar niet ten koste gaat van de welvaart zoals deze nu is. Als de taart op is, is die op.Is er genoeg dan eet lekker mee. Moeilijker is het niet toch?

Gemeenten krijgen steeds meer op hunbordje. Het land openstellen voor vluchtelingen is een keuze van de overheid.

Gemeente Zevenaar zit al met een miljoenentekort. Als er nu ook nog geld aan vluchtelingen moet worden gegeven loopt dat alleen maar op

Ook lokaal zal er bijgedragen moeten worden, mits eerlijk verdeeld

Het geld moet er komen, en wordt uiteindelijk linksom of rechtsom, dus via gemeentelijke belastingen of via overheid, door de inwoners van Nederland betaald. Als de spreiding van vluchtelingen over gemeenten evenredig en naar draagkracht is, dan is er ook geen discussie over de te dragen kosten

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren zien de meeste inwoners als wenselijk. Er is een duidelijk verschil tussen inwoners of het adagium ‘voor wat hoort wat’ geldt

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk

- Een eerste subgroep inwoners met een **negatieve** houding wil principieel geen enkele vorm van opvang en geeft weinig tot geen punten aan deze optie. Een andere groep inwoners staat (deels) open voor (tijdelijke) opvang. Deze groep vindt een bijdrage direct heel belangrijk en geeft vaak hoge prioriteit. Ze verwachten dat vluchtelingen een bijdrage leveren tegenover het onderdak en de faciliteiten die zij ontvangen. Deze ’voor wat hoort wat’ is niet geheel vrijblijvend. Meerdere inwoners in deze groep hebben het beeld dat vluchtelingen veel krijgen en er weinig voor te hoeven doen.
- Onder de inwoners met een **circa neutrale** houding zeggen veel deelnemers – net als in de negatieve groep – dat ‘voor niets de zon op gaat’. Hier zien we echter ook dat een vrijwillige bijdrage vrijwillig moet blijven. Meerdere inwoners benoemen de positieve effecten van een dagbesteding voor vluchtelingen.
- inwoners met een **positieve** houding benadrukken de positieve effecten van vrijwilligerswerk voor vluchtelingen, met name hun persoonlijke mentale welzijn en hun integratie en acceptatie in de maatschappij. Het ‘voor wat hoort wat’-sentiment is afwezig. Enkele inwoners benoemen dat ook dat niet alle (autochtone) inwoners van de gemeente een vrijwillige bijdrage leveren.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
5,3	7,0	4,8	4,3	4,3	4,9

Ik vind dat je dankbaar moet zijn dat je zo wordt opgevangen zoals dat hier in Nederland gebeurd.Dan is een bijdrage leveren aan de samenleving het minste wat je voor een land van opvang kan doen."

Voor henzelf moet dit ook het gevoel geven erbij te horen.

We stellen deze eis ook niet aan autochtonen. Dus goed voor de integratie en acceptatie, maar geen onderscheid maken

Momenteel is het enkel nemen en niks geven

Is goed voor gevoel van eigenwaarde en is positief voor de acceptatie

Draagt bij aan erbij horen, deel van de samenleving worden, ongedwongen integratie en minder ledigheid en verveling wat leidt tot overlast

De meeste positieve inwoners zien verspreid wonen als wenselijk voor de integratie. Veel negatieve inwoners zien centrale locaties als veiliger

Kaart met code

Open raadpleging

Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen

- inwoners met een **negatieve** houding geven vaak aan dat een centrale opvanglocatie veiliger is, omdat daar meer controle mogelijk is. Ook geven ze vaak als argument dat het efficiënt is om centrale opvang te bieden, want je hebt minder ruimte en begeleiding nodig. Ondanks het lage aantal punten, worden er ook veel argumenten voor spreiding genoemd. Die gaan vaak over het verdelen van de lasten en dat spreiding de integratie bevordert.
- inwoners met een **circa neutrale** hebben het minder vaak over 'veiligheid'. De focus in de argumenten ligt meer op dat spreiding goed is voor de integratie en dat je geen getto wilt creëren. Ook geven inwoners uit deze groep aan dat zolang het nog de bedoeling is dat iemand terugkeert, integratie (en spreiding) niet aan de orde is.
- inwoners met een **positieve** houding refereren vaker dan de andere groepen aan 'saamhorigheid' en 'opgenomen worden', in plaats van dat nieuwkomers moeten 'integreren'. Ook valt op dat wanneer mensen in deze groep weinig punten geven, ze dit koppelen aan het perspectief van de vluchteling: het is juist fijn als zij bij elkaar kunnen wonen.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
1,8	3,8	3,5	4,8	4,4	3,8

Grote centrale instellingen. Zorgt voor betere controle op verblijfplaats en criminaliteit.

Zet ze allemaal maar in de grote stad neer. Niet in een dorp.

Als er minder vluchtelingen zijn dan is spreiding ook niet het belangrijkste

Voor de integratie goed maar voor de veiligheid in het begin kan ik me voorstellen dat het ook veilig en vertrouwd voelt als vluchtelingen dicht bij elkaar wonen.

Vluchtelingen zijn tijdelijk als het goed is

Geen getto's kweken

niet allemaal op een kluitje, maar door elkaar heen en met elkaar. leren, zien, horen etc van elkaar

Bij elkaar mag ook, mits niet e grootschalig. Ze hebben ook veel aan elkaar

Veel inwoners delen nut en noodzaak van contact, maar er zijn gevoeligheden en meningsverschillen over ‘het hoe’. Contact mag niet geforceerd worden

Kaart met code | Open raadpleging

Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen

- Meerdere inwoners met een **negatieve** houding zeggen geen behoefte aan contact te hebben en/of geven aan überhaupt geen vluchtelingen te willen opvangen. De meeste inwoners in deze groep vinden echter dat contact wel nuttig is. Maar zij zien het niet als rol van de en contact mag absoluut niet geforceerd worden. Als het ontstaat, dan op andere manieren, bijvoorbeeld via werk of het verenigingsleven. Meerdere deelnemers geven ook aan dat het initiatief in eerste instantie vanuit vluchtelingen moet komen.

- inwoners met een **circa neutrale** houding vinden vaak dat contact belangrijk voor wederzijds begrip en het verkleinen van verschillen. Net als de negatieve groep vinden zij dat de meest geschikte manier is dat contact ontstaat via werk, clubs, etc. En daarvoor is kennis van taal en cultuur een randvoorwaarde. Daarom geven zij meer prioriteit aan andere opties uit de raadpleging.

- inwoners met een **positieve** houding vinden contact zeer belangrijk voor het creëren van wederzijds begrip. Afwezig in deze groep is het argument dat contact via andere routes tot stand komt. Veel van deze inwoners gaan er niet vanuit dat contact vanzelf ontstaat. In deze groep zien we veel concrete suggesties, zoals het matchen van vluchtelingen met inwoners, voor elkaar koken, samen sporten, kennismakingsdagen, inrichten van ontmoetingslocaties, etc

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	⌀
0,6	3,2	2,8	4,6	5,8	3,5

Ik ben voor remigratie

Ik heb het al druk genoeg met werk en familie om mij hier mee bezig te houden

Veel mensen zitten in hun (social media) bubbel met allerlei vooroordelen, zonder ooit met een vluchteling gesproken te hebben. Vaak is gebleken als men persoonlijk contact maakt met vluchtelingen, dat de vooroordelen verdwijnen en spanningen verminderen

Als vluchtelingen zich aanpassen aan de normen en waarden en cultuur van Nederland dan komen de mensen vanzelf met elkaar in contact

Prima, maar focus eerst op werk, taal, onderwijs, veilige omgeving (dan volgt dit vanzelf)

In de praktijk blijkt dat heel lastig, maar we moeten ons er wel voor blijven inzetten

Dat moet een eigen keuze zijn en niet geforceerd worden

Inwoners ervaren mobiliteit van vluchtelingen niet als urgent probleem. Veel inwoners denken dat dit al goed mogelijk is

Kaart met code | Open raadpleging

Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente

- inwoners met een **negatieve** houding zien dit niet als urgent beleidsdoel en geven weinig punten. Zij vinden dat vluchtelingen zich al goed kunnen verplaatsen door de gemeente, bijvoorbeeld omdat er fietspaden zijn of omdat de gemeente klein genoeg is om te kunnen lopen. Er is ook een groep mensen die aangeeft dat ze vinden dat dit niet iets is dat alleen voor vluchtelingen geldt: alle mensen in Nederland moet zich veilig kunnen verplaatsen. Er zijn ook enkele deelnemers die vinden dat asielzoekers zich zo min mogelijk moeten verplaatsen, behalve als ze naar werk gaan.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we ook de motivatie dat vluchtelingen zich al makkelijk kunnen verplaatsen in de gemeente. Diverse deelnemers vinden dat iedereen zich goed moet kunnen verplaatsen, niet alleen vluchtelingen.
- inwoners met een **positieve** houding zien dit als een belangrijk onderdeel van de integratie in Nederland. Om naar werk of opleiding te komen moet een mens zich kunnen verplaatsen. Een randvoorwaarde die deze groep deelnemers stelt is dat vluchtelingen wel goed geïnformeerd moeten worden over de verkeersregels in Nederland, met name op de fiets. En willen die hulp ook bieden.

Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)	∅
0,5	1,9	2,5	3,5	3,4	2,6

Nee, zij kunnen wandelen.

Dit is niet anders dan voor inwoners. Er zijn genoeg mogelijkheden om te verplaatsen

Mobiliteit helpt bij inburgering en maakt het mogelijk om mee te doen

Waarom inzoomen op de vluchtelingen? Iedereen zou zich makkelijk en veilig moeten kunnen verplaatsen. Door deze manier van vraagstelling: zero points

Laat ze dat zelf regelen moeten wij ook

Voorwaarde in een gemeente als de onze om iets te kunnen doen. Fietsen en toegang tot OV

Overige vragen

GEMEENTE ZEVENAAR

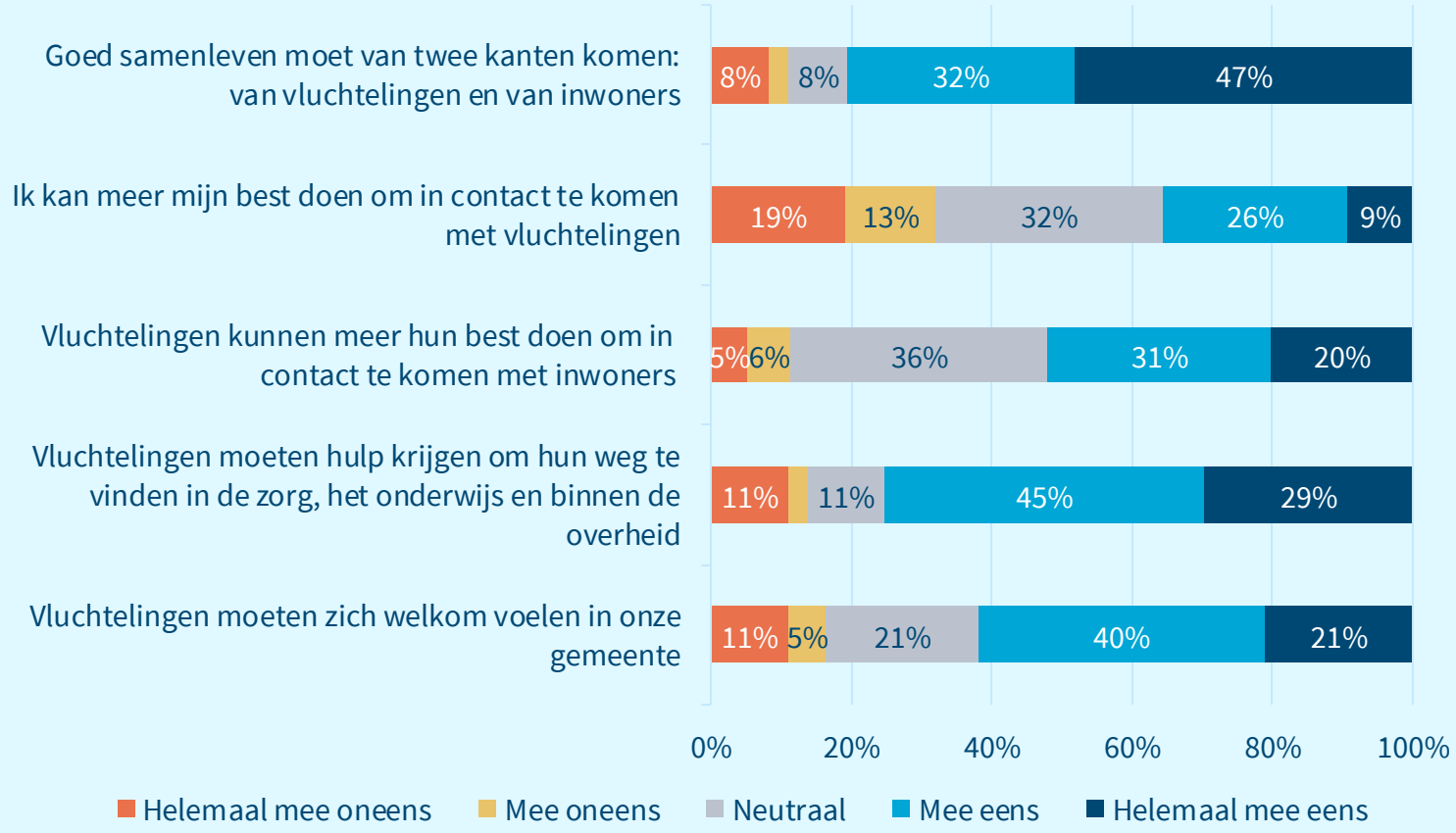
Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?

Overige stellingen over samenleven in Zevenaar

Kaart met code

Figuur 27. Overige stellingen over samenleven met vluchtelingen
Totaal Zevenaar (n=555)

Bijna 80% vindt dat goed samenleven van twee kanten moet komen…

Een op de drie inwoners (32%) vindt dat het niet vanuit hun moet komen. Circa 35% ziet ook een rol voor zichzelf

Een meerderheid van inwoners vindt dat vluchtelingen zich welkom moeten voelen.

Over de raadpleging

GEMEENTE ZEVENAAR

Wat vonden inwoners van de raadpleging?

- Deel 1. Over de deelnemers — Wie hebben er meegedaan?
- Deel 2. Over samenleven met vluchtelingen — Wat vinden inwoners belangrijk? En waarom?
- Deel 3. Overige vragen — Wat vinden inwoners over wederkerigheid, welkom voelen, en de weg vinden?
- **Deel 4. Over de raadpleging** — Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

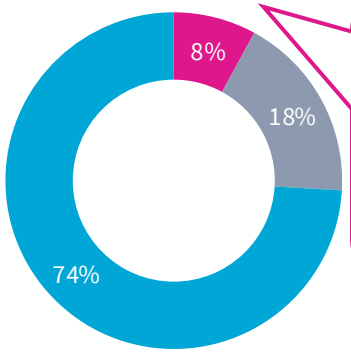
Kaart met code

Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van kaart-met- code-deelnemers in de gemeente Zevenaar.

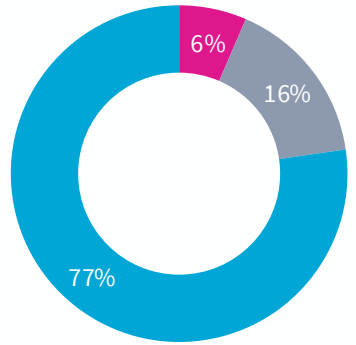
- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **86%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers die meededen via de kaart met code beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **7,0**.
- De meeste deelnemers (**74%**) geven aan er vertrouwen in te hebben dat raadpleging eerlijk is.Dit is vergelijkbaar met andere PWE's over dit onderwerp. Maar ook **8%** van de deelnemers is het hier (helemaal) mee oneens. Dit is ongeveer dezelfde groep als die aangeeft er niet op te vertrouwen dat de raadpleging eerlijk is. Zij geven aan überhaupt tegen vluchtelingen te zijn, wat ze niet kwijt konden in deze raadpleging.
- Bijna alle deelnemers (**85%**) geven aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven.

Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

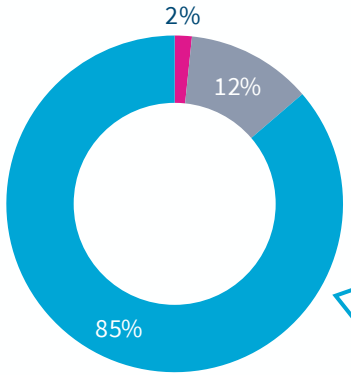

"Alles is gericht op het feit dat we vluchtelingen "moeten" opvangen. Als je dit aan de Nederlandse bevolking zou vragen via een referendum dan zal zichtbaar worden hoeveel mensen dit helemaal niet meer willen."

Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

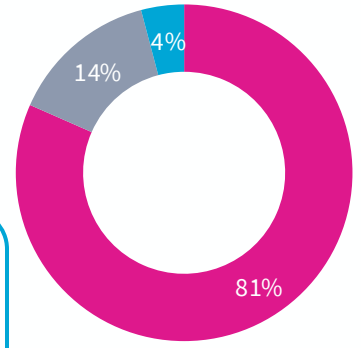
(Helemaal) mee oneens

Neutraal

(Helemaal) mee eens

"Het is een belangrijk onderwerp waar veel mensen een mening over hebben. Op deze manier kunnen ze deze goed kwijt."

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

Kaart met code

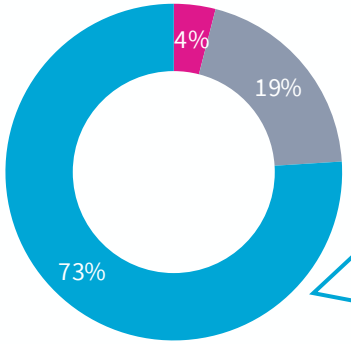
Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers van de kaart-met-code-raadpleging in de gemeente Zevenaar.

- Driekwart van de deelnemers (**73%**) geeft aan te vinden dat deze methode vaker moet worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid. Dit is vergelijkbaar met andere PWE's. Deelnemers geven aan dit onderwerp heel belangrijk te vinden, en het te waarderen dat ze er over mee konden denken.

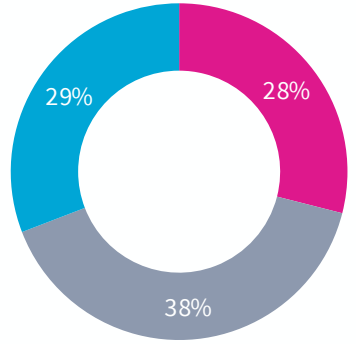
- Bijna een derde van de deelnemers (**29%**) geeft aan door deze raadpleging iets te hebben geleerd over de keuzes en dilemma's van de overheid op dit thema. Dit is lager dan bij vergelijkbare PWE's. Tegelijkertijd is er hier **29%** van de deelnemers die aangeeft het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Dit is grofweg dezelfde groep die het (helemaal) oneens is met de stellingen over het accepteren van de beslissingen en vertrouwen in de overheid. Zij stellen vooral dat ze vinden dat de thema's die zij belangrijk vinden niet voldoende naar voren kwamen. Dit zijn vooral mensen die geen vluchtelingen willen.

Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

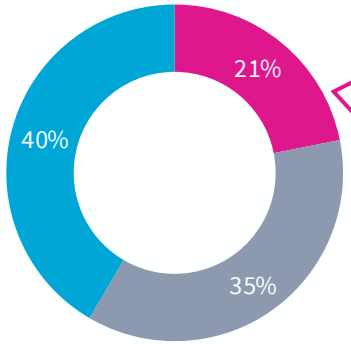

"Goed om te bevolking te peilen. Belangrijkste is daadwerkelijk iets doen met de uitkomsten."

Doordat ik meedoe aan deze raadpleging heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

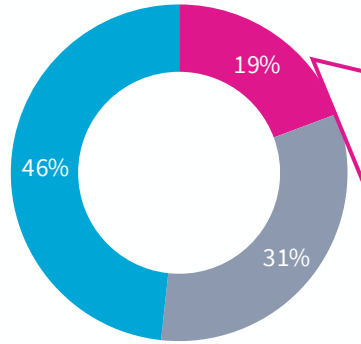

Als veel mensen meedoen aan deze raadpleging, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

"Ik vraag mij af hoe veel mensen hier aan mee doen. Wellicht alleen mensen die het onderwerp wat aan gaat (die helemaal anti of voor zijn) wat mogelijk toch de uitkomsten van de enquête kleurt"

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

"was te veel gericht op positivisme richting vluchtelingen. de echt ontevreden Nederlanders komen moeilijk aan bod. waarom niet gewoon de vraag: wilt u wel of geen vluchtelingen in uw gemeente?"

(Helemaal) mee oneens

Neutraal

(Helemaal) mee eens

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

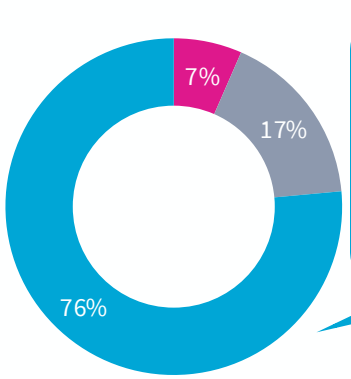
Open raadpleging

Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden deelnemers aan de open raadpleging in de gemeente Zevenaar.

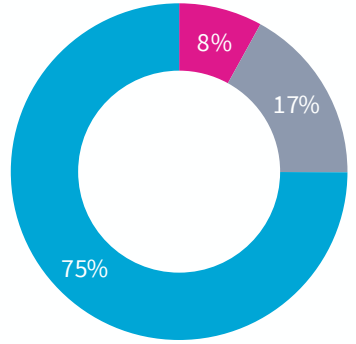
- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **89%** van de deelnemers geeft een voldoende. Deelnemers beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer **6,9**.
- Driekwart van de deelnemers (**75%**)geeft aan hun mening kwijt te kunnen in de raadpleging, en er op te vertrouwen dat de raadpleging eerlijk is. Maar ook, net als bij de kaart-met-code-raadpleging, is er een groep van ongeveer **8%** die aangeeft het (helemaal) oneens te zijn met de stellingen dat ze hun mening kwijt konden, en dat de raadpleging eerlijk is. Deze mensen zeggen vooral überhaupt tegen de komst van vluchtelingen te zijn, en dat niet voldoende kwijt te kunnen in deze raadpleging.
- Bijna alle deelnemers (**83%**) geven aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven. Dit is ongeveer hetzelfde als bij de raadpleging met kaart en code.

Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

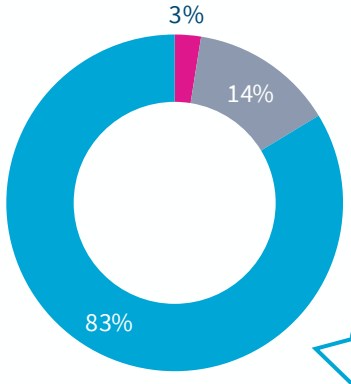

"Ik vind het fijn dat ik mijn mening kwijt kan, ik ben alleen bang dat er niet veel mee gedaan wordt.."

Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

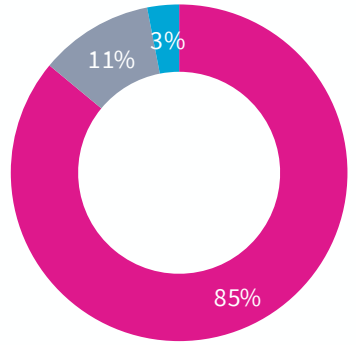
(Helemaal) mee oneens

Neutraal

(Helemaal) mee eens

"Geeft een overzicht weer wat de gemeente belangrijk vindt en wat ze liever niet bespreken."

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

Open raadpleging

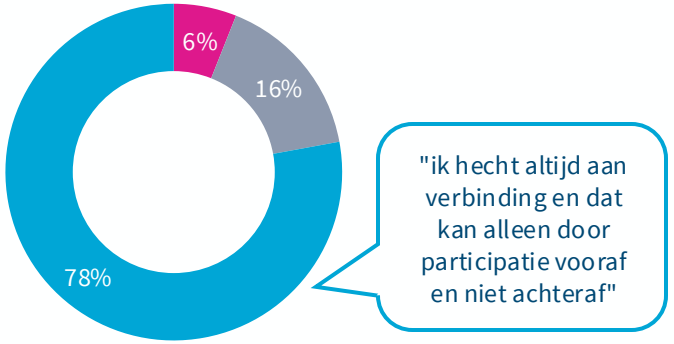
Toelichting

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers aan de open raadpleging in de gemeente Zevenaar.

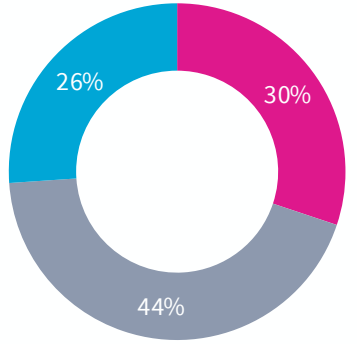
- Vergelijkbaar met de kaart met code, geeft ongeveer een derde van de deelnemers (**30%**) aan door deze raadpleging iets te hebben geleerd over de keuzes en dilemma's van de overheid op dit thema.

- Maar een andere derde (**28%**) geeft aan het hier (helemaal) mee oneens te zijn. Dit is dezelfde groep deelnemers die aangeeft het (helemaal) oneens te zijn met de stellingen dat uiteindelijke beslissingen makkelijker te accepteren zijn als veel mensen meedoen en de stelling dat vertrouwen in de overheid groter wordt als inwoners vaker op deze manier worden betrokken. Deze deelnemers hebben al een sterke mening over vluchtelingen, en zeggen überhaupt weinig vertrouwen te hebben in de beslissingen die de overheid op dit onderwerp neemt.Er is in deze groep ook weinig vertrouwen in dat de overheid aan de slag gaat met de adviezen van burgers.

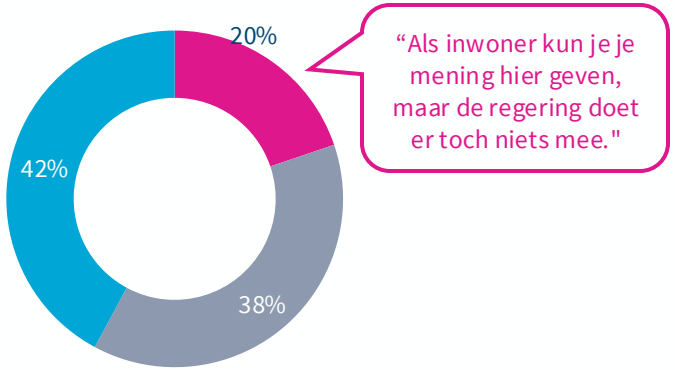
Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

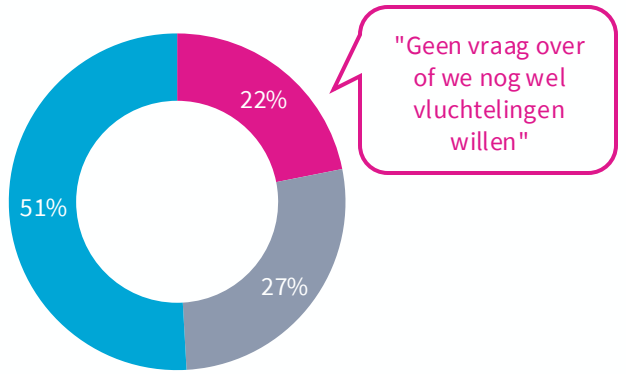
Doordat ik meedoe aan deze raadpleging heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

Als veel mensen meedoen aan deze raadpleging, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

(Helemaal) mee oneens
Neutraal
(Helemaal) mee eens

populytics.nl

Beeldvormende raadsbijeenkomst inwonerraadpleging ‘Samenleven met vluchtelingen’

Welkom!

EEN GEDEELD INITIATIEF VAN

Gemeente Duiven

gemeente Westervoort

GEMEENTE ZEVENAAR

POPULYTICS

Programma

1. Welkomstwoord
2. Aanleiding beeldvormende raad
3. Hoofdresultaten, conclusies en opvallendheden (Populytics)
4. Vragenronde
5. Samen in gesprek (Mentimeter)
6. Conclusies
7. Hoe nu verder?
8. Sluiting

Tijdens deze raadsbijeenkomst

- … nemen we u mee in de belangrijkste resultaten, opvallendheden en prioriteiten van inwoners én vluchtelingen
- … is er ruimte voor uw vragen
- … kunt u de colleges uitgangspunten meegeven bij de uitwerking van de plannen

Hoofdresultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met vluchtelingen

Een onderzoek voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

20 mei 2025, Beeldvormende raadsbijeenkomst

POPULYTICS
What would you do?

Hoofdpunten

1. Een raadpleging onder meer dan 2.500 inwoners van Duiven, Westervoort en Zevenaar over het onderwerp 'samenleven met vluchtelingen' laat brede steun zien voor drie beleidsdoelen: taal en cultuur, werk en opleiding, en veiligheid

2. Inwoners gebruiken verschillende woorden en argumenten om vergelijkbare prioriteiten te stellen. Er is een grote groep 'ja, mits' en 'nee, tenzij'

3. Naast de gedeelde basis zijn er verschillen tussen inwoners op basis van hun **houding** tegenover vluchtelingen, en dan met name op twee beleidsdoelen: extra informeren en meer woonruimte

4. Er is een gedeelde visie – Als vluchtelingen hier zijn, zorg dan dat ze op eigen benen kunnen staan en een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Er is een brede gedeelde basis in 'het hoe' van samenleven met vluchtelingen

Hoe zag de raadpleging eruit?

De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met vluchtelingen

Hoe zag de raadpleging eruit?

De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met vluchtelingen

Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

Hoe gaat het nu?

Of vluchtelingen de Nederlandse taal moeten leren verschilt tussen groepen vluchtelingen. Hieronder staat een overzicht:

- Weten vluchtelingen nog niet of ze in Nederland mogen blijven (asielzoekers)? Dan kunnen ze op de opvanglocatie vrijwillig taalcursussen volgen.
- Mogen vluchtelingen in Nederland blijven (statushouders)? Dan krijgen ze taalles en les over leven in Nederland. Dat noemen we een inburgeringscursus. Dat is verplicht.
- Komen vluchtelingen uit Oekraïne? Dan hoeven ze niet verplicht inburgeringslessen te volgen. Maar ze mogen wel taallessen volgen. Dat kan in alle opvanglocaties.

Wat betekent het als je hier meer punten aan geeft?

Dat kan betekenen dat jouw gemeente meer aandacht geeft aan het leren van de taal en leven in Nederland. Bijvoorbeeld:

- Volgen vluchtelingen die in Nederland blijven (statushouders) al taallessen? Dan zorgt de gemeente dat er extra taallessen en lessen over leven in Nederland zijn.
- De gemeente zorgt dat alle vluchtelingen lessen kunnen doen over de Nederlandse taal en leven in Nederland. Dus ook vluchtelingen die nog niet weten of ze in Nederland mogen blijven (asielzoekers).
- De gemeente zorgt voor meer contact tussen vluchtelingen en inwoners. Bijvoorbeeld door activiteiten te organiseren voor vluchtelingen en inwoners samen.

Er hebben meer dan 2.500 inwoners deelgenomen aan de raadpleging

Kaart met code

1.457 inwoners

In Duiven en Westervoort hebben alle huishoudens een uitnodiging ontvangen middels een ansichtkaart met code. In Zevenaar zijn 12.784 huishoudens willekeurig geselecteerd.

Daarnaast tientallen straatinterviews.

Representatief op leeftijd, opleiding en gender

Open

1.086 inwoners

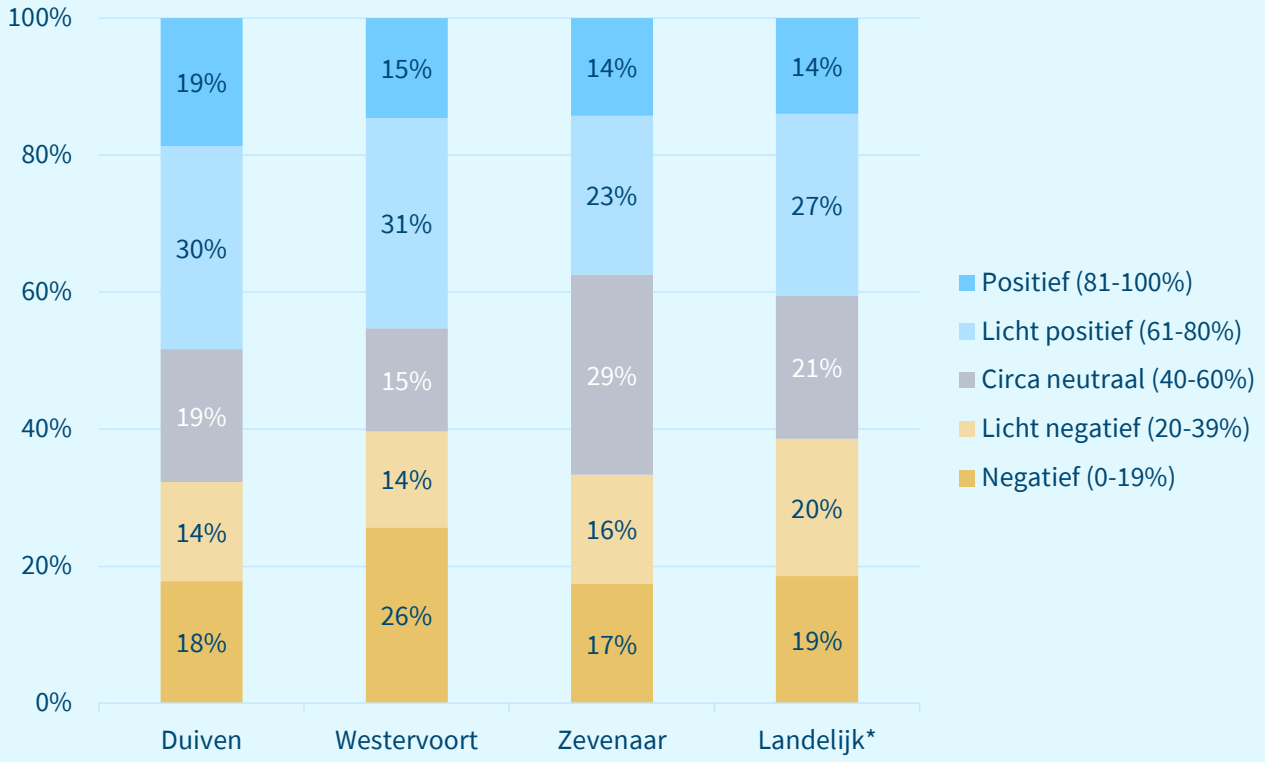
Werving via gemeentelijke kanalen en partners, sociale media, artikelen in verschillende lokale kranten, en posters in de openbare ruimte

De open raadpleging is per definitie niet representatief

De houding van inwoners tegenover vluchtelingen verschilt

- In alle drie gemeentes zijn meer inwoners (licht) positief dan (licht) negatief
- In Zevenaar is de middengroep relatief groot, in Westervoort relatief klein
- Klein verschil met landelijk gemiddelde
- Belangrijkste voorspellende kenmerk

Figuur 1. Houding van deelnemers tegenover vluchtelingen
"Hoe kijk jij aan tegen vluchtelingen in onze samenleving?" Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

*Bron: Cordaid 2023 ** Aantallen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende deel betreft 'zeg ik liever niet'

We zien nuances binnen de verschillende houdingen: ‘ja, mits’ en ‘nee, tenzij’

Het zijn er te veel, zelfs nu in de dorpen. Ze passen hier niet, met uitzondering van Europeanen zoals Oekraïners, die begrijpen onze leefstijl en blenden makkelijk.

Goed onderscheid dient gemaakt te worden tussen vluchteling en gelukzoekers. En tijdelijk verblijf met verplichte terugkeer. Gelukzoekers gelijk weg, raddraaiers gelijk weg. Blijvers: verplicht integreren.

Als je je handje komt ophouden, ga je maar ergens anders heen. Draag bij aan onze samenleving, leer onze taal en gebruiken, en ga aan het werk.

Er mag iets worden terugverwacht van vluchtelingen

Is goed voor gevoel van eigenwaarde en is positief voor de acceptatie

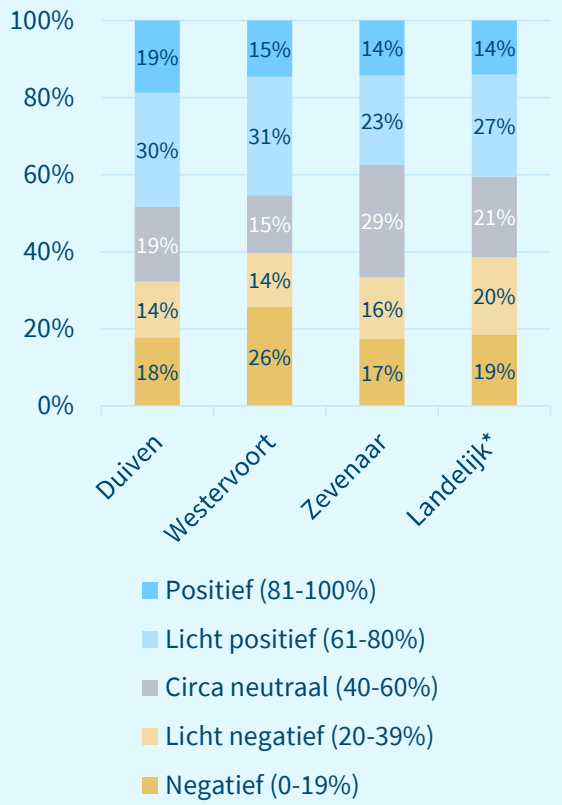
Het is een morele plicht om vluchtelingen op te nemen

We zijn allemaal mensen en moeten elkaar helpen. Vluchten doe je niet voor niks.

Oorlogs-vluchtelingen MOETEN we helpen, de andere soorten niet.

Zonder taal geen communicatie en geen integratie. Als je in Nederland woont en blijft wonen, vind ik het een vereiste dat je de taal spreekt.

Figuur 2. Houding tegenover vluchtelingen
Duiven, Westervoort en Zevenaar (n=1.457)

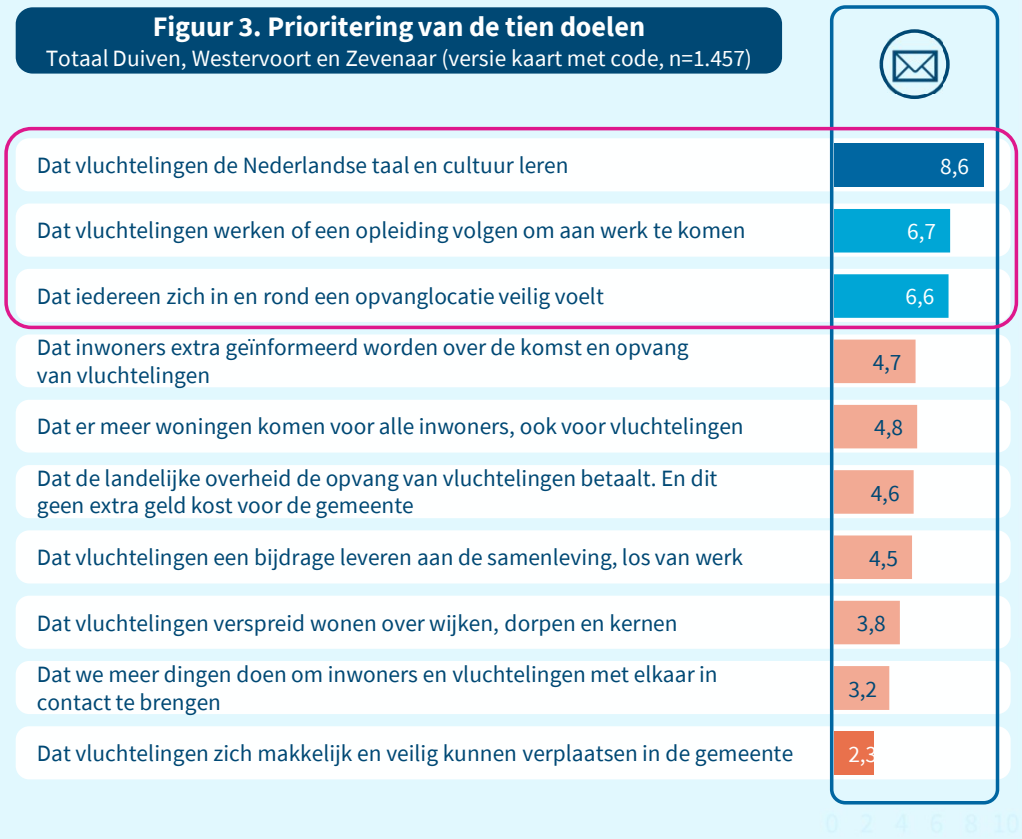
Drie beleidsdoelen krijgen brede steun van inwoners van alle drie gemeenten. Ongeacht houding of migratieachtergrond. Er is een gedeelde basis voor de vraag ‘hoe samen verder?’

Hoge prioriteit:
- Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

Prioriteit:
- Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen
- Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt

Deze drie doelen worden breed gedeeld

Figuur 3. Prioritering van de tien doelen
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n=1.457)

Legenda
- 0 tot 2,5 punten
- 2,5 tot 5 punten
- 5 tot 7,5 punten
- 7,5 punten of meer

Figuur 4. Prioritering van doelen – Naar houding tegenover vluchtelingen
Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n=1.457)

Kaart met code

	Negatief (0-19)	Licht negatief (20-39)	Circa neutraal (40-60)	Licht positief (61-80)	Positief (81-100)
Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren	10,7	9,7	9,3	7,6	6,9
Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	6,4	6,2	6,7	6,7	6,5
Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt	9,1	7,6	6,2	5,8	5,1
Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen	9,4	5,6	4,1	3,9	2,9
Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen	2,0	3,4	4,6	5,7	6,2
Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente	5,3	5,1	5,4	4,0	3,9
Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk	4,7	5,5	4,8	4,2	4,1
Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen	1,5	3,4	3,7	4,6	4,7
Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen	0,5	1,9	2,6	4,2	4,5
Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente	0,4	1,4	2,3	3,2	4,1

Overeenstemming over deze drie prioriteiten...

... en verschillen op met name deze twee doelen.

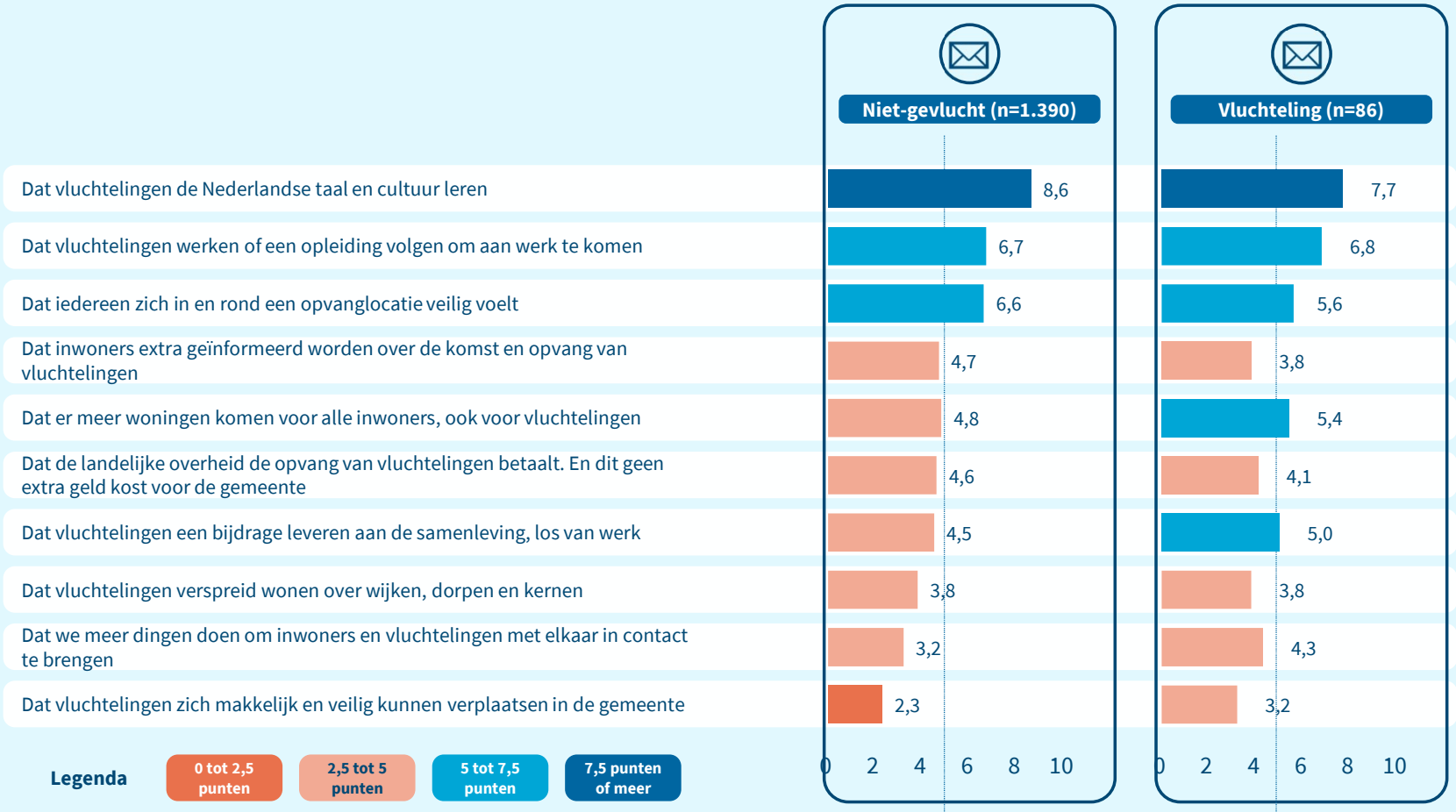
Legenda

- 0 tot 2,5 punten
- 2,5 tot 5 punten
- 5 tot 7,5 punten
- 7,5 punten of meer

Kaart met code

Figuur 5. Prioritering van doelen naar vluchtelingenachtergrond

Totaal Duiven, Westervoort en Zevenaar (versie kaart met code, n= 1.457)

- De raadpleging bevatte de vraag '*Ben jij zelf gevlucht? Of is iemand uit je familie gevlucht?*' Deelnemers konden meerdere antwoorden aanvinken.
- De groep 'Vluchteling' bevat deelnemers die antwoordden 'Ik ben zelf gevlucht' en/of 'Iemand uit mijn familie is gevlucht'.
- Gelijktijdig met de PWE-raadpleging heeft Bureau AM gesprekken gevoerd met vluchtelingen. Deze gesprekken geven inzicht in redeneringen en praktische realiteit van vluchtelingen. De resultaten zijn in een separaat rapport gevat.

Ruimte voor uw vragen

gemeente Westervoort

Gemeente Duiven

GEMEENTE ZEVENAAR

Samen in gesprek

- Pak uw mobiele telefoon
- Ga naar www.menti.com
- Gebruik code: 2674 8973
- Geef uw mening over: aan de slag met de prioriteiten

Mentimeter

Conclusies

- De uitkomsten van de inwonerraadpleging sluiten aan bij wat wij als gemeenten belangrijk vinden.
- Onze aanpak richt zich op taal, werk, integratie en acceptatie in de samenleving.
- Werken aan beter beleid voor de opvang van vluchtelingen en de huisvesting van statushouders in de Liemers.

Hoe nu verder?

- Met de resultaten en uw input scherpen we onze plannen aan en verbeteren we waar nodig.
- Werken we aan (nog) beter beleid voor de opvang van vluchtelingen en de huisvesting van statushouders in de Liemers.
- Terugkoppeling van deze bijeenkomst per mail.

Samen verder, zo doen we dat!

EEN GEDEELD INITIATIEF VAN

Gemeente Duiven

gemeente Westervoort

GEMEENTE ZEVENAAR

POPULYTICS

Verslag

Onderwerp	Beeldvormende raadsbijeenkomst inwonerraadpleging 'samenleven met vluchtelingen'
Datum	20 mei 2025 19.30 – 20.30 uur
Locatie	Raadszaal gemeente Westervoort
Aanwezigen	Gemeenteraden gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar Arend van Hout (gemeente Westervoort, voorzitter) Marieke Overduin (gemeente Duiven) Aad van Orden (gemeente Zevenaar) Mark Beumer (Populytics)
Ambtelijk	Sander Geertsen (1Stroom); Zwanet van Kooten (gemeente Zevenaar); Eva Jongsma (gemeente Zevenaar, notulist)

Welkom en opening

Arend van Hout verwelkomt de aanwezigen namens de colleges van de drie gemeenten. Uit de verschillende gemeenteraden zijn ongeveer 30 mensen aanwezig.

De drie gemeenten hebben in eind 2024 de inwonerraadpleging 'Samen verder, en hoe?' uitgevoerd in samenwerking met onderzoeksbureau Populytics. Hierin stond centraal wat Liemerse inwoners en vluchtelingen belangrijk vinden bij het samenleven. De resultaten zijn in februari 2025 met de drie colleges besproken en daarna gedeeld met de gemeenteraden en de pers. Tijdens deze gezamenlijke raadsbijeenkomst worden de gemeenteraden op hoofdlijnen meegenomen in de belangrijkste resultaten, opvallendheden en prioriteiten van inwoners en vluchtelingen. Ook is er ruimte voor vragen vanuit de gemeenteraden en kunnen er uitgangspunten meegegeven worden voor het uitwerken van de plannen.

Presentatie prioriteiten van inwoners

Mark Beumer geeft een toelichting op de raadpleging dat gedaan is door Populytics. De presentatie staat in de bijlage bij dit verslag. Populytics doet onderzoek naar het betrekken van inwoners bij plannen van de overheid door het laten doorleven van de keuzes van het gemeentebestuur. In Kampen en Eindhoven zijn vergelijkbare raadplegingen gedaan over het samenleven met vluchtelingen.

Hoofdpunten

In de raadpleging stond centraal hoe inwoners en vluchtelingen samen willen leven. Zowel inwoners als vluchtelingen zijn hierop bevraagd. De houding tegenover vluchtelingen is aan het begin van de raadpleging gesteld om in de analyse te kunnen differentiëren. De raadpleging was bedoeld om iedereen de kans te geven zich uit te spreken, vooral ook het stille midden. Daarmee kan een genuanceerd en evenwichtig beeld gepresenteerd worden, niet alleen van uitgesproken voor- of tegenstanders.

Zowel de voor- als de tegenstanders van vluchtelingenopvang hebben dezelfde drie hoofdprioriteiten: taal en cultuur, werk en opleiding en veiligheid voor inwoners en vluchtelingen. Er zijn ook verschillen tussen inwoners op basis van hun houding tegenover vluchtelingen, met name op de doelen extra informeren en meer woonruimte.

Hoe zag de raadpleging eruit?

De hoofdvraag van de raadpleging was welke doelen de inwoners en vluchtelingen belangrijk vinden in het samenleven. Deelnemers kregen een scherm te zien met tien beleidsdoelen en kregen 50 punten om te verdelen over de doelen. De doelen waren willekeurig in volgorde en verschilde per deelnemer die het invulde. Na het punten toekennen konden mensen een toelichting geven over hun antwoord.

Beleidsdoelen

De 10 beleidsdoelen waren:

- Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren
- Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan het werk te komen
- Dat er meer woningen komen voor alle inwoners, ook voor vluchtelingen
- Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen
- Dat vluchtelingen verspreid wonen over wijken, dorpen en kernen
- Dat vluchtelingen zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in de gemeente
- Dat vluchtelingen een bijdrage leveren aan de samenleving, los van werk
- Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt
- Dat de landelijke overheid de opvang van vluchtelingen betaalt. En dit geen extra geld kost voor de gemeente
- Dat we meer dingen doen om inwoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen

Deelnemers aan de raadpleging

Inwoners konden op twee manieren mee doen aan de raadpleging. Inwoners zijn uitgenodigd voor de raadpleging via een persoonlijke uitnodiging. In Duiven en Westervoort zijn alle huishoudens uitgenodigd, in Zevenaar zijn er willekeurig 12.784 huishoudens persoonlijk uitgenodigd. Er zijn ook tientallen straatinterviews gedaan. Dit deel van de raadpleging is representatief op leeftijd, opleiding en gender. Aan dit gedeelte deden 1.457 inwoners mee.

Daarnaast konden inwoners ook meedoen met het open gedeelte van de raadpleging. In de drie gemeenten is er geadverteerd via de gemeentelijke kanalen en partners, sociale media, artikelen in lokale kranten en posters in de openbare ruimte. Dit gedeelte van de raadpleging is niet representatief. Aan dit gedeelte deden 1.086 inwoners mee.

Uitkomsten raadpleging

Op de vraag over de houding van de deelnemers tegenover vluchtelingen zijn kleine verschillen te zien tussen de gemeenten. Wat opvalt is dat in Westervoort de groep met een neutrale houding (15%) kleiner is dan de groep in Zevenaar (29%).

Er zijn nuances te zien binnen de verschillende houdingen. Voorstanders van vluchtelingenopvang gebruiken vaak 'ja, mits' en tegenstanders gebruiken vaak 'nee, tenzij' om hun antwoord te nuanceren.

Er zijn drie doelen die brede steun krijgen van inwoners van alle drie gemeenten, ongeacht hun houding of migratieachtergrond, namelijk:

1. Dat vluchtelingen de taal en cultuur leren
2. Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

3. Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt.

Daarnaast valt op dat de groep met een negatieve houding het belangrijk vinden dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van vluchtelingen. Ook was te zien in de toelichting dat mensen met een negatieve houding het wel eens waren met het doel dat er meer woningen moeten komen voor inwoners, maar oneens dat dit ook voor vluchtelingen geldt.

Vraag & antwoord

Na de presentatie van Mark Beumer kregen de aanwezigen de kans om vragen te stellen. Hieronder daarvan een overzicht met antwoorden.

Vraag	Antwoord
Waarom wordt het woord asielzoekers niet gebruikt?	Er is gekozen voor de overkoepelende term vluchtelingen. Aan het begin van de raadpleging is stond een toelichting dat het ging om asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden.
Was de volgorde van de beleidsdoelen gevarieerd per deelnemer?	Ja, dit is telkens willekeurig weergegeven.
Waren de punten vooraf al verdeeld?	Nee, die stonden steeds op 0. Mensen konden de 50 punten zelf verdelen.
Er zit wel verschil in of mensen tijdelijk of permanent blijven in de gemeente, dit kan toch ook uitmaken voor de deelnemers?	Er is bewust gekozen voor de combinatie. Voor de meeste inwoners is dit onderscheid niet heel sterk als het gaat om prioriteren. Dit was soms wel terug te zien in de toelichtingen op de antwoorden. Meerdere mensen geven bijvoorbeeld aan dat Oekraïense ontheemden gevoelsmatig dichterbij staan.
Er zit juridisch toch ook verschil in de verplichting tot het leren van Nederlands tussen asielzoekers en statushouders?	Dat klopt, dit moet een plek krijgen in de uitwerking.
Hebben de deelnemers ook een terugkoppeling over de resultaten gekregen?	De uitkomsten van de raadpleging zijn gecommuniceerd via social media en de plaatselijke krantjes.
Zijn er vanuit het onderzoek ook aanbevelingen gedaan aan de raad en het college?	Dit was niet deel van de opdracht, maar is het vervolg hierop. Het kan ook verschillen per gemeente wat de mogelijkheden hierin zijn.
Cultuur is een breed begrip, komt hier ook vervolg op?	Cultuur is inderdaad een containerbegrip en is in deze raadpleging niet verder uitgevraagd. In Kampen is dit wel gedaan, daar kwam uit dat het mensen met name om Nederlandse waarden en normen, en dan in het bijzonder respect en fatsoen gaat.

Beeld van de raad

Om het beeld bij de raad op te halen is er een mentimeter gedaan. De raadsleden zijn gevraagd welke van de drie beleidsdoelen volgens hen op dit moment het meeste aandacht vraagt, er was ook de mogelijkheid hier een toelichting op te geven.

Als tweede konden de aanwezig randvoorwaarden meegeven aan de colleges voor het uitwerken van de drie prioritaire beleidsdoelen. Hier kwam met name transparantie, verbinding, meedoen, monitoring en informeren uit. Het is belangrijk dat het voor de inwoners duidelijk is wat de gemeente doet en waarom ze het doen.

Ook is gevraagd wat de aanwezigen verwachten van de Liemerse inwoners bij goed samenleven. Belangrijk hierin waren acceptatie, gastvrijheid, openhouding en meedenken. Het samenleven wordt gezien als een wederzijdse inspanning.

Als laatste is de aanwezigen gevraagd wat zij verwachten van het maatschappelijk middenveld. Hier kwam uit dat ook deze organisaties transparant en duidelijk moeten zijn, er samengewerkt moet worden, ze inzet moeten tonen en de inwoner moeten ontlasten.

Eén van de Duivense raadsleden deed niet mee aan de mentimeter omdat deze van mening was dat dit niet past bij een beeldvormende bijeenkomst.

Vervolg

De input op de mentimeter geeft beeld over hoe de colleges vorm kunnen geven aan de opgaves. Om het concreter te maken licht Aad van Orden toe dat er op dit moment op provinciaal niveau overleg is over taalonderwijs aan statushouders die nog op het AZC wonen. Er wordt nauw samengewerkt in het provinciaal regieteam op alles rondom vluchtelingen. Er komt niet één alomvattend plan, maar op de verschillende onderwerpen uit het onderzoek komen deelplannen, gericht op de drie hoofdprioriteiten.

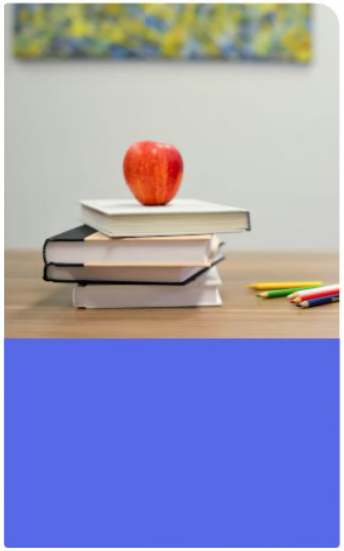
Afsluiting

Arend van Hout sluit de bijeenkomst af en bedankt de aanwezigen.

Mentimeter

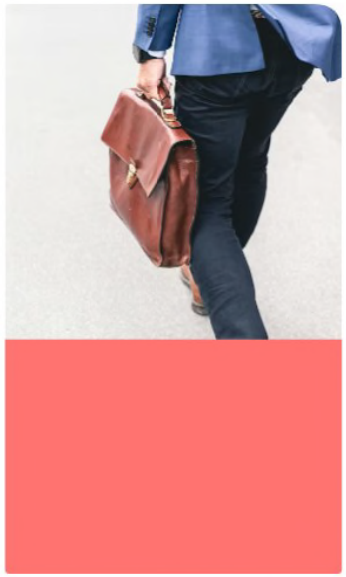
Welke van de top 3 thema's vraagt op dit moment het meeste aandacht in de gemeenten?

8

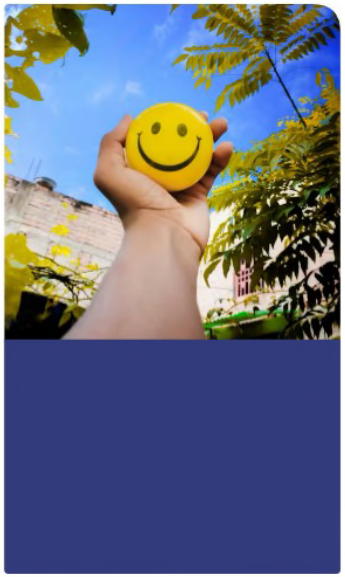
Dat vluchtelingen de Nederlandse taal en cultuur leren

9

Dat vluchtelingen werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

9

Dat iedereen zich in en rond een opvanglocatie veilig voelt

3 26

Mentimeter

Waarom dit thema? (korte toelichitng)

Zodat ze goed en snel integreren

Bijdrage aan samenleving is belangrijk

Taal is essentieel om te kunnen werken

Als je taal niet beheerst kan je niet meedoen in samenleving.

Veiligheid van onze eigen inwoners is van belang. Iedereen moet zich veilig voelen. Vluchtelingen kunnen hier veilig wonen maar onze inwoners moeten zich ook veilig voelen

Taal is belangrijk voor integratie

Werk is integratie en dat gaat het snelste door dus gewoon te doen en te participeren

Omdat het belangrijk is zijn integratie in de maatschappij

1 24

Mentimeter

Waarom dit thema? (korte toelichitng)

Omdat het belangrijk dat er samen verder kunnen.

Veiligheid is een belangrijk onderdeel van onze samenleving

Omdat het belangrijk is in het integratie proces en het mee kunnen doen in de samenleving

Als iemand zich veilig voelt, kan degene zich beter presteren op de vervolgstappen

De Nederdse taal beheersen opent de weg naar meer mogelijkheden

Zelfredzaamheid is belangrijk. Werk is goed voor de eigenwaarde. Niet op elkaars lip zitten.

Eerst de taal, daarna de opleiding verloopt soepeler

Taal voorwaarde voor werk en opleiding en dan komt ook veiligheid

1 24

Mentimeter

Waarom dit thema? (korte toelichitng)

Omdat er veel incidenten plaatsvinden en vaak vrouwen/meiden lastig worden gevallen en zich hierdoor niet meer veilig voelen.

Werk of opleiding helpt t snelst bij integreren. En je bent met taal bezig.

Dat vluchtelingen moeten bijdragen aan onze samenleving.

Belangrijk dt de inwoners zich veilig voelen

Investeren op veiligheid

Al uitgelegd

Wordt behandeld in de gemeente

Doelmatige en planmatige aanpak

1 24

Mentimeter

Welke randvoorwaarden geeft u de colleges mee bij het uitwerken van deze drie prioriteiten?

2 20

Mentimeter

Wat verwacht u van Liemerse inwoners bij het goed samenleven?

2 23

Mentimeter

Wat verwacht u van het maatschappelijke middenveld? (denk aan woningcorporaties, werkgevers, scholen, het COA, welzijnsorganisaties, etc.)

1 22